

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 4 S

(2011–2012)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til deltakelse i en beslutning i
EØS-komiteen om innlemmelse i
EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om
å fremme bruken av energi fra fornybare
kilder (fornybardirektivet)

Innhold

1	Bakgrunn	5	Forslag til vedtak om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)	10
2	Hovedinnholdet i fornybar-direktivet	6		
3	Konstitusjonelle forhold	7		
4	Beslutningen i EØS-komiteen	8	Vedlegg	
4.1	Innholdet i EØS-komiteebeslutningen	8	1 EØS-komiteens beslutning nr. [.../...] av [...] om endring av EØS-avtalens vedlegg IV (Energi)	11
4.2	Nærmere om tilpasningene for EØS/EFTA-landene	8	2 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/28/EF av 23. april 2009 om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder, og om endring og senere oppheving av direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF.....	13
4.3	Gjennomføring av fornybar-direktivet i norsk rett	8		
5	Økonomiske og administrative konsekvenser	9		
6	Konklusjon og tilrådning	9		

Prop. 4 S

(2011–2012)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

*Tilråding fra Utenriksdepartementet 28. oktober 2011,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Bakgrunn

Direktivet om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet) ble vedtatt i EU 28. april 2009 ved europaparlaments- og rådsdirektiv nr. 2009/28/EF.

Fornybardirektivet er en del av EUs energi og klimapakke fra 2008. Direktivet erstatter bestemmelsene og forpliktelsene i direktiv 2001/77/EF (fornybardirektiv I) og direktiv 2003/30/EF (biodrivstoffdirektivet). Direktivet omfatter både elektrisitet, oppvarming, avkjøling og transport. Dette er en utvidelse i forhold til fornybardirektiv I, som kun omfattet elektrisitet.

Fornybardirektivet er i hovedsak vedtatt med grunnlag i artikkel 175 (miljø), men deler er direkte hjemlet i artikkel 95 (indre marked). Det er lagt til grunn at direktivet er EØS-relevant. Fornybardirektiv I (2001/77/EF) ble tatt inn i EØS-avtalen i 2005. Biodrivstoffdirektivet (2003/30/EF) er ikke tatt inn i EØS-avtalen.

Fornybardirektivet var gjenstand for drøftelser i EØS i hele fasen frem mot endelig EU-vedtak, og

EØS-EFTA-landene er løpende blitt orientert om utviklingen fra EU-kommisjonen. Direktivet har vært bredt vurdert frem mot vedtak i EØS-komiteen. Dette har inkludert blant annet forholdet til forpliktelser om målsetting. Det har vært spesielt viktig å avklare rammene rundt beregningen av nasjonale mål i direktivet og hvordan bestemmelsene om samarbeidsmekanismene skal tolkes.

EØS-EFTA-landenes posisjoner og forslag til EØS-tilpasninger ble sendt Kommisjonen 19. juli 2011 etter forutgående drøftelser. Etter forslaget til EØS-vedtak får Norge et mål om en fornybarandel på 67,5 prosent i 2020. Beregningene har 2005 som basisår. Norges fornybarandel var da beregnet til 58,2 prosent

EØS-komiteens beslutning anses som en sak av særlig viktighet. Stortingets samtykke til godkjenning av beslutningen er derfor nødvendig i samsvar med Grunnloven § 26, annet ledd. For at EØS-komiteens beslutning skal kunne tre i kraft så tidlig som mulig, legges det opp til at Stortingets samtykke innhentes før det treffes beslutning i EØS-komiteen.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

Utkast til beslutning i EØS-komiteen og europaparlaments- og rådsbeslutning i offisiell norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

2 Hovedinnholdet i fornybardirektivet

Direktivet har som mål å etablere et felles rammeverk for å fremme bruken av energi fra fornybare energikilder i EU-landene. Hvert medlemsland skal bidra ved å oppfylle separate mål for andel fornybar energi av totalt energibruk innen 2020 slik at det bidrar til det overordnede EU-målet om en 20 prosent fornybarandel i 2020. Målene for de enkelte land står oppført i direktivets vedlegg I. Medlemslandene forutsettes å gjennomføre nødvendige tiltak slik at fornybarandelen øker i tråd med den veiledende banen som er satt opp i del B av vedlegg I.

Det er fastsatt et tilleggs mål om at 10 prosent av energibruken i transportsektoren i 2020 skal dekket med fornybar energi. Målet om 10 prosent fornybar energi i transportsektoren gjelder likt for alle medlemslandene.

Det nasjonale fornybarmålet er et forholdstall hvor produksjon og forbruk av fornybar energi måles som en andel av brutto energibruk fra stasjonær og mobil energibruk. Som produksjon og forbruk av fornybar energi medregnes normalisert produksjon av elektrisitet fra fornybare energikilder, produsert varme fra fornybare energikilder og direkte bruk av bioenergi. I brutto energibruk medregnes summen av alle energivarer (både fornybare og ikke fornybare) levert til energiformål for industri, transport, husholdninger, tjenesteytende næringer, jordbruk, skogbruk og fiske. Energisektorens bruk av elektrisitet og varme for elektrisitets- og varmeproduksjon skal inkluderes i brutto energibruk i tillegg til distribusjonstap ved transmisjon av elektrisitet og varme¹. Energibruk i næringer som utvinner eller videreforedler energi, som for eksempel i olje- og gassutvinning, kulldrift eller raffinier, er ikke omfattet.

Det bindende tilleggs målet om 10 prosent fornybar energi i transportsektoren beregnes etter en egen metode. Etter denne metoden beregnes fornybarandelen som bruk av fornybar energi i alle typer transport relativt til bruk av bensin, diesel, biodrivstoff og elektrisitet i landtransport. Fossil energibruk i luftfart inngår ikke i bereg-

ningsgrunnlaget for transportmålet, men inngår i beregningen av det nasjonale fornybarmålet (både innenriks- og utenriksluftfart fra Norge). I beregningene av transportmålet teller bruk av elektrisitet i elektriske kjøretøy med en faktor på 2,5 og inngår også i beregnet forbruk av fornybar energi. Bruk av biodrivstoff fra avfall, trevirke m.m. teller dobbelt.

For å oppnå det overordnede målet, kan medlemslandene velge å bruke nasjonale virkemidler og ulike samarbeidsmekanismer. Artikkel 6-11 omtaler ulike samarbeidsmekanismer som medlemslandene kan velge å ta i bruk. Fornybar energi utover det som trengs til å oppnå eget mål kan selges (overføres statistisk) fra ett medlemsland til et annet (artikkel 6). Felles energiprojekter innenfor elektrisitet, varme og kjøling kan utvikles (artikkel 7 og 8). For elektrisitet kan det også samarbeides om prosjekter i tredjeland (artikkel 9 og 10). Det må avtales hvor store andeler av prosjektets energiproduksjon som skal telle i de ulike landenes mål. I tillegg kan to eller flere medlemsland koordinere støttesystemer eller etablere felles støttesystemer (artikkel 11).

For å oppnå transportmålet kan medlemslandene velge å bruke virkemidler som nasjonale omsetningskrav, støttesystemer og lignende.

Medlemsland skal utarbeide handlingsplaner for arbeidet med fornybar energi innenfor områdene; elektrisitet, oppvarming/avkjøling og transport. Handlingsplanene skal inneholde mål for de tre områdene og en veiledende utviklingsbane fram til 2020. Mens det nasjonale målet og transportmålet på 10 pst. er forpliktende, er sektormålene ikke forpliktende og kan revideres ved senere oppdatering av handlingsplanene. For medlemsland var fristen for å sende inn nasjonale handlingsplaner 30. juni 2010. Alle handlingsplanene er nå lagt ut på Kommisjonens hjemmeside.² Kommisjonen skal evaluere handlingsplanene og hensiktsmessigheten av virkemidlene og kan komme med anbefalinger.

Hvert medlemsland skal videre rapportere hvert annet år om fremgangen for bruken av fornybare energikilder. Første rapportering har frist 31. desember 2011. Direktivet gir retningslinjer for innholdet i rapporteringen (artikkel 22).

De medlemslandene som ligger under den veiledende utviklingsbane for sitt nasjonale mål, skal levere inn en justert handlingsplan året etter. Kommisjonen kan imidlertid fritta medlemsland for dette under spesielle omstendigheter.

¹ Fornybarandel =

² http://ec.europa.eu/energy/renewables/transparency_platform/action_plan_en.htm

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

Direktivet fastsetter krav til nasjonale regler og fremgangsmåter for myndighetsgodkjenning av nye produksjonsanlegg og tilhørende transmisjonsinfrastruktur. Medlemslandene skal definere tekniske spesifikasjoner som må være oppfylt for at utstyr og systemer som kan bruke fornybar energi skal kunne oppnå støtte. På områder hvor det finnes EU-standarder, skal disse brukes. Det stilles krav om at regulering vedrørende bygninger skal fremme energieffektivisering og bruk av energi fra fornybare kilder. Medlemslandene skal sørge for at nye offentlige bygg og eksisterende bygg som gjennomgår betydelig renovering, framstår som et godt eksempel innenfor direktivets kontekst (artikkel 13).

Medlemslandene skal sørge for at informasjon om støttetiltak for å fremme fornybar energi er tilgjengelig for alle relevante aktører. De skal også sørge for at markedet gis informasjon om gevinster, kostnader og energieffektivitet ved forskjellig utstyr som kan bruke energi fra fornybare kilder. Medlemslandene skal sikre at sertifiserings-systemer for installatører av biomassekjeler og -ovner, solcellesystemer, grunne geotermiske systemer og varmepumper finnes eller er tilgjengelige innen 31. desember 2012. Retningslinjer for planleggere og arkitekter skal foreligge, slik at disse kan ta optimale valg i bygg- og rehabiliteringsprosessen (artikkel 14).

For å kunne garantere sluttbrukere at en andel, eller mengde, energi i en leverandørs energimiks er produsert fra fornybare energikilder, skal medlemslandene sørge for at produsenter av fornybar elektrisitet eller varme/kjøling kan få utstedt opprinnelsesgarantier på forespørsel. Dette er en videreføring av ordningen med opprinnelsesgarantier som ble innført med fornybardirektiv I. Opprinnelsesgarantier er kun for varedeklarasjon og skal ikke kunne brukes i medlemslandenes måloppnåelse (artikkel 15).

Medlemslandene skal sørge for at transmisjons- og distribusjonsnett for elektrisitet er utbygd i tilstrekkelig grad for å sikre en god driftssikkerhet i kraftsystemet, og med det legge til rette for videre utvikling av kraftproduksjon fra fornybare energikilder. Direktivet legger opp til at myndighetene skal sette i gang tiltak for å påskynde konsesjonsbehandling av søknader om utbygging av transmisjons- og distribusjonsnett. Direktivet setter visse rammer for nettselskapene med sikte på å sikre gode vilkår for produsenter av fornybar elektrisitet. Nettselskapenes vilkår når det gjelder nettilknytning, innmatning av produksjon, tariffing osv. må være ikke-diskriminerende, objektive og gjennomsiktige for å legge til

rette for kraftproduksjon fra fornybare energikilder (artikkel 16).

Biodrivstoff og flytende biobrensler må oppfylle visse bærekraftskriterier for å kunne telle med i transportmålet, i det overordnede målet, i eventuelle nasjonale omsetningskrav o.l. og for å få eventuell finansiell støtte (artikkel 17). Kriteriene gjelder minimum netto besparelse i klimagassutslipp sammenlignet med fossilt drivstoff, og restriksjoner på uttak fra områder med høy biodiversitetsverdi og områder med høy karbonbinding. Det settes videre verifiseringskrav for produsenter/importører/distributører (artikkel 18). Det er fastsatt beregningsmetoder og standardverdier for beregning av klimagassbesparelse (artikkel 19 og vedlegg III og V). Myndighetene skal gi brukerne informasjon om tilgangen på og om miljøfordelen av alle fornybare energikilder til transport (artikkel 21).

Kommisjonen er gitt en rekke overvåkings- og rapporteringsoppgaver i direktivet, særlig knyttet til biodrivstoff og andre biobrensler (artikler 19 og 23). Kommisjonen skal rapportere til Europaparlamentet og Rådet vedrørende biodrivstoff og biobrensler hvert annet år fra 2012. Senest i 2014 skal Kommisjonen presentere en rapport, hvor en rekke forhold knyttet til biodrivstoff og fornybar energi til transport, samt samarbeidsmekanismer skal adresseres. I 2018 skal Kommisjonen presentere et veikart for fornybar energi for perioden etter 2020. I 2021 skal Kommisjonen i en rapport evaluere fornybardirektivet (artikkel 23).

Kommisjonen skal etablere en offentlig plattform på sin nettside («transparency platform») hvor relevant informasjon om fornybardirektivet legges ut. Dette inkluderer blant annet medlemslandenes handlingsplaner og nasjonale rapporter (artikkel 24).

Direktiv 2001/77/EF, artikkel 2, artikkel 3(2) og artikkel 4 til 8 slettes med effekt fra 1. april 2010. Direktiv 2003/30/EF, artikkel 2, artikkel 3(2), (3), (5) og artikkel 5 og 6 slettes med virkning fra 1. april 2010. De omtalte direktivene oppheves med virkning fra 1. januar 2012 (artikkel 26).

3 Konstitusjonelle forhold

Fordi innlemmelsen av fornybardirektivet i EØS-avtalen anses for å være en sak av særlig viktighet, er Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nødvendig i medhold av Grunnloven § 26, annet ledd.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

For å unngå at Norge forsinker ikrafttredelse av beslutningen, og for å gjøre det mulig for EØS/EFTA-statene formelt å delta i samarbeidsmekanismene så raskt som mulig, fremmes forslag om at Stortinget gir sitt samtykke før EØS-komiteen treffer sin beslutning. Det vil dermed ikke være nødvendig for Norge å ta forbehold om konstitusjonelle prosedyrer ved beslutning i EØS-komiteen.

Det er ikke ventet at det vil komme endringer i utkastet til beslutning i EØS-komiteen. Dersom den endelige beslutningen skulle avvike vesentlig fra det utkastet som er lagt frem i denne proposisjonen, vil saken bli lagt fram for Stortinget på nytt.

4 Beslutningen i EØS-komiteen

4.1 Innholdet i EØS-komit beslutningen

Med sikte på å innlemme fornybardirektivet i EØS-avtalen inneholder EØS-komit beslutningen en innledning og 4 artikler.

I *artikkel 1* i utkastet er det slått fast at EØS-komiteen har endret vedlegg IV til EØS-avtalen, ved at direktiv 2009/28/EF (fornybardirektivet) innlemmes. Det vises videre til at det tidligere fornybardirektivet, direktiv 2001/77/EF oppheves, og at dette ikke lenger vil være en del av EØS-avtalen. I tillegg slås fast at Norges oppfyllelse av målet om en bestemt andel energi fra fornybare energikilder av totalt energibruk i 2020 må sees i sammenheng med den initielle høye andel av fornybar energi sammenlignet med medlemslandene i EU, og usikkerheten knyttet til tilbud og etterspørsel som følge av kombinasjonen av en vannkraftbasert energiproduksjon og kaldt klima.

Artikkel 1 angir også hvilke tilpasninger som skal gjelde for gjennomføringen av direktivet i EØS-avtalen. Tilpasningene gjelder hovedsakelig at direktivet ikke skal få anvendelse for Liechtenstein, videre at direktivets artikkel 3 (1) andre ledd om nasjonale mål ikke får anvendelse for EFTA-landene. Tilpasningene går utover dette ut på at Norge og Island skal notifisere sin nasjonale handlingsplan til ESA, samt at Norge og Island skal forelegge en rapport om fremskrittene med hensyn til å fremme bruk av energi fra fornybare energikilder innen 31. desember 2013, og hvert år deretter. Den femte og siste rapporten skal fremlegges innen 31. desember 2021.

Artikkel 1 sl r også fast at Norges mål for fornybar energi skal bestå i at andel energi fra fornybare energikilder skal utgjøre 67,5 % av totalt energibruk i 2020.

I *Artikkel 2* er det slått fast at teksten i Direktiv 2009/28/EC på islandsk og norsk språk, som skal publiseres i EØS-tillegget til *Den Europeiske Unions Tidende*³, skal anses for å være autentiske.

I *Artikkel 3* er det slått fast at avgjørelsen skal tre i kraft straks alle notifikasjoner under artikkel 103 (1) i avtalen har blitt foretatt til EØS-komiteen

I *Artikkel 4* er det slått fast at avgjørelsen skal bli publisert under punktet «EØS-organer» i EØS-tillegget til Den Europeiske Unions Tidende.

4.2 Nærmere om tilpasningene for EØS/EFTA-landene

EØS/EFTA-landene er ikke med i EUs byrdefordeling av EUs mål frem til 2020. Det har vært behov for tilpasninger for Island og Norge for å fastsette egne nasjonale mål. Norge og Island er i en s rege posisjon når det gjelder fornybar energi – med en fornybarandel som er langt høyere enn noe EU-land. De tilpassede målene vil fremgå av Fornybardirektivets Vedlegg I, pkt. A. Målene som er foreslått for landene reflekterer at begge landene allerede i utgangspunktet har en meget høy fornybarandel.

EFTAs overvåkningsorgan (ESA) kompetanse til å sikre korrekt oppfølging og gjennomføring av direktivet anses avgrenset av Avtale om opprettelse av et Overvåkningsorgan og en Domstol (ODA) av 2. mai 1992.

4.3 Gjennomføring av fornybardirektivet i norsk rett

Gjennomføring av fornybardirektivet nødvendiggjør ikke lovendringer, men enkelte mindre forskriftsendringer. Direktivet artikkel 15 om opprinnelsesgarantier og artikkel 16 om tilgang til og drift av nettet nødvendiggjør endringer i forskrifter fastsatt av Olje- og energidepartementet og NVE i medhold av energiloven; nærmere bestemt forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (kontrollforskriften), forskrift om opprinnelsesgarantier for produksjon av elektrisk energi av 14. desember 2007 nr. 1652 og forskrift om systemansvaret i kraftsystemet av 7. mai 2002 nr. 0448 (systemansvarsforskriften).

Videre vil kravene om biodrivstoff og bio-brensler (i hovedsak artikler 17-19) blant annet gi behov for endringer i forskrift om begrensn ng i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre

³ Official Journal of the European Union

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

produkter av 1. juni 2004 nr. 922 (produktforskriften), fastsatt av Miljøverndepartementet.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Det nasjonale fornybarmålet kan innfris ved økt utbygging av fornybar energi, lavere forbruk av energi, omlegging fra fossil energi til bioenergi og ved bruk av samarbeidsmekanismer med andre land. Utbygging av fornybar energi utover det som vurderes som lønnsomt av utbyggerne vil kreve støttetiltak i en eller annen form.

Et mål på 67,5 prosent fornybar energi vurderes å være ambisiøst, men realistisk. Det vises til Stortingets behandling av lov om elsertifikater. I hvilken grad et slikt mål vil kreve en forsterket virkemiddelbruk vil være avhengig av den økonomiske veksten, næringsutviklingen og energipri- sene i årene som kommer.

De samlede konsekvensene for naturmiljø vil blant annet avhenge av bruken av ulike virkemidler for å oppnå forpliktelsen på 67,5 prosent, herunder hvordan og i hvilken grad forpliktelsen realiseres for eksempel gjennom ny produksjon av ulike typer fornybar energi versus virkemidler rettet inn mot energieffektivisering og redusert vekst i energiforbruket.

Innen transportsektoren vil det bli krevende å møte forpliktelsen om 10 prosent fornybarandel i 2020. Elektrisitet til bane utgjør i dag rundt ett prosentpoeng og elbiler rundt 0,1 prosentpoeng. Hydrogen er foreløpig på forsøksstadiet. Biodrivstoff bidrar med 3-4 prosentpoeng slik at vi i dag ligger rundt 4-5 prosentpoeng.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet), i samsvar med et vedlagt forslag.

Både økt bruk av biodrivstoff, elektrisitet og hydrogen basert på fornybar energi teller med til oppfyllelse av målet for transportsektoren. Kostnadene forbundet med transportmålet er usikre. Dersom fornybarandelen i transportmålet skulle nås ved bruk av biodrivstoff alene, gir et grovt anslag ut fra dagens priser en årlig merkostnad på i størrelsesorden 1 mrd. kroner i landtransporten.

6 Konklusjon og tilrådning

Innlemmelse av fornybardirektivet i EØS-avtalen betyr at EØS/EFTA-landene påtar seg konkrete mål for hvilken andel av energibruken som skal dekkes med fornybar energi i 2020. Videre åpner innlemmelsen for at Norge kan benytte seg av mulighetene som ligger i samarbeidsmekanis- mene i direktivet.

Olje- og energidepartementet tilrår at Norge deltar i EØS-komiteens beslutning om innlem- melse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet). Utenriksdepartementet slut- ter seg til dette.

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under framlagt proposisjon til Stortinget om sam- tykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komi- teen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare (fornybardirektivet).

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

Forslag

til vedtak om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

I

Stortinget samtykker i deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet).

Vedlegg 1**EØS-komiteens beslutning nr. [.../...] av [...] om endring av EØS-avtalens vedlegg IV (Energi)****EØS-KOMITEEN HAR –**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, endret ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt «avtalen», særlig artikkel 98, og

på følgende bakgrunn:

1. Avtalens vedlegg IV er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. [.../...] av [...]¹.
2. Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/28/EF av 23. april 2009 om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder, og om endring og senere oppheving av direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF² skal innlemmes i avtalen.
3. Direktiv 2009/28/EF opphever europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/77/EF³, som er innlemmet i avtalen og som følgelig skal oppheves i avtalen.
4. Norges oppfyllelse av målet for andel energi fra fornybare kilder i brutto sluttforbruk av energi i 2020 må ses i sammenheng med den opprinnelige høye andelen fornybar energi sammenlignet med medlemsstatene i EU, og den usikkerhet i tilbud og etterspørsel som kombinasjonen av et vannbasert energiproduksjonssystem og et kaldt klima medfører –

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg IV gjøres følgende endringer:

1. Nummer 19 (europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/77/EF) oppheves med virkning fra 1. januar 2012.
2. Etter nr. 40 (kommisjonsforordning (EU) nr. 774/2010) skal nytt nr. 41 lyde:
«**41.32009 L 0028:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/28/EF av 23. april

2009 om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder, og om endring og senere oppheving av direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF (EUT L 140 av 5.6.2009, s. 16).

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a. Dette direktiv får ikke anvendelse for Liechtenstein.
- b. Artikkel 3 nr. 1 annet punktum får ikke anvendelse for EFTA-statene.
- c. I artikkel 4 nr. 2 tilføyes følgende:
«Norge og Island skal underrette EFTAs overvåkningsorgan om sine nasjonale handlingsplaner for fornybar energi innen seks måneder etter den dato EØS-komiteens beslutning nr. [...], som innlemmer direktiv 2009/28/EF i avtalen, trer i kraft.»
- d. I artikkel 22 nr. 1 tilføyes følgende:
«Norge og Island skal framlegge en rapport om framdriften i fremmingen og bruken av energi fra fornybare kilder innen 31. desember 2013, og deretter hvert annet år. Den femte rapporten, som skal framlegges innen 31. desember 2021, skal være den siste rapporten som kreves.»
- e. I vedlegg I bokstav A tilføyes følgende:

	Andel energi fra fornybare kilder i brutto sluttforbruk av energi, 2005 (S ₂₀₀₅)	Mål for andel energi fra fornybare kilder i brutto sluttforbruk av energi, 2020 (S ₂₀₂₀)
Island	55,0 %	64 %
Norge	58,2 %	67,5 %

»

¹ Ennå ikke kunngjort.

² EUT L 140 av 5.6.2009, s. 16.

³ EFT L 283 av 27.10.2001, s. 33.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

Artikkel 2

Teksten til direktiv 2009/28/EF på islandsk og norsk, som skal kunngjøres i EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft [...], forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1⁴.

⁴ [Ingen forfatningsrettslige krav angitt.] [Forfatningsrettslige krav angitt.]

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel, [...].

For EØS-komiteen

Formann

[...]

EØS-komiteens sekretærer

[...]

[...]

Vedlegg 2

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder, og om endring og senere oppheving av direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 175 nr. 1, og artikkel 95 nr. 1 med hensyn til artikkel 17, 18 og 19 i dette direktiv,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen, under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

1. Kontrollen med energiforbruket i Europa og den økende bruken av energi fra fornybare kilder, utgjør sammen med energiøkonomisering og økt energieffektivitet viktige deler av den pakken med tiltak som kreves for å redusere utslippene av klimagasser og overholde Kyoto-protokollen til De forente nasjoners rammekonvensjon om klimaendring, samt for å oppfylle ytterligere fellesskapsforpliktelser og internasjonale forpliktelser om å redusere klimagassutslipp etter 2012. Disse faktorene spiller også en viktig rolle når det gjelder å fremme en sikker energiforsyning, fremme den tekniske utviklingen og nyskapingen samt gi muligheter for å skape arbeidsplasser og regionalutvikling, særlig i landdistrikter og isolerte områder.
2. Særlig er flere teknologiske forbedringer, stimuleringsstiltak for bruk og utbygging av offentlig transport, utnyttning av energieffektiv teknologi og bruk av energi fra fornybare kil-

der innen transport noen av de mest effektive virkemidlene Fellesskapet har for å redusere sin avhengighet av importert olje i transportsektoren, der problemet med sikker energiforsyning er særlig presserende, og for å påvirke markedet for transportdrivstoff.

3. Mulighetene for å skape økonomisk vekst gjennom nyskaping og en bærekraftig og konkurransedyktig energipolitikk er blitt anerkjent. Produksjonen av energi fra fornybare kilder er ofte avhengig av lokale eller regionale små og mellomstore bedrifter (SMB-er). De mulighetene for vekst og sysselsetting som investeringer i regional og lokal energiproduksjon fra fornybare kilder skaper i medlemsstatene og deres regioner, er viktige. Kommisjonen og medlemsstatene bør derfor støtte nasjonale og regionale utviklingstiltak i disse områdene, oppmuntre til utveksling av beste praksis mellom lokale og regionale utviklingsinitiativ når det gjelder energiproduksjon fra fornybare kilder, og fremme bruken av strukturfond på dette området.
4. Ved fremming av utviklingen av markedet for fornybare energikilder er det viktig å ta hensyn til den positive innvirkningen på regionale og lokale utviklingsmuligheter, eksportmuligheter og mulighetene for sosial utjevning og sysselsetting, særlig når det gjelder SMB-er og uavhengige energiprodusenter.
5. For å kunne redusere utslippene av klimagasser i Fellesskapet og redusere dets avhengighet av import av energi, bør utviklingen av energi fra fornybare kilder være nært knyttet til økt energieffektivitet.
6. Demonstrasjons- og markedsføringsfasen av desentralisert teknologi for fornybar energi bør støttes. Utviklingen mot en desentralisert energiproduksjon har mange fordeler, blant annet utnyttning av lokale energikilder, økt lokal energiforsyningssikkerhet, kortere transportavstander og mindre tap ved energioverføring.

¹ Uttalelse av 17. september 2008 (EUT C 77 av 31.3.2009, s. 43).

² EUT C 325 av 19.12.2008, s. 12.

³ Europaparlamentsuttalelse av 17. desember 2008 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 6. april 2009.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

Slik desentralisering bidrar også til samfunnsutvikling og -utjevning ved at den skaper inntektskilder og arbeidsplasser lokalt.

7. Ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/77/EF av 27. september 2001 om fremjing av elektrisitet som er produsert fra fornybare energikjelder i den indre elektrisitetsmarknaden⁴) og europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/30/EF av 8. mai 2003 om fremming av bruk av biodrivstoff eller annet fornybart drivstoff i transportvirksomhet⁵), er det utarbeidet definisjoner for forskjellige typer energi fra fornybare kilder. Ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/54/EF av 26. juni 2003 om felles regler for det indre marked for elektrisk kraft⁶) er det utarbeidet definisjoner for elektrisitetssektoren generelt. Av klarhetshensyn og av hensyn til rettssikkerheten bør de samme eller lignende definisjoner brukes i dette direktiv.
8. Av kommisjonsmeldingen av 10. januar 2007 med tittelen «Renewable Energy Roadmap — Renewable energies in the 21st century: building a more sustainable future» («Veikart for fornybar energi — Fornybar energi i det 21. århundre: å bygge en mer bærekraftig framtid») framgår det at passende og realistiske mål vil være at 20 % av det samlede energiforbruket og 10 % av energiforbruket i transportsektoren kommer fra energi fra fornybare kilder, og at en ramme med bindende mål bør gi næringslivet den langsiktige stabiliteten det trenger for å kunne foreta fornuftige og bærekraftige investeringer i sektoren for fornybar energi, noe som kan redusere avhengigheten av importert fossilt brensel og styrke bruken av ny energiteknologi. Disse målene inngår i målet om en energieffektivisering på 20 % innen 2020 fastsatt i kommisjonsmeldingen av 19. oktober 2006 med tittelen «Action Plan for Energy Efficiency: Realising the Potential» («Handlingsplan for energieffektivitet: utnytting av potensialet») som ble godkjent av Det europeiske råd i mars 2007 og av Europaparlamentet i dets resolusjon av 31. januar 2008 om nevnte handlingsplan.
9. Det europeiske råd bekreftet i mars 2007 Fellesskapets forpliktelse til å utvikle produksjon av energi fra fornybare kilder i hele Fellesskapet også etter 2010. Rådet gav sin tilslutning til et bindende mål om at innen 2020 skal energi

fra fornybare kilder utgjøre 20 % av Fellesskapets samlede energiforbruk, og et bindende mål, som alle medlemsstater skal oppfylle, om at innen 2020 skal biodrivstoff utgjøre minst 10 % av forbruket av bensin og diesel til transport, og dette skal innføres på en kostnadseffektiv måte. Rådet erklærte at det er hensiktsmessig med et bindende mål for biodrivstoff, forutsatt at produksjonen er bærekraftig, at annengenerasjons biodrivstoff blir tilgjengelig på markedet og at europaparlaments- og rådsdirektiv 98/70/EF av 13. oktober 1998 om kvaliteten på bensin og diesellolje⁷) blir endret slik at det tilates passende blandingsnivåer. Det europeiske råd gjentok i mars 2008 at det er av avgjørende betydning å utvikle og oppfylle effektive kriterier for en bærekraftig utvikling for biodrivstoff, samt å sikre at annengenerasjons biodrivstoff er tilgjengelig på markedet. Det europeiske råd viste i juni 2008 igjen til kriteriene for en bærekraftig utvikling og utviklingen av annengenerasjons biodrivstoff, og understreket behovet for å vurdere hvilken innvirkning produksjonen av biodrivstoff kan ha på landbruksvarer som skal brukes som næringsmidler, og om nødvendig treffe tiltak for å avhjelpe mangler. Rådet erklærte også at det bør foretas ytterligere vurdering av de miljømessige og samfunnsmessige konsekvensene av produksjonen og forbruket av biodrivstoff.

10. I sin resolusjon av 25. september 2007 om veikartet for fornybar energi i Europa⁸) oppfordret Europaparlamentet Kommissjonen om innen utgangen av 2007 å legge fram et forslag til en lovgivningsramme for energi fra fornybare kilder, idet det viste til betydningen av å fastsette mål for andeler av energi fra fornybare kilder på fellesskaps- og medlemsstatsplan.
11. Det er nødvendig å fastsette klare og entydige regler for beregning av andelen energi fra fornybare kilder, og for å definere disse kildene. I denne forbindelse bør den energien som finnes i hav og andre vannforekomster i form av bølger, havstrømmer, tidevann, temperaturforskjeller i hav eller saltgradienter i havet, tas med.
12. Bruken av materiale fra landbruket som både fast og halvtflytende husdyrgjødsel og annet avfall fra dyr og organisk avfall til å produsere biogass, har på bakgrunn av det store potensia-

⁴ EFT L 283 av 27.10.2001, s. 33.

⁵ EUT L 123 av 17.5.2003, s. 42.

⁶ EUT L 176 av 15.7.2003, s. 37.

⁷ EFT L 350 av 28.12.1998, s. 58.

⁸ EUT C 219 E av 28.8.2008, s. 82.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

ålet for å redusere klimagassutslippene, betydelige miljøfordeler ved både varme- og kraftproduksjon og når det brukes som biodrivstoff. Biogassanlegg kan som følge av sin desentraliserte art og den regionale investeringsstrukturen, bidra i betydelig grad til en bærekraftig utvikling i landdistrikter og gi gårdbrukere nye inntektsmuligheter.

13. På bakgrunn av Europaparlamentets, Rådets og Kommisjonens standpunkter, er det hensiktsmessig å fastsette bindende nasjonale mål som er i tråd med at andelen energi fra fornybare kilder innen 2020 skal tilsvare 20 % av energiforbruket og 10 % av energiforbruket i transportsektoren i Fellesskapet.
14. Hovedformålet med bindende nasjonale mål er å gi investorer forutsigbarhet og å oppmuntre til kontinuerlig utvikling av teknologier som produserer energi fra alle typer fornybare kilder. Beslutningen om hvorvidt et mål skal være bindende eller ikke, bør derfor ikke utsettes i påvente av en mulig framtidig hendelse.
15. Medlemsstatene har forskjellig utgangspunkt, forskjellig potensial for fornybar energi og energiblandingen varierer. Det er derfor nødvendig å omsette Fellesskapets mål om 20 % til individuelle mål for hver enkelt medlemsstat, idet det tas behørig hensyn til en rettferdig og passende fordeling som tar i betraktning medlemsstatenes forskjellige utgangspunkter og potensialer, herunder deres nåværende andel energi fra fornybare kilder og eksisterende energisammensetning. Dette bør gjøres ved å fordele den påkrevde samlede økningen i bruk av energi fra fornybare kilder mellom medlemsstatene, på grunnlag av en lik økning i hver enkelt medlemsstats andel vektet i forhold til deres BNP, justert for å gjenspeile deres utgangspunkt, og ved at beregning foretas i henhold til brutto sluttforbruk av energi, idet det tas hensyn til medlemsstatenes tidligere innsats i forbindelse med bruken av energi fra fornybare kilder.
16. Derimot bør målet om 10 % for energi fra fornybare kilder i transportsektoren settes til samme nivå for alle medlemsstater for å sikre konsekvens i spesifikasjonene for og tilgjengeligheten av transportdrivstoff. Siden handelen med transportdrivstoff fungerer godt, vil medlemsstater med liten tilgang til de relevante ressursene enkelt kunne få tak i biodrivstoff fra andre steder. Samtidig som det vil være teknisk mulig for Fellesskapet å nå målet om bruk av energi fra fornybare kilder i transportsektoren utelukkende gjennom innenlandsk produksjon, er det både sannsynlig og ønskelig at målet faktisk nås gjennom en kombinasjon av innenlandsk produksjon og import. For dette formål bør Kommisjonen overvåke forsyningen til fellesskapsmarkedet av biodrivstoff, og eventuelt foreslå relevante tiltak for å skape balanse mellom innenlandsk produksjon og import, idet det blant annet tas hensyn til utviklingen av multilaterale og bilaterale handelsforhandlinger, til miljømessige, samfunnsmessige og økonomiske hensyn, og til sikkerheten i energiforsyningen.

17. Energieffektivisering er et viktig mål for Fellesskapet, og målet er å øke energieffektiviseringen med 20 % innen 2020. Dette målet, sammen med eksisterende og framtidig regelverk, herunder europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/91/EF av 16. desember 2002 om bygnings energiytelse⁹, europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF av 6. juli 2005 om opprettelse av en ramme for å fastsette krav til utforming av energiforbrukende produkter¹⁰ og europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/32/EF av 5. april 2006 om effektiv sluttbruk av energi og energitjenester¹¹, spiller en viktig rolle for å sikre at klima- og energimålene nås til lavest mulig kostnad, og kan også gi nye muligheter for økonomien i Den europeiske union. Energieffektivitets- og energiøkonomiseringspolitikken er noen av de mest effektive virkemidlene medlemsstatene kan bruke for å øke prosentdelen energi fra fornybare kilder, og medlemsstatene vil på den måten enklere kunne oppnå de samlede nasjonale målene og målene for transport med hensyn til energi fra fornybare kilder fastsatt ved dette direktiv.
18. Det vil påhvile medlemsstatene å foreta betydelig energieffektivisering i alle sektorer for enklere å kunne oppnå sine mål om energi fra fornybare kilder, som uttrykkes som en prosentdel av brutto sluttforbruk av energi. Behovet for energieffektivitet i transportsektoren er absolutt nødvendig, siden et bindende mål angitt i prosent for energi fra fornybare kilder sannsynligvis vil bli stadig vanskeligere å oppnå på en bærekraftig måte dersom det samlede behovet for energi til transport fortsetter å øke. Det bindende målet for transport på 10 % som alle medlemsstater skal oppnå, bør derfor defineres som den andelen av sluttforbruket av energi i transport som skal oppnås fra forny-

⁹ EFT L 1 av 4.1.2003, s. 65.

¹⁰ EUT L 191 av 22.7.2005, s. 29.

¹¹ EUT L 114 av 27.4.2006, s. 64.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

- bare kilder som helhet, og ikke bare fra biodrivstoff.
19. For å sikre at de bindende nasjonale overordnede målene oppnås, bør medlemsstatene arbeide mot et veiledende forløp for hvordan de endelige bindende målene skal oppnås. De bør utarbeide en nasjonal handlingsplan for fornybar energi med opplysninger om mål for forskjellige sektorer, samtidig som det tas i betraktning at biomasse kan brukes på forskjellige måter, og at det derfor er viktig å utnytte nye biomasseressurser. Dessuten bør medlemsstatene legge fram hvilke tiltak som kreves for å nå disse målene. Hver medlemsstat bør, når den anslår sitt forventede brutto sluttforbruk av energi i den nasjonale handlingsplanen for fornybar energi, vurdere i hvilken grad energieffektivitets- og energiøkonomiseringstiltakene kan bidra til at de nasjonale målene nås. Medlemsstatene bør ta hensyn til den optimale kombinasjonen av energieffektivitetsteknologi og energi fra fornybare kilder.
 20. For at fordelene fra de teknologiske framskrittene og stordriftsfordelene skal kunne høstes, bør det veiledende forløpet ta hensyn til muligheten for en hurtigere vekst i bruken av energi fra fornybare kilder i framtiden. Det kan derfor vies særlig oppmerksomhet til sektorer som lider uforholdsmessig under mangelen på teknologiske framskritt og stordriftsfordeler, og som derfor forblir underutviklet, men som i framtiden i betydelig grad kan bidra til at målene for 2020 nås.
 21. Det veiledende forløpet bør ha 2005 som utgangspunkt, ettersom det er det siste året med pålitelige data om nasjonale andeler av energi fra fornybare kilder.
 22. For at målene i dette direktiv skal nås, kreves det at Fellesskapet og medlemsstatene setter av betydelige økonomiske ressurser til forskning og utvikling når det gjelder teknologi for fornybar energi. Særlig bør Det europeiske institutt for innovasjon og teknologi i høy grad prioritere forskning og utvikling innenfor teknologi for fornybar energi.
 23. Medlemsstatene kan oppmuntre lokale og regionale myndigheter til å sette mål som er høyere enn de nasjonale målene, trekke lokale og regionale myndigheter med i arbeidet med å utarbeide nasjonale handlingsplaner for fornybar energi, og i holdningsskapende arbeid om fordelene ved energi fra fornybare kilder.
 24. For å kunne utnytte det fulle potensialet til biomasse, bør Fellesskapet og medlemsstatene fremme økt utnytting av eksisterende tømmerreserver og utvikling av nye skogbrukssystemer.
 25. Medlemsstatene har forskjellig potensial for fornybar energi, og benytter forskjellige støtteordninger for energi fra fornybare kilder på nasjonalt plan. De fleste medlemsstatene benytter støtteordninger som gir fordeler utelukkende til energi fra fornybare kilder som produseres på deres eget territorium. For at de nasjonale støtteordningene skal fungere på en tilfredsstillende måte, er det viktig at medlemsstatene kan kontrollere virkningen av og kostnadene ved sine nasjonale støtteordninger etter hvilket potensial de har. Et viktig virkemiddel for å nå målet med dette direktiv er å sikre at de nasjonale støtteordningene på samme måte som i direktiv 2001/77/EF, fungerer på en tilfredsstillende måte, med sikte på å opprettholde investorenes tillit og la medlemsstatene utforme effektive nasjonale tiltak for å oppfylle målene. Dette direktiv tar sikte på å legge til rette for støtte til energi fra fornybare kilder på tvers av landegrensene uten at dette påvirker nasjonale støtteordninger. Det innfører valgfrie samarbeidsordninger mellom medlemsstatene, som gjør at de kan inngå avtaler om i hvor stor grad én medlemsstat skal støtte energiproduksjonen i en annen, og i hvor stor grad energiproduksjonen fra fornybare kilder skal medregnes i den ene eller den annen medlemsstats overordnede mål. For å sikre at begge tiltakene for å oppfylle målene, dvs. nasjonale støtteordninger og samarbeidsordninger, er effektive, er det avgjørende at medlemsstatene er i stand til å bestemme om og i hvilken grad deres nasjonale støtteordninger gjelder for produksjon av energi fra fornybare energikilder produsert i andre medlemsstater, og inngå avtaler om dette ved å anvende samarbeidsordningene fastsatt i dette direktiv.
 26. Det er ønskelig at energiprisene gjenspeiler eksterne kostnader ved energiproduksjon og -forbruk, herunder, dersom relevant, miljømessige og samfunnsmessige kostnader samt helsekostnader.
 27. Offentlig støtte er nødvendig for å nå Fellesskapets mål om å produsere mer elektrisitet fra fornybare energikilder, særlig så lenge prisene på elektrisitet i det indre marked ikke gjenspeiler de fulle miljømessige og samfunnsmessige kostnadene og fordelene ved de energikildene som benyttes.
 28. Fellesskapet og medlemsstatene bør etterstrebe å redusere det samlede forbruket av energi i transportsektoren og øke energieffek-

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

tiviteten i samme sektor. Det viktigste virkemiddelet for å redusere energiforbruket i transportsektoren omfatter planlegging av transport, støtte til offentlig transport, økning av andelen av elektriske kjøretøyer i produksjon og å produsere kjøretøyer som er mer energieffektive og mindre både med hensyn til størrelse og slagvolum.

29. Medlemsstatene bør ha som mål å spre blandingen av energi fra fornybare kilder i alle transportsektorer. Kommisjonen bør innen 1. juni 2015 framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet der potensialet for å øke bruken av energi fra fornybare kilder innenfor hver transportsektor er skissert.
30. Ved beregning av bidraget fra vannkraft og vindkraft for dette direktivs formål, bør virkningene av klimavariasjonene utjevnes ved hjelp av en normaliseringsregel. Videre bør elektrisitet produsert i pumpekraftverk som bruker vann som tidligere er pumpet opp til et høyere nivå, ikke anses som elektrisitet produsert fra fornybare energikilder.
31. Varmepumper som gjør det mulig å bruke aerotermisk, geotermisk eller hydrotermisk varme på et nyttig temperaturnivå, trenger elektrisitet eller annen hjelpeenergi for å fungere. Den energien som brukes til å drive varmpumper, bør derfor fratrekkes den samlede nyttbare varmen. Bare varmpumper med en effekt som betydelig overstiger den primær-energien som kreves for å drive den, bør tas i betraktning.
32. I passive energisystemer brukes bygningskonstruksjonen til å utnytte energi. Dette betraktes som spart energi. For å unngå dobbelttelling bør energi som utnyttes på denne måten, ikke medregnes for dette direktivs formål.
33. Noen medlemsstater har en stor andel av luftfart i sitt brutto sluttforbruk av energi. På bakgrunn av eksisterende teknologiske og lovgivningsmessige begrensninger som hindrer kommersiell bruk av biodrivstoff i luftfarten, bør det fastsettes et delvis unntak for slike medlemsstater, ved at de ved beregningen av sitt brutto sluttforbruk av energi i nasjonal lufttransport kan trekke fra den mengden som de overskrider 150 % av fellesskapsgjennomsnittet for brutto sluttforbruk av energi i luftfart i 2005 med, som vurdert av Eurostat, dvs. 6,18 %. Kypros og Malta er på grunn av at de er øyer og at de ligger i et randområde, avhengig av luftfart som transportmiddel, og det er av avgjørende betydning for deres borgere og økonomi. Som følge av dette har Kypros og Malta et

brutto sluttforbruk av energi i nasjonal lufttransport som er uforholdsmessig høyt, dvs. mer enn tre ganger så høyt som fellesskapsgjennomsnittet i 2005, og påvirkes derfor uforholdsmessig av eksisterende teknologiske og lovgivningsmessige begrensninger. For disse medlemsstatene bør det derfor fastsettes at unntaket skal dekke den mengden som de overskrider fellesskapsgjennomsnittet for brutto sluttforbruk av energi i luftfart i 2005 med, som vurdert av Eurostat, dvs. 4,12 %.

34. For å oppnå en energimodell som støtter energi fra fornybare kilder, er det nødvendig å oppmuntre til strategisk samarbeid mellom medlemsstatene, som eventuelt involverer regioner og lokale myndigheter.
35. Samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i dette direktiv, bør medlemsstatene oppmuntres til alle relevante former for samarbeid i forhold til målene fastsatt i dette direktiv. Et slikt samarbeid kan skje på alle plan, bilateralt eller multilateralt. Bortsett fra de ordningene som påvirker beregning og oppfyllelse av mål som fastsettes utelukkende i dette direktiv, det vil si statistiske overføringer mellom medlemsstatene, fellesprosjekter og felles støtteordninger, kan samarbeid også skje i form av for eksempel utveksling av opplysninger og beste praksis, som fastsatt særlig i åpenhetsplattformen som innføres ved dette direktiv, og annen frivillig samordning mellom alle typer støtteordninger.
36. For å skape muligheter for å redusere kostnadene ved å oppnå målene fastsatt i dette direktiv, er det hensiktsmessig både å legge til rette for at medlemsstatene kan bruke energi som er produsert fra fornybare kilder i andre medlemsstater, og å gjøre det mulig for medlemsstatene å medregne energi fra fornybare kilder som er brukt i andre medlemsstater, i egne nasjonale mål. Det kreves derfor fleksible tiltak, men de holdes under medlemsstatenes kontroll slik at de ikke skal påvirke deres evne til å nå de nasjonale målene. Disse fleksible tiltakene kan være statistiske overføringer, fellesprosjekter mellom medlemsstatene eller felles støtteordninger.
37. Det bør være mulig å medregne importert elektrisitet produsert fra fornybare energikilder utenfor Fellesskapet, i medlemsstatenes mål. For å unngå en nettoøkning i utslipp av klimagasser ved at eksisterende fornybare kilder omgås og helt eller delvis erstattes av konvensjonelle energikilder, skal bare elektrisitet produsert ved anlegg for fornybar energi som set-

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

tes i drift etter at dette direktiv er trådt i kraft, eller ved økt kapasitet ved et anlegg som er renvert etter den datoen, kunne medregnes. For å sikre tilstrekkelig effekt av energi fra fornybare kilder som erstatter konvensjonell energi både i Fellesskapet og tredjestater, bør det sikres at slik import kan spores og medregnes på en pålitelig måte. Avtaler med tredjestater vedrørende organiseringen av slik handel med elektrisitet fra fornybare energikilder, skal vurderes. Dersom traktatpartene, i henhold til en beslutning for dette formål gjort i samsvar med traktaten om opprettelse av energifellesskapet¹², blir bundet av de relevante bestemmelsene i dette direktiv, skal de samarbeidstiltakene mellom medlemsstatene som er fastsatt ved dette direktiv, få anvendelse på dem.

38. Når medlemsstatene sammen med én eller flere tredjestater setter i gang fellesprosjekter for produksjon av elektrisitet fra fornybare energikilder, bør disse fellesprosjektene bare gjelde nybygde anlegg eller anlegg der kapasiteten nylig er utvidet. Dette vil bidra til å sikre at andelen energi fra fornybare kilder i tredjestatens samlede energiforbruk ikke blir redusert på grunn av importen av energi fra fornybare kilder i Fellesskapet. Dessuten bør de berørte medlemsstatene forenkle den berørte tredjestatens innenlandske bruk av deler av elektrisitetsproduksjonen ved anlegg som omfattes av fellesprosjektet. Videre bør den berørte tredjestaten oppmuntres av Kommisjonen og medlemsstatene til å utvikle en politikk for fornybar energi som inneholder ambisiøse mål.
39. Tatt i betraktning av at prosjekter av stor europeisk interesse i tredjestater, for eksempel solenergiplanen for Middelhavet, kan trenge lang tid før de fullt ut er sammenkoplede med Fellesskapets territorium, bør utviklingen av slike prosjekter forenkles ved at medlemsstatene tillates å medregne i sine nasjonale mål en begrenset mengde elektrisitet produsert ved slike prosjekter mens forbindelsesledningene bygges.
40. Den framgangsmåten som skal brukes av den myndigheten som er ansvarlig for å føre tilsyn med godkjenning, sertifisering og lisensutstedelse for anlegg for fornybar energi, bør være objektiv, oversiktig, forholdsmessig og ikke innebære forskjellsbehandling når det gjelder anvendelse av reglene på de enkelte prosjek-
- tene. Det bør særlig unngås unødvendige byrder som kan følge når prosjekter for fornybar energi klassifiseres som anlegg som utgjør stor helserisiko.
41. Mangelen på oversiktlige regler og samordning mellom forskjellige myndighetsorganer har vist seg å være til hinder for utviklingen av energi fra fornybare kilder. Det bør derfor tas hensyn til den særlige strukturen i sektoren for fornybar energi når nasjonale, regionale og lokale myndigheter går gjennom sine administrative framgangsmåter for å gi tillatelse til å bygge og drive anlegg og infrastruktur for tilknyttede overførings- og distribusjonsnett for produksjon av elektrisitet, varme, kjøling eller transportdrivstoff fra fornybare energikilder. Administrative framgangsmåter for godkjenning bør forenkles i tråd med oversiktlige tidsplaner for anlegg som bruker energi fra fornybare kilder. Regler og retningslinjer for planlegging bør tilpasses slik at det tas hensyn til kostnadseffektivt og miljøvennlig utstyr til oppvarming, kjøling og elektrisitet som bruker fornybar energi.
42. For å kunne få en hurtig utnytting av energi fra fornybare kilder, og på bakgrunn av deres generelt høye bærekraftige og miljøvennlige kvalitet, bør medlemsstatene når de anvender administrative regler, planleggingsstrukturer og lovgivning som er utformet for å utstede lisenser til anlegg med hensyn til reduksjon og kontroll av forurensning for industrianlegg, for å bekjempe luftforurensning og for å hindre eller gjøre utslippet av farlige stoffer i miljøet så lavt som mulig, ta hensyn til det bidraget som fornybare energikilder utgjør for å oppfylle miljø- og klimaendingsmålene, særlig sammenlignet med anlegg der det ikke benyttes fornybar energi.
43. For å stimulere den enkelte borger til å bidra til de målene som er fastsatt i dette direktiv, bør de relevante myndigheter vurdere muligheten for å erstatte godkjenninger med enkle underretninger til vedkommende organ når det anlegges små, desentraliserte enheter for produksjon av energi fra fornybare kilder.
44. Det bør sikres at det er sammenheng mellom målene i dette direktiv og Fellesskapets andre miljøregelverk. Medlemsstatene bør særlig ved framgangsmåtene for vurdering, planlegging og lisensutstedelse for anlegg for fornybar energi, ta hensyn til hele Fellesskapets miljøregelverk og det bidraget som fornybare energikilder utgjør for å oppfylle miljø- og kli-

¹² EUT L 198 av 20.7.2006, s. 18.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

maendringmålene, særlig sammenlignet med anlegg der det ikke benyttes fornybar energi.

45. Nasjonale tekniske spesifikasjoner og andre krav som hører inn under virkeområdet for europaparlaments- og rådsdirektiv 98/34/EF av 22. juni 1998 om en informasjonsprosedyre for standarder og tekniske forskrifter samt regler for informasjonssamfunnstjenester⁽¹³⁾, som for eksempel gjelder kvalitetsnivåer, prøvingsmetoder eller bruksvilkår, bør ikke skape handelshindringer med hensyn til utstyr og systemer for fornybar energi. Derfor bør ikke støtteordninger for energi fra fornybare kilder foreskrive nasjonale tekniske spesifikasjoner som avviker fra eksisterende fellesskapsstandarder eller krever at utstyret eller systemene som skal støttes, skal sertifiseres eller prøves på et bestemt sted eller av et bestemt organ.
46. Medlemsstatene bør vurdere ordninger for å fremme fjernvarme og fjernkjøling fra energi fra fornybare kilder.
47. På nasjonalt og regionalt plan har regler og forpliktelser for minstekrav om bruk av energi fra fornybare kilder i nye og rehabiliterte bygninger ført til betydelig økning i bruken av energi fra fornybare kilder. Det skal oppmuntres til slike tiltak i et bredere fellesskapsperspektiv, samtidig som det arbeides for å fremme mer energieffektivt anvendelse av energi fra fornybare kilder gjennom byggeforskrifter og -regler.
48. Med sikte på å lette og framskynde fastsettelsen av minstenivåer for bruk av energi fra fornybare kilder i bygninger, kan det være hensiktsmessig for medlemsstatene å fastsette at slike nivåer skal oppnås ved at en faktor for energi fra fornybare kilder tas med for å oppfylle minstekravene for energiytelse fastsatt i direktiv 2002/91/EF, i forbindelse med en kostnadsoptimal reduksjon av karbonutslipp per bygning.
49. Som et ledd i arbeidet med å oppmuntre til utnyttning av energi fra fornybare kilder bør det gis mer opplysning og opplæring, særlig i varme- og kjølesektoren.
50. I den grad adgangen til eller utøvelsen av yrket som installatør er lovregulert, er forutsetningene for godkjenning av faglige kvalifikasjoner fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/36/EF av 7. september 2005 om godkjenning av faglige kvalifikasjoner⁽¹⁴⁾. Dette direk-

tiv får derfor anvendelse med forbehold for direktiv 2005/36/EF.

51. Mens det ved direktiv 2005/36/EF er fastsatt krav om gjensidig godkjenning av faglige kvalifikasjoner, herunder for arkitekter, er det et ytterligere behov for å sikre at arkitekter og planleggere nøye tar stilling til hvordan fornybare energikilder og høyeffektiv teknologi kan kombineres optimalt i deres planer og konstruksjoner. Medlemsstatene bør derfor gi klare retningslinjer med hensyn til dette. Dette skal gjøres med forbehold for bestemmelsene i direktiv 2005/36/EF, særlig artikkel 46 og 49.
52. Opprinnelsesgarantier utstedt i henhold til dette direktiv, har utelukkende som formål å godtgjøre overfor en sluttkunde at en gitt andel eller mengde energi er produsert fra fornybare kilder. En opprinnelsesgaranti kan overføres, uavhengig av hvilken energi den gjelder, fra en innehaver til en annen. For å sikre at en elektrisitetshenhet fra fornybare energikilder ikke tildeles mer enn én gang til en sluttkunde, bør det imidlertid unngås at opprinnelsesgarantier dobbelttelles og tildeles to ganger. Energi fra fornybare kilder som produsenten har solgt den tilhørende opprinnelsesgarantien separat for, bør ikke meddeles eller selges til sluttkunden som energi fra fornybare kilder. Det er viktig å skille mellom grønne sertifikater brukt til støtteordninger, og opprinnelsesgarantier.
53. Det er hensiktsmessig å la det voksende forbrukermarkedet for elektrisitet fra fornybare energikilder bidra til bygging av nye anlegg for energi fra fornybare kilder. Medlemsstatene bør derfor kunne kreve at elektrisitetsleverandører som opplyser om sin energiblanding til sluttkunder i samsvar med artikkel 3 nr. 6 i direktiv 2003/54/EF, tar med en minste prosentdel av opprinnelsesgarantier fra nybygde anlegg som produserer energi fra fornybare kilder, forutsatt at et slikt krav er i samsvar med fellesskapsretten.
54. Det er viktig å gi opplysninger om hvordan den støttede elektrisiteten distribueres til sluttkundene, i samsvar med artikkel 3 nr. 6 i direktiv 2003/54/EF. For å kunne forbedre kvaliteten på disse opplysningene til kundene, særlig når det gjelder mengden energi fra fornybare kilder produsert ved nye anlegg, bør Kommisjonen vurdere effektiviteten til de tiltakene som medlemsstatene har truffet.
55. Ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/8/EF av 11. februar 2004 om fremming av kraftvarme basert på etterspørsel etter nyttbar

¹³ EFT L 204 av 21.7.1998, s. 37.

¹⁴ EUT L 255 av 30.9.2005, s. 22.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

- varme på det indre marked for energi¹⁵) er det fastsatt opprinnelsesgarantier for å bevise opprinnelsen til elektrisitet produsert fra høyeffektive kraftvarmeanlegg. Slike opprinnelsesgarantier kan ikke brukes ved angivelse av bruken av energi fra fornybare kilder i samsvar med artikkel 3 nr. 6 i direktiv 2003/54/EF, siden dette kan føre til at de dobbelttelles og meddeles to ganger.
56. Opprinnelsesgarantier gir ikke i seg selv rett til å bli omfattet av nasjonale støtteordninger.
57. Det er behov for å støtte integreringen av energi fra fornybare kilder i overførings- og distribusjonsnett, og bruken av systemer for energilagring for å sikre en jevn forsyning fra en uregelmessig energiproduksjon fra fornybare kilder.
58. Utviklingen av prosjekter for fornybar energi, herunder prosjekter for fornybar energi av europeisk interesse innenfor rammen av programmet for det transeuropeiske energinett (TEN-E), bør framskyndes. For dette formål bør Kommisjonen også analysere hvordan finansieringen av slike prosjekter kan forbedres. Det bør rettes særlig oppmerksomhet mot prosjekter for fornybar energi som vil bidra til en betydelig sikrere energiforsyning i Fellesskapet og nabostatene.
59. Forbindelsesledninger mellom statene forenkler integreringen av elektrisitet fra fornybare energikilder. Foruten å utjevne forskjeller kan forbindelsesledninger også redusere utjevningskostnader, oppmuntre til reell konkurranse, som gir lavere priser, og støtte utbyggingen av nett. Dessuten kan deling og optimal bruk av overføringskapasitet bidra til å unngå ekstra behov for å bygge ny kapasitet.
60. Prioritert tilgang og garantert tilgang for elektrisitet fra fornybare energikilder er viktig for å kunne integrere fornybare energikilder i det interne elektrisitetsmarkedet i samsvar med artikkel 11 nr. 2, og for en ytterligere utvikling av artikkel 11 nr. 3 i direktiv 2003/54/EF. Krav som gjelder vedlikehold av pålitelighet og sikkerhet i nettet og lastfordelingen, kan være forskjellige, alt etter det nasjonale nettets egenskaper og hvor sikker driften er. Prioritert tilgang til nettet er en forsikring som gis til tilkoblede produsenter av elektrisitet fra fornybare energikilder, om at de til enhver tid vil kunne selge og overføre elektrisiteten fra fornybare energikilder i samsvar med forbindelsesreglene, når som helst kilden blir tilgjengelig. Dersom elektrisiteten fra fornybare energikilder er integrert i spotmarkedet, sikrer garantert tilgang at all elektrisitet som selges og støttes, får tilgang til nettet, og det tillater mest mulig bruk av elektrisitet fra fornybare energikilder fra anlegg som er koplet til nettet. Dette innebærer imidlertid ikke noen forpliktelse for medlemsstaten om å støtte eller innføre kjøpsforpliktelser for energi fra fornybare kilder. I andre systemer blir det satt en fast pris for elektrisitet fra fornybare energikilder, vanligvis i kombinasjon med en kjøpsforpliktelse for nettoperatoren. I et slikt tilfelle er det allerede gitt prioritert tilgang.
61. Under visse forhold er det ikke mulig fullt ut å sikre overføring og distribusjon av elektrisitet produsert fra fornybare energikilder, uten at det påvirker påliteligheten eller sikkerheten i nettet. Under slike forhold kan det være hensiktsmessig å gi finansiell godtgjøring til disse produsentene. Målene i dette direktiv krever likevel en vedvarende økning i overføringen og distribusjonen av elektrisitet produsert fra fornybare energikilder, uten at det påvirker påliteligheten eller sikkerheten i nettet. For dette formål bør medlemsstatene treffe hensiktsmessige tiltak for å tillate høyere markedsgjennomtrenging av elektrisitet fra fornybare energikilder, blant annet ved at det tas hensyn til særtrekkene ved variable ressurser og ressurser som ennå ikke kan lagres. I den grad det kreves gjennom målene fastsatt i dette direktiv, bør tilkoping av nye anlegg for fornybar energi tillates så snart som mulig. For å framskynde framgangsmåtene for nettilkoping kan medlemsstatene gi prioritert tilkoping eller reserverte tilkoplingsmuligheter for nye anlegg som produserer elektrisitet fra fornybare energikilder.
62. Kostnadene ved å kople til nye produsenter av elektrisitet og gass fra fornybare energikilder til elektrisitets- og gassnettene, bør være objektive, oversiktlige og ikke innebære forskjellsbehandling, og det skal tas behørig hensyn til den nytten som tilknyttede produsenter av elektrisitet fra fornybare kilder og lokale produsenter av gass fra fornybare kilder medfører for elektrisitets- og gassnettene.
63. Elektrisitetsprodusenter som ønsker å utnytte potensialet for energi fra fornybare kilder i Fellesskapets randområder, særlig i øyregioner og regioner med lav befolkningstetthet, bør når det er mulig, dra fordel av rimelige tilkoplingskostnader, for å sikre at de ikke blir urettferdig behandlet i forhold til produsenter som

¹⁵ EUT L 52 av 21.2.2004, s. 50.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

- befinner seg i mer sentrale, mer industrialiserte og tettere befolkede områder.
64. Ved direktiv 2001/77/EF er det fastsatt en ramme for integrering i nettet av elektrisitet fra fornybare kilder. Det er imidlertid betydelige forskjeller mellom medlemsstatene når det gjelder i hvilken grad integreringen faktisk oppnås. Derfor er det nødvendig å styrke rammen og fra tid til annen gjennomgå gjennomføringen av den på nasjonalt plan.
65. Produksjon av biodrivstoff bør være bærekraftig. Biodrivstoff som brukes for å nå målene fastsatt i dette direktiv, og biodrivstoff som omfattes av nasjonale støtteordninger, bør derfor oppfylle kriteriene for en bærekraftig utvikling.
66. Fellesskapet bør treffe hensiktsmessige tiltak innenfor rammen av dette direktiv, herunder fremme kriterier for en bærekraftig utvikling når det gjelder biodrivstoff og utvikling av annen- og tredjegenasjons biodrivstoff i Fellesskapet og globalt, samt styrke landbruksforskning og øke kunnskapen på disse feltene.
67. Innføringen av kriterier for en bærekraftig utvikling for biodrivstoff vil ikke nå sitt mål dersom de produktene som ikke oppfyller kriteriene, og som ellers ville ha blitt brukt som biodrivstoff, i stedet blir brukt som flytende biobrensel i sektorene for oppvarming eller elektrisitet. Derfor bør kriteriene for en bærekraftig utvikling også gjelde for flytende biobrensel generelt.
68. Det europeiske råd oppfordret i mars 2007 Kommisjonen om å legge fram forslag til et omfattende direktiv om bruken av alle fornybare energikilder, som kunne inneholde kriterier og bestemmelser for å sikre en bærekraftig forsyning og bruk av bioenergi. Slike kriterier for en bærekraftig utvikling bør utgjøre en sammenhengende del av en bredere ordning som omfatter alt flytende biobrensel og ikke bare biodrivstoff. Kriteriene for en bærekraftig utvikling bør derfor tas med i dette direktiv. For å sikre sammenheng mellom energi- og miljøpolitikken, og for å unngå ytterligere kostnader for virksomheten og manglende konsekvens på miljøområdet, som ville vært resultatet av manglende sammenheng, er det viktig at det fastsettes de samme kriteriene for en bærekraftig utvikling for bruken av biodrivstoff ved gjennomføringen av både dette direktiv og direktiv 98/70/EF. Av samme årsaker bør dobbelt rapportering unngås i denne forbindelse. Videre bør Kommisjonen og vedkommende nasjonale myndigheter samordne sine aktiviteter innenfor rammen av en komité som er spesifikt ansvarlig for spørsmålene om en bærekraftig utvikling. Kommisjonen bør i 2009 dessuten gjennomgå om det er mulig å ta med andre anvendelser av biomasse, og de nærmere reglene vedrørende dette.
69. Dette økende behovet for biodrivstoff og flytende biobrensel på verdensbasis, og stimuleringsiltakene for å bruke dem fastsatt i dette direktiv, bør ikke være en oppmuntring til å ødelegge landområder med biologisk mangfold. Disse uttømmelige ressursene, som i forskjellige internasjonale dokumenter anses å være av verdi for hele menneskeheten, bør bevares. Forbrukere i Fellesskapet vil dessuten finne det moralsk uakseptabelt at deres økte bruk av biodrivstoff og flytende biobrensel skal medføre at landområder med biologisk mangfold blir ødelagt. Det er derfor nødvendig å fastsette kriterier for en bærekraftig utvikling som sikrer at biodrivstoff og flytende biobrensel kan være berettiget til stimuleringsiltakene bare dersom det kan garanteres at de ikke kommer fra områder med biologisk mangfold, eller når det gjelder områder som er utpekt med tanke på naturvern eller vern av sjeldne eller utryddelsestruede økosystemer eller arter, skal vedkommende relevante myndighet godtgjøre at produksjonen av råstoff ikke kommer i konflikt med dette. Kriteriene for en bærekraftig utvikling bør betrakte skog som biologisk mangfoldig dersom det er en primærskog i samsvar med definisjonen brukt av De forente nasjoners organisasjon for ernæring og landbruk (FAO) i deres rapport om tilstanden i verdens skoger (Global Forest Resource Assessment), som stater over hele verden bruker for å rapportere om primærskogens utstrekning, eller dersom den er beskyttet av nasjonal naturvernlovgivning. Områder der det tas ut andre skogprodukter enn trebaserte produkter, bør tas med, forutsatt at den menneskelige påvirkningen er liten. Andre typer skog som definert av FAO, for eksempel modifisert naturlig skog, halvnaturlig skog og plantasjoner, bør ikke betraktes som primærskog. Idet det videre tas hensyn til det store biologiske mangfoldet i visse gressmarker, både i tempererte og tropiske strøk, herunder savanner, stepper, krattmark og prærier med stort biologisk mangfold, bør biodrivstoff som er laget av råstoffer fra slike arealer, ikke berettiget til stimuleringsiltakene fastsatt ved dette direktiv. Kommisjonen bør sette opp hensiktsmessige kriterier og geografiske områder for å

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

- definere slike biologisk mangfoldige gressmarker i samsvar med den beste tilgjengelige vitenskapelige dokumentasjonen og relevante internasjonale krav.
70. Dersom mark med store lagre av karbon i jorden eller vegetasjonen blir omlagt til dyrking av råstoff til biodrivstoff eller flytende biobrensel, vil som regel noe av det lagrede karbonet slippes ut i atmosfæren og medføre at det dannes karbondioksid. Den negative virkningen dette har på klimagassene, kan mer enn utligne den positive virkningen fra biodrivstoff eller flytende biobrensel, i enkelte tilfeller med stor margin. Den fullstendige karboneffekten av slik omlegging bør derfor medregnes når reduksjonen av klimagassutslipp skal beregnes for visse typer biodrivstoff og flytende biobrensel. Dette er nødvendig for å sikre at beregningen av reduksjonen av klimagassutslipp bygger på de samlede karboneffektene fra bruk av biodrivstoff og flytende biobrensel.
71. Ved beregning av klimagassvirkningen fra omlegging av mark, bør markedsdeltakerne kunne bruke faktiske verdier for karbonlagrene som er tilknyttet referansearealbruken og arealbruken etter omlegging. De bør også kunne bruke standardverdier. Arbeidet til FNs klimapanel er et hensiktsmessig utgangspunkt for slike standardverdier. Dette arbeidet foreligger for øyeblikket ikke i en form som er umiddelbart anvendelig for markedsdeltakerne. Kommisjonen bør derfor utarbeide retningslinjer på grunnlag av dette arbeidet, som kan ligge til grunn for beregning av endringer i karbonlagre i henhold til dette direktiv, herunder slike endringer i skogkledde områder med en trekronedekning på mellom 10 og 30 %, savanner, krattmark og prærier.
72. Kommisjonen bør utarbeide metoder med sikte på å vurdere hvilken virkning drenering av torvmark har på utslippet av klimagasser.
73. Arealer bør ikke omlegges til produksjon av biodrivstoff dersom tapet av karbonlagre ved omlegging, idet det tas hensyn til viktigheten av å håndtere klimaendringen, innenfor en rimelig tid ikke oppveies ved reduksjon av klimagassutslipp som følge av produksjon av biodrivstoff eller flytende biobrensel. Dette vil forhindre at markedsdeltakerne pålegges unødvendig og tyngende forskning, og hindre omlegging av mark med høyt karboninnhold som senere vil vise seg å være uegnet til produksjon av råstoff til biodrivstoff og flytende biobrensel. Kartlegging av karbonlagre over hele verden viser at våtmarksområder og sammenhengende skogkledde områder med en trekronedekning på mer enn 30 %, bør tas med i denne kategorien. Skogkledde områder med en trekronedekning på mellom 10 og 30 % bør også tas med, med mindre det foreligger dokumentasjon som viser at deres karbonlagre er tilstrekkelig små til å berettige at de i samsvar med reglene fastsatt ved dette direktiv, kan omlegges. Henvisningen til våtmarksområder bør ta hensyn til definisjonen fastsatt i konvensjonen om våtmarksområder av internasjonal betydning, særlig som habitat for sjøfugl, vedtatt 2. februar 1971 i Ramsar.
74. Stimuleringstiltakene fastsatt i dette direktiv, vil oppmuntre til økt produksjon av biodrivstoff og flytende biobrensel over hele verden. Dersom biodrivstoff og flytende biobrensel lages av råstoff produsert i Fellesskapet, bør de også oppfylle Fellesskapets miljøkrav for landbruk, herunder de som dreier seg om vern av grunnvann- og overflatevannkvalitet, og samfunnsmessige krav. Det kan imidlertid fryktes at produksjonen av biodrivstoff og flytende biobrensel i visse tredjestater ikke oppfyller miljømessige og samfunnsmessige minstekrav. Det bør derfor oppmuntres til at det utarbeides multilaterale og bilaterale avtaler og frivillige eller nasjonale ordninger som ivaretar viktige miljømessige og samfunnsmessige hensyn, for å fremme en bærekraftig produksjon av biodrivstoff og flytende biobrensel over hele verden. I fravær av slike avtaler eller ordninger bør medlemsstatene kreve at markedsdeltakerne rapporterer om slike problemer.
75. Kravene til en ordning for bærekraftig utvikling for energimessig bruk av annen biomasse enn flytende biobrensel og biodrivstoff, bør undersøkes av Kommisjonen i 2009, idet det tas hensyn til behovet for en bærekraftig forvaltning av biomasseressursene.
76. Kriteriene for en bærekraftig utvikling vil være effektive bare dersom de fører til endringer i markedsaktørens atferd. Disse endringene vil bare skje dersom biodrivstoff og flytende biobrensel som oppfyller disse kriteriene, innebærer en prisgevinst i forhold til dem som ikke oppfyller disse kriteriene. I henhold til massebalansemetoden for å kontrollere oppfyllelse, er det en fysisk forbindelse mellom produksjon av biodrivstoff og flytende biobrensel som oppfyller kriteriene for en bærekraftig utvikling, og forbruket av biodrivstoff og flytende biobrensel i Fellesskapet, forutsatt at det er en passende balanse mellom tilbud og etterspørsel, og ved at det sikres en prisgevinst som er stør-

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

re enn i systemer der det ikke finnes noen slik forbindelse. For å sikre at biodrivstoff og flytende biobrensel som oppfyller kriteriene for en bærekraftig utvikling, kan selges til en høyere pris, bør massebalansemetoden derfor brukes for å kontrollere oppfyllelse. Dette bør opprettholde ordningens integritet, samtidig som det unngås at industrien blir pålagt en urimelig byrde. Andre kontrollmetoder bør imidlertid undersøkes.

77. Dersom det er hensiktsmessig, bør Kommisjonen ta behørig hensyn til årtusenvurderingen av økosystemer (Millennium Ecosystem Assessment), som inneholder nyttige data for bevaring av minst de områdene som gir grunnleggende økosystemtjenester i kritiske situasjoner, for eksempel vern av nedbørfelt og erosjonsforebyggende tiltak.
78. Virkningen av dyrking av biomasse bør overvåkes, for eksempel gjennom endringer i arealbruk, herunder fortrengning, innføring av invaderende fremmede arter og andre virkninger på det biologiske mangfoldet, samt virkninger på matproduksjonen og den lokale velstanden. Kommisjonen bør ta hensyn til alle relevante informasjonskilder, herunder FAOs kart over sult. Biodrivstoff bør fremmes på en måte som oppmuntrer til større produktivitet i landbruket og bruk av forringet mark.
79. Det er i Fellesskapets interesse å oppmuntre til at det utarbeides multilaterale og bilaterale avtaler og frivillige eller nasjonale ordninger som setter standarder for produksjonen av bærekraftig biodrivstoff og flytende biobrensel, og som kontrollerer at produksjonen av biodrivstoff og flytende biobrensel oppfyller disse standardene. Derfor bør det fastsettes at slike avtaler eller ordninger anses å gi pålitelige bevis og data, forutsatt at de oppfyller nødvendige standarder for pålitelighet, oversiktighet og uavhengig revisjon.
80. Det er nødvendig å fastsette klare regler for beregning av klimagassutslipp fra biodrivstoff og flytende biobrensel og tilsvarende fossilt brensel som de sammenlignes med.
81. Ved beregning av klimagassutslipp bør biprodukter fra produksjon og bruk av brensel medregnes. Substitusjonsmetoden egner seg når det gjelder analyse av politikken, men ikke for regulering av enkeltstående markedsdeltakere og enkeltpartier av transportdrivstoff. I slike tilfeller er energifordelingsmetoden den mest egnede, siden den er enkel å bruke, er forutsigbar over tid, minimerer kontraproduktive stimulerings tiltak og gir resultater som generelt er sammenlignbare med dem som substitusjonsmetoden gir. For politikkanalyseformål bør Kommisjonen også i sin rapportering framlegge resultater ved bruk av substitusjonsmetoden.
82. For å unngå en uforholdsmessig stor administrativ byrde, bør det fastsettes en liste over standardverdier for vanlige produksjonsprosesser for biodrivstoff, og denne listen bør ajourføres og utvides når ytterligere pålitelige data foreligger. Markedsdeltakere bør alltid ha rett til å beregne seg de verdiene for reduksjon av klimagassutslipp for biodrivstoff og flytende biobrensel som denne listen fastsetter. Dersom standardverdien for reduksjon av klimagassutslipp fra en produksjonsprosess ligger under påkrevd minsteverdi for reduksjon av klimagassutslipp, bør produsenter som ønsker å vise at de overholder denne minsteverdien, dokumentere at de faktiske utslippene fra deres produksjonsprosess er lavere enn dem som ble benyttet da standardverdiene ble beregnet.
83. De dataene som ble benyttet da standardverdiene ble beregnet, bør kunne innhentes fra uavhengige vitenskapelig sakkyndige kilder, og ajourføres etter behov etter hvert som disse kildene fortsetter sitt arbeid. Når disse kildene ajourfører sitt arbeid, bør Kommisjonen oppmuntre dem til å ta for seg utslipp fra dyrking, virkningen av regionale og klimatiske forhold, virkningene av dyrking ved bruk av bærekraftige landbruksmetoder og økologisk landbruk, samt det vitenskapelige bidraget fra produsenter i Fellesskapet og tredjestater, og fra det sivile samfunn.
84. For å unngå å oppmuntre til dyrking av råstoffer til biodrivstoff og flytende biobrensel på steder der dette vil føre til høye klimagassutslipp, bør bruken av standardverdier for dyrking begrenses til regioner der en slik virkning med sikkerhet kan utelukkes. For å unngå en uforholdsmessig stor administrativ byrde, bør imidlertid medlemsstatene fastsette nasjonale eller regionale gjennomsnitt for utslipp fra dyrking, herunder fra bruk av gjødsel.
85. Etterspørselen etter landbruksråvarer er økende på verdensbasis. En del av den økende etterspørselen vil bli møtt med en økning i arealet som avsettes til landbruk. Utbedring til landbruksformål av mark som er kraftig forringet eller sterkt forurenset, og derfor ikke kan brukes i sin eksisterende tilstand, er en måte å øke arealet som er tilgjengelig for dyrking på. Ordningen for en bærekraftig utvikling bør fremme bruk av utbedret forringet mark, fordi

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

- fremming av biodrivstoff og flytende biobrensel vil bidra til vekst i etterspørselen etter landbruksråvarer. Selv om biodrivstoff framstilles ved hjelp av råstoff fra mark som allerede brukes som dyrkbar mark, kan nettoøkningen i etterspørselen etter vekster som er en følge av at biodrivstoff fremmes, føre til en nettoøkning i dyrket areal. Dette kan påvirke mark med store karbonlagre, noe som kan føre til skadelige tap av karbonlagre. For å minske denne risikoen, bør det innføres tilhørende tiltak for å oppmuntre til større produktivitet på mark som allerede brukes til vekster, bruk av forringet mark, og at det vedtas krav for en bærekraftig utvikling som tilsvare dem som er fastsatt i dette direktiv for Fellesskapets forbruk av biodrivstoff, i andre stater der det brukes biodrivstoff. Kommisjonen bør utarbeide en konkret metode for å gjøre klimagassutslippene forårsaket av indirekte endringer i arealbruk, så lave som mulig. For dette formål bør Kommisjonen på bakgrunn av den beste tilgjengelige vitenskapelige dokumentasjonen særlig undersøke om det ved beregning av klimagassutslipp skal medregnes en faktor for indirekte endringer i arealbruk, og om det er behov for å stimulere til bærekraftige biodrivstoffer som minimerer virkningen av endringer i arealbruken og forbedrer biodrivstoffenes bærekraft med hensyn til indirekte endringer i arealbruken. Når Kommisjonen utarbeider denne metoden, bør den blant annet ta for seg mulige indirekte endringer i arealbruk som følge av biodrivstoff produsert av celluloseholdig materiale som ikke er næringsmiddel, og av lignocellulosemateriale.
86. For å kunne oppnå en passende markedsandel for biodrivstoff, er det nødvendig å sikre omsetning av diesel med større andel av biodiesel enn det som er fastsatt ved standard EN590/2004.
87. For å sikre at biodrivstoff som bygger på et større utvalg råstoffer, blir kommersielt levedyktige, bør disse biodrivstoffene få høyere vektning i nasjonale biodrivstoffforpliktelser.
88. Det er nødvendig med jevnlig rapportering for å sikre kontinuerlig oppmerksomhet på framskrittene i utviklingen av energi fra fornybare kilder, både på nasjonalt plan og fellesskapsplan. Det bør pålegges bruk av et harmonisert format for nasjonale handlingsplaner for fornybar energi, som medlemsstatene bør legge fram. Slike planer kan omfatte beregnet kostnad og nytte ved de tiltakene som er planlagt, tiltak som gjelder nødvendig utvidelse eller styrking av eksisterende nettinfrastruktur, beregnet kostnad og nytte for å utvikle energi fra fornybare kilder ut over det nivået som kreves ved det veiledende forløpet, opplysninger om nasjonale støtteordninger og opplysninger om deres bruk av energi fra fornybare kilder i nye eller rehabiliterte bygg.
89. Når medlemsstatene utformer sine støtteordninger, kan de oppmuntre til bruk av biodrivstoff som gir ytterligere fordeler, herunder fordelene med variasjon gjennom biodrivstoff framstilt av avfall, reststoffer, celluloseholdig materiale som ikke er næringsmiddel, lignocellulosemateriale og alger, samt planter som er dyrket uten bruk av vanning i tørre områder for å bekjempe ørkenspredning, ved å ta behørig hensyn til de forskjellige kostnadene ved å produsere energi fra tradisjonelt biodrivstoff på den ene side og fra biodrivstoff som gir ytterligere fordeler, på den annen side. Medlemsstatene kan oppmuntre til investering i forskning og utvikling i forbindelse med disse og andre teknologier for fornybar energi som trenger tid før de blir konkurransedyktige.
90. Gjennomføringen av dette direktiv bør når det er relevant, gjenspeile bestemmelsene i konvensjonen om tilgang til miljøinformasjon, allmenn deltaking i beslutningsprosesser og tilgang til rettsmidler i saker vedrørende miljø, særlig som gjennomført ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/4/EF av 28. januar 2003 om offentlig tilgang til miljøinformasjon⁽¹⁶⁾.
91. De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av dette direktiv, bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen⁽¹⁷⁾.
92. Særlig bør Kommisjonen bemyndiges til å tilpasse de metodiske prinsippene og verdiene som er nødvendige for å vurdere om kriteriene for en bærekraftig utvikling er oppfylt når det gjelder biodrivstoff og flytende biobrensel, tilpasse energiinnholdet i transportdrivstoff til den tekniske og vitenskapelige utvikling, fastsette kriterier og geografiske områder med sikte på å kartlegge gressmarker med stort biologisk mangfold, og å fastsette detaljerte definisjoner for kraftig forringet eller forurenset mark. Ettersom disse tiltakene er allmenne og har som formål å endre ikke-grunnleggende

¹⁶ EUT L 41 av 14.2.2003, s. 26.

¹⁷ EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

- bestemmelser i dette direktiv eller å utfylle det med nye ikke-grunnleggende bestemmelser, bør de vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomiteé med kontroll fastsatt i artikkel 5a i beslutning 1999/468/EF.
93. De bestemmelsene i direktiv 2001/77/EF og direktiv 2003/30/EF som faller sammen med bestemmelsene i dette direktiv, bør utgå fra det senest mulige tidspunkt for innarbeidingen av dette direktiv i nasjonal lovgivning. De som omfatter mål og rapportering for 2010, bør gjelde til utgangen av 2011. Direktiv 2001/77/EF og direktiv 2003/30/EF bør derfor endres.
94. Siden tiltakene fastsatt i artikkel 17-19, også virker inn på hvordan det indre marked fungerer, ved at de harmoniserer kriteriene for en bærekraftig utvikling for biodrivstoff og flytende biobrensel for innregning av mål i henhold til dette direktiv, og ved at de i samsvar med artikkel 17 nr. 8 på den måten forenkler handelen mellom medlemsstatene med biodrivstoff og flytende biobrensel som oppfyller disse kravene, bygger de på traktatens artikkel 95.
95. Ordningen for en bærekraftig utvikling bør ikke forhindre at medlemsstatene i sine nasjonale støtteordninger tar hensyn til de høyere produksjonskostnadene for biodrivstoff og flytende biobrensel som gir fordeler som overstiger minsteverdiene fastsatt i denne ordningen.
96. Siden den generelle målsettingen med dette direktiv, nemlig å oppnå en 20 % andel energi fra fornybare kilder i Fellesskapets brutto sluttforbruk av energi, og en 10 % andel energi fra fornybare kilder i hver medlemsstats energiforbruk til transport innen 2020, ikke i tilstrekkelig grad kan oppnås av medlemsstatene, og derfor på grunn av tiltakets omfang bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel, går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
97. I samsvar med nr. 34 i den tverrinstitusjonelle avtalen om bedre regelverksutforming¹⁸, oppfordres medlemsstatene til, for eget formål og i Fellesskapets interesse, å utarbeide og offentliggjøre egne tabeller, som så langt det er mulig viser sammenhengen mellom dette direktiv og innarbeidingstiltakene —

¹⁸ EUT C 321 av 31.12.2003, s. 1.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Formål og omfang

Ved dette direktiv fastsettes en felles ramme for å fremme energi fra fornybare kilder. Direktivet setter bindende nasjonale mål for den samlede andelen energi fra fornybare kilder i brutto sluttforbruk av energi, og for andelen energi fra fornybare kilder innen transport. Det fastsetter regler for statistisk overføring mellom medlemsstatene, for fellesprosjekter mellom medlemsstatene og med tredjestater, for opprinnelsesgarantier, for administrative framgangsmåter, for opplysning og opplæring, og for tilgang til elektrisitetsnettet for energi fra fornybare kilder. Det fastsetter bærekraftskriterier for biodrivstoff og flytende biobrensel.

Artikkel 2

Definisjoner

I dette direktiv får definisjonene i direktiv 2003/54/EF anvendelse.

Dessuten menes med:

- a. «energi fra fornybare kilder» energi fra fornybare ikke-fossile kilder i form av vindenergi, solenergi, aerotermisk energi, geotermisk energi, hydrotermisk energi og havenergi, vannkraft, biomasse, gass fra fyllplasser, gass fra renseanlegg og biogass,
- b. «aerotermisk energi» energi lagret i form av varme i omgivelsesluften,
- c. «geotermisk energi» energi lagret i form av varme under den faste jordoverflaten,
- d. «hydrotermisk energi» energi lagret i form av varme i overflatevann,
- e. «biomasse» den biologisk nedbrytbare delen av produkter, avfall og rester av biologisk opprinnelse fra landbruk (herunder plantestoffer og animalske stoffer), skogbruk og tilhørende næringer, herunder fiskeri og akvakultur, samt den biologisk nedbrytbare delen av industriavfall og kommunalt avfall,
- f. «brutto sluttforbruk av energi» energiråvarene som leveres for energiformål til industri, transport, husholdninger, tjenester, herunder offentlige tjenester, jordbruk, skogbruk og fiskeri, herunder forbruket av elektrisitet og varme i energisektoren til produksjon av elektrisitet og varme og innberegnet tap av elektrisitet og varme ved distribusjon og overføring,
- g. «fjernvarme» eller «fjernkjøling» distribusjon av termisk energi i form av damp, varmtvann eller kjølte væsker fra en sentral produksjonskilde via et nettverk, til flere bygninger eller anlegg, for bruk til rom- eller prosessoppvarming eller -kjøling,
- h. «flytende biobrensel» flytende brensel til andre energiformål enn transport, herunder elektrisitet og oppvarming og kjøling, produsert av biomasse,
- i. «biodrivstoff» flytende eller gassformig brensel til transport, produsert av biomasse,
- j. «oprinnelsesgaranti» et elektronisk dokument som har som eneste formål å dokumentere overfor en sluttkunde at en gitt andel eller mengde energi er produsert fra fornybare kilder i henhold til artikkel 3 nr. 6 i direktiv 2003/54/EF,
- k. «støtteordning» alle virkemidler, ordninger eller systemer som medlemsstatene eller en gruppe medlemsstater benytter for å fremme bruken av energi fra fornybare kilder ved å redusere kostnaden ved denne energien, øke prisen den kan selges for, eller ved hjelp av en forpliktelse til bruk av fornybar energi eller på annen måte øke kjøpsvolumet av slik energi. Dette omfatter, men er ikke begrenset til, investeringsstøtte, skattefritak eller skattereduksjon, tilbakebetaling av skatt, støtteordninger for forpliktelser til bruk av fornybar energi, herunder ordninger med grønne sertifikater, og direkte prisstøtteordninger, herunder avregningstariffer og premieutbetalinger,
- l. «forpliktelse til bruk av fornybar energi» en nasjonal støtteordning som krever at en gitt andel av energiproducentenes produksjon utgjøres av energi fra fornybare kilder, at en gitt andel av energileverandørenes leveranser baseres på energi fra fornybare kilder, eller at en gitt andel av energiforbrukernes forbruk utgjøres av energi fra fornybare kilder. Dette omfatter ordninger der slike krav kan oppfylles ved hjelp av grønne sertifikater,
- m. «faktisk verdi» reduksjonen av klimagassutslipp ved noen eller alle trinnene i en bestemt produksjonsprosess for biodrivstoff, beregnet i samsvar med metoden fastsatt i vedlegg V del C,
- n. «typisk verdi» en beregning av representativ reduksjon av klimagassutslipp for en bestemt produksjonsprosess for biodrivstoff,
- o. «standardverdi» en verdi utledet av en typisk verdi ved anvendelse av forhåndsbestemte faktorer, og som under omstendigheter angitt i

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

dette direktiv, kan brukes i stedet for en faktisk verdi.

Artikkel 3

Bindende nasjonale overordnede mål og tiltak for bruk av energi fra fornybare kilder

1. Av brutto sluttforbruk av energi i 2020 skal hver medlemsstat sikre at andelen energi fra fornybare kilder, beregnet i samsvar med artikkel 5-11, tilsvarer statens nasjonale overordnede mål for andelen energi fra fornybare kilder for det året, som fastsatt i tredje kolonne av tabellen i vedlegg I del A. Slike bindende nasjonale overordnede mål skal være i samsvar med et mål om at andelen energi fra fornybare kilder skal være minst 20 % av Fellesskapets brutto sluttforbruk av energi i 2020. For å gjøre det enklere å nå målene fastsatt i denne artikkel, skal hver medlemsstat fremme og oppmuntre til energieffektivitet og energisparing.
2. Medlemsstatene skal innføre tiltak som er effektivt utformet for å sikre at andelen energi fra fornybare kilder minst tilsvarer eller overstiger den andelen som er oppført i det veiledende forløpet i vedlegg I del B.
3. For å nå målene fastsatt i nr. 1 og 2 i denne artikkel, kan medlemsstatene blant annet anvende følgende tiltak:
 - a. støtteordninger,
 - b. tiltak for samarbeid mellom forskjellige medlemsstater og med tredjestater for å nå de nasjonale overordnede målene i samsvar med artikkel 5-11.

Med forbehold for traktatens artikkel 87 og 88 skal medlemsstatene i samsvar med artikkel 511 i dette direktiv ha rett til å beslutte i hvilken grad de støtter energi fra fornybare kilder som er produsert i en annen medlemsstat.
4. Hver medlemsstat skal sikre at andelen energi fra fornybare kilder innenfor alle former for transport, i 2020 er minst 10 % av sluttforbruk av energi i transportsektoren i medlemsstaten.

I dette nummer gjelder følgende bestemmelser:

- a. ved beregningen av nevneren, det vil si samlet mengde energi brukt i transport i henhold til første ledd, skal bare bensin, diesel, biodrivstoff brukt til vei- og jernbanetransport, og elektrisitet, regnes med,
- b. ved beregningen av telleren, det vil si mengde energi fra fornybare kilder brukt i transport i

henhold til første ledd, skal alle typer energi fra fornybare kilder brukt i alle former for transport, regnes med,

- c. ved beregningen av tilførselen av elektrisitet produsert fra fornybare kilder og brukt i alle typer elektriske kjøretøyer i henhold til bokstav a) og b), kan medlemsstatene velge å bruke enten gjennomsnittlig andel elektrisitet fra fornybare energikilder i Fellesskapet, eller andelen elektrisitet fra fornybare energikilder i sin egen stat, målt to år før det aktuelle året. Ved beregningen av elektrisitet fra fornybare energikilder brukt av veigående elektriske kjøretøyer, skal dette forbruket dessuten anses å utgjøre 2,5 ganger energiinnholdet i elektrisitet fra fornybare energikilder.

Innen 31. desember 2011 skal Kommisjonen eventuelt legge fram et forslag som på visse vilkår tillater at hele mengden av elektrisitet som er produsert fra fornybare kilder og brukes til drift av alle typer elektriske kjøretøyer, tas med.

Innen 31. desember 2011 skal Kommisjonen også eventuelt legge fram et forslag til en metode for å beregne hvor mye hydrogen fra fornybare kilder som bidrar til den samlede drivstoffblandingen.

Artikkel 4

Nasjonale handlingsplaner for fornybar energi

1. Hver medlemsstat skal vedta en nasjonal handlingsplan for fornybar energi. De nasjonale handlingsplanene for fornybar energi skal fastsette medlemsstatenes nasjonale mål for andelen energi fra fornybare kilder brukt til transport, elektrisitet, oppvarming og kjøling i 2020, idet det tas hensyn til virkningene på sluttforbruket av energi fra andre iverksatte tiltak som gjelder energieffektivisering, og tilstrekkelige tiltak som skal treffes for å nå disse nasjonale overordnede målene, herunder samarbeid mellom lokale, regionale og nasjonale myndigheter, planlagte statistiske overføringer eller fellesprosjekter, nasjonal politikk for å utvikle eksisterende biomasseressurser og utnytte nye biomasseressurser på forskjellige bruksområder, samt de tiltakene som skal treffes for å oppfylle kravene i artikkel 13-19.

Innen 30. juni 2009 skal Kommisjonen vedta en mal for de nasjonale handlingsplanene for fornybar energi. Denne malen skal omfatte minstekravene nevnt i vedlegg VI. Medlemsstatene skal følge denne malen når de legger

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

fram sine nasjonale handlingsplaner for fornybar energi.

2. Medlemsstatene skal innen 30. juni 2010 oversende sine nasjonale handlingsplaner for fornybar energi til Kommisjonen.
3. Hver medlemsstat skal seks måneder før den nasjonale handlingsplanen for fornybar energi skal framlegges, offentliggjøre og oversende til Kommisjonen et prognosedokument som angir:
 - a. dens beregnede overskuddsproduksjon av energi fra fornybare kilder sammenlignet med det veiledende forløpet, som kan overføres til andre medlemsstater i samsvar med artikkel 6-11, samt det beregnede potensialet for fellesprosjekter fram til 2020, og
 - b. dens beregnede behov for energi fra fornybare kilder som må dekkes ved hjelp av annet enn innenlandsk produksjon fram til 2020.

Disse opplysningene kan omfatte elementer som gjelder kostnad og nytte samt finansiering. Denne prognosen skal ajourføres i medlemsstatenes rapporter som fastsatt i artikkel 22 nr. 1 bokstav l) og m).

4. En medlemsstat hvis andel energi fra fornybare kilder har falt under det veiledende forløpet i den umiddelbart foregående toårsperioden fastsatt i vedlegg I del B, skal sende inn en endret nasjonal handlingsplan for fornybar energi til Kommisjonen innen 30. juni det påfølgende året, der det angis tilstrekkelige og forholdsmessige tiltak for innen en rimelig tid å oppfylle det veiledende forløpet i vedlegg I del B.

Kommisjonen kan, dersom medlemsstaten ikke har oppfylt det veiledende forløpet med en begrenset margin, og idet det tas hensyn til gjeldende og framtidige tiltak truffet av medlemsstaten, beslutte å frigi medlemsstaten fra plikten til å sende inn en endret nasjonal handlingsplan for fornybar energi.

5. Kommisjonen skal vurdere de nasjonale handlingsplanene for fornybar energi, særlig om tiltakene planlagt av medlemsstaten i samsvar med artikkel 3 nr. 2, er tilstrekkelige. Som reaksjon på en nasjonal handlingsplan for fornybar energi, eller på en endret nasjonal handlingsplan for fornybar energi, kan Kommisjonen utstede en anbefaling.
6. Kommisjonen skal sende de nasjonale handlingsplanene for fornybar energi og prognosedokumentene til Europaparlamentet i den formen som er offentliggjort på åpenhetsplattformen

men nevnt i artikkel 24 nr. 2, samt alle anbefalinger som er omhandlet i nr. 5 i denne artikkel.

Artikkel 5

Beregning av andelen energi fra fornybare kilder

1. Brutto sluttforbruk av energi fra fornybare kilder i hver medlemsstat skal beregnes som summen av:
 - a. brutto sluttforbruk av elektrisitet fra fornybare energikilder,
 - b. brutto sluttforbruk av energi fra fornybare kilder til oppvarming og kjøling, og
 - c. sluttforbruk av energi fra fornybare kilder i transportsektoren.

Gass, elektrisitet og hydrogen fra fornybare kilder skal medregnes bare én gang i bokstav a), b) eller c) i første ledd ved beregning av andelen av brutto sluttforbruk av energi fra fornybare kilder.

Med forbehold for artikkel 17 nr. 1 annet ledd skal biodrivstoff og flytende biobrensel som ikke oppfyller kriteriene for en bærekraftig utvikling fastsatt i artikkel 17 nr. 2-6, ikke medregnes.

2. Dersom en medlemsstat på grunn av force majeure finner at det er umulig for den å oppfylle sin andel energi fra fornybare kilder i brutto sluttforbruk av energi i 2020 som fastsatt i tredje kolonne i tabellen i vedlegg I, skal den underrette Kommisjonen om dette så snart som mulig. Kommisjonen skal gjøre et vedtak om hvorvidt force majeure er påvist. Dersom Kommisjonen beslutter at force majeure er påvist, skal den bestemme hvilken justering som skal gjøres i medlemsstatens brutto sluttforbruk av energi fra fornybare kilder for året 2020.
3. I henhold til nr. 1 bokstav a) skal brutto sluttforbruk av elektrisitet fra fornybare energikilder beregnes som den mengden elektrisitet som produseres i en medlemsstat fra fornybare energikilder, fratrukket produksjonen av elektrisitet i pumpekraftverk som bruker vann som tidligere er pumpet opp til et høyere nivå.

I flerbrenselanlegg som bruker fornybare og konvensjonelle kilder, skal bare den delen av elektrisitet som er produsert fra fornybare energikilder, medregnes. I forbindelse med denne beregningen skal bidraget fra hver energikilde beregnes på grunnlag av dens energinnhold.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

Den elektrisiteten som genereres av vannkraft og vindkraft, skal inkluderes i samsvar med normaliseringsreglene fastsatt i vedlegg II.

4. I henhold til nr. 1 bokstav b) skal brutto sluttforbruk av energi fra fornybare kilder som går til oppvarming og kjøling, beregnes som den mengden fjernvarme eller fjernkjøling som produseres i en medlemsstat fra fornybare kilder, pluss forbruket av annen energi fra fornybare kilder i industri, husholdninger, tjenester, jordbruk, skogbruk og fiskeri som går til oppvarming, kjøling og foredling.

I flerbrenselanlegg som bruker fornybare og konvensjonelle kilder, skal bare den delen av oppvarming og kjøling som er produsert fra fornybare energikilder, medregnes. I forbindelse med denne beregningen skal bidraget fra hver energikilde beregnes på grunnlag av dens energiinnhold.

Aerotermisk, geotermisk og hydrotermisk varmeenergi som er utvunnet av varmepumper, skal medregnes i henhold til nr. 1 bokstav b), forutsatt at endelig energiytelse i betydelig grad overstiger den tilførselen av primærenergi som kreves for å drive varmepumpene. Mengden varme som skal anses som energi fra fornybare kilder i henhold til dette direktiv, skal beregnes i samsvar med metoden fastsatt i vedlegg VII.

Termisk energi som genereres ved passive energisystemer, der lavere energiforbruk oppnås passivt gjennom bygningskonstruksjon eller fra varme generert av energi fra ikke-fornybare kilder, skal ikke medregnes i henhold til nr. 1 bokstav b).

5. Energiinnholdet i transportdrivstoffene oppført i vedlegg III, skal betraktes som å være som oppført i nevnte vedlegg. Vedlegg III kan tilpasses den tekniske og vitenskapelige utvikling. Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-vesentlige deler av dette direktiv, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomiteé med kontroll nevnt i artikkel 25 nr. 4.
6. Andelen energi fra fornybare kilder skal beregnes som brutto sluttforbruk av energi fra fornybare kilder, dividert med brutto sluttforbruk av energi fra alle energikilder, uttrykt som en prosentdel.

I henhold til første ledd skal summen nevnt i nr. 1, justeres i samsvar med artikkel 6, 8, 10 og 11.

Ved beregning av en medlemsstats brutto sluttforbruk av energi med sikte på å måle dens

oppfyllelse av målene og det veiledende forløpet fastsatt i dette direktiv, skal mengden energi brukt i luftfarten som en del av den aktuelle medlemsstatens brutto sluttforbruk av energi, anses å utgjøre høyst 6,18 %. For Kypros og Malta skal mengden energi brukt i luftfarten som en del av disse medlemsstatenes brutto sluttforbruk av energi, anses å utgjøre høyst 4,12 %.

7. Metoden og definisjonene som brukes ved beregning av andelen energi fra fornybare kilder, skal være dem som er fastsatt ved europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1099/2008 av 22. oktober 2008 om energistatistikk⁽¹⁹⁾.

Medlemsstatene skal sikre sammenheng i de statistiske opplysningene som brukes ved beregning av de sektorvise og samlede andelene og de statistiske opplysningene som rapporteres til Kommisjonen i henhold til forordning (EF) nr. 1099/2008.

Artikkel 6

Statistiske overføringer mellom medlemsstatene

1. Medlemsstatene kan inngå avtaler om og innføre ordninger for statistisk overføring av en bestemt mengde energi fra fornybare kilder fra én medlemsstat til en annen. Den mengden som overføres, skal:
- trekkes fra den mengden energi fra fornybare kilder som medregnes når det skal måles om den medlemsstaten som foretar overføringen, oppfyller kravene i artikkel 3 nr. 1 og 2, og
 - legges til den mengden energi fra fornybare kilder som medregnes når det skal måles om den andre medlemsstaten som mottar overføringen, oppfyller kravene i artikkel 3 nr. 1 og 2.
- En statistisk overføring skal ikke påvirke oppnåelsen av det nasjonale målet for den medlemsstaten som foretar overføringen.
2. Ordningene nevnt i nr. 1, kan ha en varighet på ett eller flere år. De skal meddeles Kommisjonen senest tre måneder etter utgangen av hvert av de årene de gjelder for. De opplysningene som sendes til Kommisjonen, skal

¹⁹ EUT L 304 av 14.11.2008, s. 1.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

omfatte mengde og pris for den aktuelle energien.

3. Overføringene blir gjeldende først når alle medlemsstatene som er involvert i overføringen, har meddelt overføringen til Kommisjonen.

Artikkel 7

Fellesprosjekter mellom medlemsstatene

1. To eller flere medlemsstater kan samarbeide om alle typer fellesprosjekter vedrørende produksjon av elektrisitet, varme eller kjøling fra fornybare energiresurser. Dette samarbeidet kan omfatte private operatører.
2. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om den andelen eller mengden elektrisitet, varme eller kjøling fra fornybare energikilder som er produsert ved et fellesprosjekt på deres territorium, som ble satt i drift etter 25. juni 2009, eller ved den økte kapasiteten ved et anlegg som ble renovert etter denne datoen, som skal medregnes i det nasjonale overordnede målet for en annen medlemsstat med henblikk på å måle om kravene i dette direktiv er oppfylt.
3. Underretningen nevnt i nr. 2, skal:
 - a. beskrive det foreslåtte anlegget eller identifisere det renoverte anlegget,
 - b. angi andelen eller mengden elektrisitet eller varme eller kjøling produsert fra anlegget, som skal medregnes i det nasjonale overordnede målet for en annen medlemsstat,
 - c. angi hvilken medlemsstat som drar nytte av underretningen, og
 - d. angi tidsrommet, i hele kalenderår, da den elektrisiteten, varmen eller kjølingen som er produsert fra fornybare energikilder ved anlegget, skal medregnes i det nasjonale overordnede målet for den andre medlemsstaten.
4. Tidsrommet nevnt i nr. 3 bokstav d) skal ikke strekke seg lenger enn til 2020. Varigheten av et fellesprosjekt kan strekke seg lenger enn til 2020.
5. En underretning som er gitt i henhold til denne artikkel, skal ikke endres eller trekkes tilbake uten felles avtale mellom den medlemsstaten som gir underretningen, og den medlemsstaten som er angitt i samsvar med nr. 3 bokstav c).

Artikkel 8

Virkninger av fellesprosjekter mellom medlemsstatene

1. Innen tre måneder etter utgangen av hvert år som faller innenfor tidsrommet nevnt i artikkel 7 nr. 3 bokstav d), skal den medlemsstaten som gav underretningen i henhold til artikkel 7, utstede en skriftlig underretning som angir:
 - a. den samlede mengden elektrisitet, varme eller kjøling som i løpet av året er produsert fra fornybare energikilder ved det anlegget som var gjenstand for underretningen i henhold til artikkel 7, og
 - b. den mengden elektrisitet, varme eller kjøling som i løpet av året er produsert fra fornybare energikilder ved dette anlegget, som skal medregnes i det nasjonale overordnede målet for en annen medlemsstat i samsvar med vilkårene i underretningen.
2. Underrettende medlemsstat skal sende den skriftlige underretningen til den medlemsstaten som drog nytte av underretningen, og til Kommisjonen.
3. For å kunne måle om kravene i dette direktiv vedrørende nasjonale overordnede mål er oppfylt, skal den mengden elektrisitet, varme eller kjøling fra fornybare energikilder som er meddelt i samsvar med nr. 1 bokstav b):
 - a. trekkes fra den mengden elektrisitet, varme eller kjøling fra fornybare energikilder som medregnes når det skal måles om den medlemsstaten som sender den skriftlige underretningen i henhold til kravene i nr. 1, oppfylder kravene, og
 - b. legges til den mengden elektrisitet, varme eller kjøling fra fornybare energikilder som medregnes når det skal måles om den medlemsstaten som mottar den skriftlige underretningen i samsvar med nr. 2, oppfylder kravene.

Artikkel 9

Fellesprosjekter mellom medlemsstater og tredjestater

1. Én eller flere medlemsstater kan samarbeide med én eller flere tredjestater om alle typer fellesprosjekter vedrørende produksjon av elektrisitet fra fornybare energikilder. Slikt samarbeid kan omfatte private operatører.
2. Elektrisitet fra fornybare energikilder produsert i en tredjestat, skal medregnes bare for å måle om kravene i dette direktiv vedrørende

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

nasjonale overordnede mål er oppfylt, dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a. elektrisiteten er brukt i Fellesskapet; et krav som anses oppfylt dersom:
 - i. en tilsvarende mengde elektrisitet som den elektrisiteten som medregnes, er tydelig spesifisert for den tildelte forbindelseskapasiteten av alle ansvarlige operatører av overføringsnett i opprinnelsesstaten, mottakerstaten og, dersom relevant, hver transittredjestat,
 - ii. en tilsvarende mengde elektrisitet som den elektrisiteten som medregnes, er tydelig registrert i balanseplanen av operatøren av overføringsnettet på Fellesskapets side av forbindelsesledningen, og
 - iii. den spesifiserte kapasiteten og produksjonen av elektrisitet fra fornybare energikilder ved anlegget nevnt i nr. 2 bokstav b), viser til samme tidsrom,
 - b. elektrisiteten er produsert ved et nybygd anlegg som er satt i drift etter 25. juni 2009, eller gjennom den økte kapasiteten ved et anlegg som ble renoveret etter denne datoen, i et fellesprosjekt som nevnt i nr. 1, og
 - c. den mengden elektrisitet som er produsert og eksportert, har ikke mottatt annen støtte fra en støtteordning i en tredjestat enn investeringsstøtte gitt til anlegget.
3. Medlemsstatene kan i henhold til artikkel 5 søke Kommisjonen om å kunne medregne elektrisitet fra fornybare energikilder produsert og brukt i en tredjestat, i forbindelse med bygging av en forbindelsesledning med svært lang gjennomføringstid mellom en medlemsstat og en tredjestat, dersom følgende vilkår er oppfylt:
- a. bygging av forbindelsesledningen er startet innen 31. desember 2016,
 - b. det ikke er mulig å sette forbindelsesledningen i drift innen 31. desember 2020,
 - c. det er mulig å sette forbindelsesledningen i drift innen 31. desember 2022,
 - d. når forbindelsesledningen er satt i drift, vil den bli brukt til eksport til Fellesskapet, i samsvar med nr. 2, av elektrisitet produsert fra fornybare energikilder,
 - e. søknaden gjelder et fellesprosjekt som oppfyller kriteriene fastsatt i bokstav b) og c) i nr. 2, og som vil benytte forbindelsesledningen når den er satt i drift, og en mengde elektrisitet som ikke er større enn den mengden som vil bli eksportert til Felles-

skapet etter at forbindelsesledningen er satt i drift.

4. Den andelen eller mengden elektrisitet som er produsert ved et anlegg på en tredjestats territorium, som skal medregnes i det nasjonale overordnede målet for én eller flere medlemsstater med sikte på å måle om kravene i artikkel 3 er oppfylt, skal meddeles Kommisjonen. Dersom det dreier seg om mer enn én medlemsstat, skal distribusjonen mellom medlemsstatene når det gjelder denne andelen eller mengden, meddeles Kommisjonen. Denne andelen eller mengden skal ikke overstige den andelen eller mengden som årlig eksporteres til og brukes i Fellesskapet, tilsvarende mengden nevnt i nr. 2 bokstav a) i) og ii) i denne artikkel og som oppfyller vilkårene oppført i artikkelens nr. 2 bokstav a). Underretningen skal gis av hver enkelt medlemsstat hvis samlede nasjonale mål andelen eller mengden elektrisitet skal medregnes i.
5. Underretningen nevnt i nr. 4, skal:
 - a. beskrive det foreslåtte anlegget eller identifisere det renoverte anlegget,
 - b. angi den andelen eller mengden elektrisitet produsert fra anlegget som skal medregnes i det nasjonale overordnede målet for en medlemsstat, samt, med forbehold for krav om fortrolighet, tilsvarende finansieringsordninger,
 - c. angi det tidsrommet, i hele kalenderår, da elektrisiteten skal medregnes i det nasjonale overordnede målet for medlemsstaten, og
 - d. inneholde en skriftlig bekreftelse på bokstav b) og c) fra tredjestaten på hvis territorium anlegget skal settes i drift, og den andelen eller mengden elektrisitet produsert ved anlegget som skal brukes innlands av den aktuelle tredjestaten.
6. Tidsrommet nevnt i nr. 5 bokstav c), skal ikke strekke seg lenger enn til 2020. Varigheten av et fellesprosjekt kan strekke seg lenger enn til 2020.
7. En underretning som er gitt i henhold til denne artikkel, kan ikke endres eller trekkes tilbake uten samtykke fra den medlemsstaten som gir underretningen, og den tredjestaten som har bekreftet fellesprosjektet i samsvar med nr. 5 bokstav d).
8. Medlemsstatene og Fellesskapet skal oppmuntre de relevante organer som omfattes av traktaten om opprettelse av energifellesskapet til, i samsvar med bestemmelsene i nevnte traktat, å treffe de tiltakene som er nødvendige for at

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

traktatpartene kan anvende bestemmelsene om samarbeid mellom medlemsstatene fastsatt i dette direktiv.

Artikkel 10

Virkninger av fellesprosjekter mellom medlemsstater og tredjestater

1. Innen tre måneder etter utgangen av hvert år som faller innenfor tidsrommet nevnt i artikkel 9 nr. 5 bokstav c), skal den medlemsstaten som gav underretningen i henhold til artikkel 9, utstede en skriftlig underretning som angir:
 - a. den samlede mengden elektrisitet som i løpet av det året er produsert fra fornybare energikilder ved det anlegget som var gjenstand for underretningen i henhold til artikkel 9,
 - b. den mengden elektrisitet som i løpet av året er produsert fra fornybare energikilder ved dette anlegget, som skal medregnes i dens nasjonale overordnede mål i samsvar med vilkårene i underretningen, og
 - c. samsvarsbevis for vilkårene fastsatt i artikkel 9 nr. 2.
2. Medlemsstaten skal sende den skriftlige underretningen til den tredjestaten som har bekreftet prosjektet i samsvar med artikkel 9 nr. 5 bokstav d), og til Kommisjonen.
3. For å kunne måle om kravene i dette direktiv vedrørende nasjonale overordnede mål er oppfylt, skal den mengden elektrisitet som er produsert fra fornybare energikilder meddelt i samsvar med nr. 1 bokstav b), tilføyes til den mengden energi fra fornybare kilder som medregnes ved måling av om den medlemsstaten som utsteder den skriftlige underretningen, har oppfylt sine krav.

Artikkel 11

Felles støtteordninger

1. Med forbehold for medlemsstatenes forpliktelser i henhold til artikkel 3, kan to eller flere medlemsstater på frivillig grunnlag beslutte å slå sammen eller delvis samordne sine nasjonale støtteordninger. I slike tilfeller kan en bestemt mengde energi fra fornybare kilder produsert på territoriet til én av de deltakende medlemsstatene, medregnes i det nasjonale overordnede målet til en annen deltakende medlemsstat, dersom de berørte medlemsstatene:

- a. foretar en statistisk overføring av bestemte mengder energi fra fornybare kilder fra én medlemsstat til en annen i samsvar med artikkel 6, eller
 - b. fastsetter en fordelingsregel, som de deltakende medlemsstatene inngår avtale om, som fordeler energimengder fra fornybare kilder mellom de deltakende medlemsstatene. En slik regel skal meddeles Kommisjonen senest tre måneder etter utgangen av det første året den gjelder for.
2. Innen tre måneder etter utgangen av hvert år skal hver medlemsstat som har gitt en underretning i henhold til nr. 1 bokstav b), utstede en skriftlig underretning som angir den samlede mengden elektrisitet, varme eller kjøling fra fornybare energikilder som er produsert i det året som omfattes av fordelingsregelen.
 3. For å kunne måle om kravene i dette direktiv vedrørende nasjonale overordnede mål er oppfylt, skal den mengden elektrisitet, varme eller kjøling fra fornybare energikilder som er meddelt i samsvar med nr. 2, fordeles på nytt mellom de berørte medlemsstatene i samsvar med den meddelte fordelingsregelen.

Artikkel 12

Kapasitetsøkninger

I henhold til artikkel 7 nr. 2 og artikkel 9 nr. 2 bokstav b) skal enheter av energi fra fornybare energikilder som kan tilskrives en kapasitetsøkning ved et anlegg, behandles som om de var produsert ved et separat anlegg som ble satt i drift på det tidspunktet kapasitetsøkningen skjedde.

Artikkel 13

Administrative framgangsmåter, forskrifter og regler

1. Medlemsstatene skal sikre at alle nasjonale regler vedrørende framgangsmåter for godkjenning, sertifisering og tillatelser som skal gjelde for anlegg og tilhørende infrastruktur for overførings- og distribusjonsnett for produksjon av elektrisitet, varme eller kjøling fra fornybare energikilder, og for prosessen med å foredle biomasse til biodrivstoff eller andre energiprodukter, er forholdsmessige og nødvendige.

Medlemsstatene skal særlig treffe hensiktsmessige tiltak for å sikre:

- a. med forbehold for forskjeller mellom medlemsstatenes administrative strukturer og

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

- organisering, at de respektive ansvarsområdene til nasjonale, regionale og lokale forvaltningsmyndigheter når det gjelder framgangsmåter for godkjenning, sertifisering og tillatelser, herunder arealplanlegging, er klart samordnet og definert, med oversiktlige tidsplaner for avgjørelser vedrørende søknader om planleggings- og byggetillatelser,
- b. at det på hensiktsmessig nivå foreligger utfyllende opplysninger om behandling av søknader om godkjenning, sertifisering og tillatelser for anlegg for fornybar energi, og om tilgjengelig bistand til søkerne,
 - c. at administrative framgangsmåter forenkles og framskyndes på hensiktsmessig administrativt nivå,
 - d. at regler som styrer godkjenning, sertifisering og tillatelser, er objektive, oversiktlige, forholdsmessige, ikke forskjellsbehandler søkerne og tar fullt og helt hensyn til særtrekkene til hver teknologi for fornybar energi,
 - e. at administrasjonskostnader som betales av forbrukere, planleggere, arkitekter, entreprenører og utstys- og systeminstallatører og -leverandører, er oversiktlige og kostnadsrelaterte, og
 - f. at det, når det er relevant, fastsettes forenklede og mindre tyngende framgangsmåter for godkjenning, herunder gjennom enkel melding dersom de relevante rammereglene tillater dette, når det gjelder mindre prosjekter og desentraliserte enheter for produksjon av energi fra fornybare kilder.
2. Medlemsstatene skal definere klart alle tekniske spesifikasjoner som utstyr og systemer for fornybar energi skal oppfylle for å kunne omfattes av støtteordninger. Dersom det foreligger europeiske standarder, herunder miljømerker, energimerker og andre tekniske referansesystemer innført av de europeiske standardiseringsorganene, skal disse tekniske spesifikasjonene utformes med henvisning til disse standardene. Slike tekniske spesifikasjoner bør ikke foreskrive hvor utstyret og systemene skal sertifiseres, og skal ikke være til hinder for det indre markedes virkemåte.
 3. Medlemsstatene skal anbefale alle aktører, særlig lokale og regionale forvaltningsmyndigheter, å sikre at det er montert utstyr og systemer for bruk av elektrisitet, varme og kjøling fra fornybare energikilder, og for fjernvarme og fjernkjøling ved planlegging, bygging og rehabilitering av industri- og boligområder.

Medlemsstatene skal særlig oppmuntre lokale og regionale forvaltningsmyndigheter til å ta med varme og kjøling fra fornybare energikilder ved infrastrukturplanlegging for byområder, når det er relevant.

4. Medlemsstatene skal i sine byggeforskrifter og -regler innføre hensiktsmessige tiltak for å øke andelen av alle typer energi fra fornybare kilder i byggesektoren.

Når medlemsstatene innfører slike tiltak i sine regionale støtteordninger, kan de ta hensyn til nasjonale tiltak for betydelig økt energieffektivitet og kraftvarmeproduksjon, og til passivhus eller til lav- eller nullenergibygninger.

Innen 31. desember 2014 skal medlemsstatene i sine byggeforskrifter og -regler eller gjennom andre midler med tilsvarende virkning, når det er relevant, kreve bruk av minstenivåer av energi fra fornybare kilder i nye bygninger og i eksisterende bygninger som skal gjennomgå større rehabilitering. Medlemsstatene skal tillate at disse minstenivåene skal oppfylles blant annet gjennom fjernvarme og fjernkjøling produsert ved bruk av en betydelig andel fornybare energikilder.

Kravet i første ledd får anvendelse på de væpnede styrker bare i den grad dets anvendelse ikke kommer i konflikt med arten og hovedmålene ved de væpnede styrkers virksomhet, og med unntak for materiell som utelukkende brukes til militære formål.

5. Medlemsstatene skal sikre at nye offentlige bygninger og eksisterende offentlige bygninger som skal gjennomgå større rehabilitering, på nasjonalt, regionalt og lokalt plan fra og med 1. januar 2012 oppfyller en eksemplarisk rolle innenfor rammen av dette direktiv. Medlemsstatene kan blant annet tillate at denne forpliktelsen overholdes ved å oppfylle kravene til nullenergiboliger, eller ved å fastsette at takene på offentlige bygninger eller bygninger som er en blanding av private og offentlige, brukes av tredjemann til anlegg som produserer energi fra fornybare kilder.
6. Når det gjelder byggeforskrifter og -regler skal medlemsstatene fremme bruk av varme- og kjølesystemer og -utstyr basert på fornybar energi, som innebærer en betydelig reduksjon av energiforbruket. Medlemsstatene skal bruke energi- eller miljømerker eller andre egnede sertifikater eller standarder utarbeidet på nasjonalt plan eller fellesskapsplan, dersom slike foreligger, som grunnlag for å oppmuntre til bruk av slike systemer eller slikt utstyr.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

Når det gjelder biomasse skal medlemsstatene fremme konverteringsteknologi som oppnår en virkningsgrad for konvertering på minst 85 % for anvendelse i bolig- og handelssektoren, og minst 70 % for anvendelse i industrisektoren.

Når det gjelder varmepumper skal medlemsstatene fremme slike varmepumper som oppfyller minstekravene til miljømerking fastsatt ved kommisjonsvedtak 2007/742/EF av 9. november 2007 om fastsettelse av miljøkriteriene for tildeling av fellesskapsmiljømerket til varmepumper som drives med elektrisitet, gass eller gassabsorpsjon²⁰.

Når det gjelder termisk solenergi skal medlemsstatene fremme sertifisert utstyr og sertifiserte systemer som bygger på europeiske standarder dersom slike foreligger, herunder miljømerker, energimerker og andre tekniske referansesystemer innført av de europeiske standardiseringsorganene.

Ved vurdering av virkningsgrad for konvertering og kostnader/resultat for slike systemer og slikt utstyr i henhold til dette nummer, skal medlemsstatene bruke fellesskapsframgangsmåter, eller, dersom slike ikke foreligger, internasjonale framgangsmåter, dersom slike foreligger.

Artikkel 14

Opplysning og opplæring

1. Medlemsstatene skal sikre at opplysninger om støttetiltak er tilgjengelig for alle relevante aktører, som forbrukere, entreprenører, installatører, arkitekter og leverandører av varme-, kjøle- og elektrisitetsutstyr og -systemer samt kjøretøyer som kan bruke energi fra fornybare kilder.
2. Medlemsstatene skal sikre at opplysninger om nettofordeler, kostnader og energieffektivitet for utstyr og systemer til bruk av varme, kjøling og elektrisitet fra fornybare energikilder gjøres tilgjengelige enten av leverandøren av utstyret eller systemet, eller av vedkommende nasjonale myndigheter.
3. Medlemsstatene skal sikre at sertifiseringsordninger eller tilsvarende kvalifikasjonsordninger blir eller er tilgjengelige innen 31. desember 2012 for installatører av små biomassekjeler og -ovner, solcelleanlegg og anlegg for termisk solenergi, anlegg for utnyttning av grunnvarme og varmepumper. Disse ordningene kan eventuelt ta hensyn til eksisterende ordninger og strukturer og skal bygge på krite-

riene fastsatt i vedlegg IV. Hver medlemsstat skal anerkjenne sertifiseringer som en annen medlemsstat har tildelt i samsvar med disse kriteriene.

4. Medlemsstatene skal gjøre opplysninger om sertifiseringsordninger eller tilsvarende kvalifikasjonsordninger nevnt i nr. 3, tilgjengelige for offentligheten. Medlemsstatene kan også gjøre tilgjengelig listen over installatører som er kvalifisert eller sertifisert i samsvar med bestemmelsene nevnt i nr. 3.
5. Medlemsstatene skal sikre at alle relevante aktører, særlig planleggere og arkitekter, gis veiledning slik at de på godt grunnlag kan vurdere den optimale kombinasjonen av fornybare energikilder, av høyeffektive teknologier, og av fjernvarme og fjernkjøling ved planlegging, utforming, bygging og rehabilitering av industri- og boligområder.
6. Medlemsstatene skal med deltaking av lokale og regionale myndigheter utarbeide egnede opplysningsprogrammer, programmer for holdningsskapende tiltak, veiledning eller opplæring for å informere borgerne om fordelene og de praktiske sidene ved å utvikle og bruke energi fra fornybare kilder.

Artikkel 15

Opprinnelsesgarantier for elektrisitet, varme og kjøling produsert fra fornybare energikilder

1. For å kunne dokumentere overfor sluttkundene den andelen eller mengden energi som kommer fra fornybare kilder i en energileverandørs energisammensetning i samsvar med artikkel 3 nr. 6 i direktiv 2003/54/EF, skal medlemsstatene sikre at opprinnelsen til elektrisiteten produsert fra fornybare energikilder, kan garanteres som dette etter definisjonen i dette direktiv, i samsvar med kriterier som er objektive, oversiktlige og ikke innebærer forskjellsbehandling.
2. For dette formål skal medlemsstatene sikre at det utstedes en opprinnelsesgaranti ved forespørsel fra en produsent av elektrisitet fra fornybare energikilder. Medlemsstatene kan sørge for at det utstedes opprinnelsesgarantier ved forespørsel fra produsenter av varme og kjøling fra fornybare energikilder. For slike ordninger kan det gjelde en minstekapasitetsgrense. Standardstørrelsen for en opphavsgaranti skal være 1 MWh. Det skal utstedes høyst

²⁰ EUT L 301 av 20.11.2007, s. 14.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

én opprinnelsesgaranti for hver enhet energi som er produsert.

Medlemsstatene skal sikre at den samme enheten energi fra fornybare kilder medregnes bare én gang.

Medlemsstatene kan fastsette at det ikke skal gis støtte til en produsent dersom vedkommende produsent mottar en opprinnelsesgaranti for samme mengde produsert energi fra fornybare kilder.

Opprinnelsesgarantien har ingen funksjon med hensyn til en medlemsstats overholdelse av artikkel 3. Overføring av opprinnelsesgarantier, separat eller sammen med den fysiske overføringen av energi, skal ikke ha noen virkning på en medlemsstats beslutning om å bruke statistiske overføringer, fellesprosjekter eller felles støtteordninger til måloppfyllelse, eller på beregningen av brutto sluttforbruk av energi fra fornybare kilder i samsvar med artikkel 5.

3. Enhver bruk av en opprinnelsesgaranti skal skje innen 12 måneder etter produksjonen av den tilsvarende enhet energi. En opprinnelsesgaranti skal innløses etter at den er brukt.
4. Medlemsstatene eller utpekte vedkommende organer skal føre tilsyn med utstedelse, overføring og innløsning av opprinnelsesgarantier. De utpekte vedkommende organene skal ha geografiske ansvarsområder som ikke overlapper, og skal være uavhengige i forhold til produksjon, handel og leveranse.
5. Medlemsstatene eller de utpekte vedkommende organene skal innføre hensiktsmessige ordninger som sikrer at opprinnelsesgarantier utstedes, overføres og innløses elektronisk, og at de er nøyaktige, pålitelige og sikret mot svinde.
6. En opprinnelsesgaranti skal inneholde minst følgende opplysninger:
 - a. den energikilden som energien ble produsert fra, og produksjonens start- og slutt-dato,
 - b. om den dreier seg om:
 - i. elektrisitet, eller
 - ii. varme eller kjøling,
 - c. navn, sted, type og kapasitet for anlegget der energien er produsert,
 - d. om og i hvilken grad anlegget har dratt nytte av investeringsstøtte, om og i hvilken grad energienheten på annen måte har dratt nytte av en nasjonal støtteordning, og typen støtteordning,
 - e. hvilken dato anlegget ble satt i drift, og
 - f. utstedelsesdato, utstedelsesstat og et entydig identifikasjonsnummer.
7. Dersom det kreves at en elektrisitetsleverandør skal dokumentere andelen eller mengden energi fra fornybare kilder i sin energileveranse i henhold til artikkel 3 nr. 6 i direktiv 2003/54/EF, kan den gjøre det ved å bruke sine opprinnelsesgarantier.
8. Den mengden energi fra fornybare kilder som tilsvarende de opprinnelsesgarantiene som er overført fra en elektrisitetsleverandør til tredjemand, skal trekkes fra andelen energi fra fornybare kilder i elektrisitetsleverandørens energisammensetning i henhold til artikkel 3 nr. 6 i direktiv 2003/54/EF.
9. Medlemsstatene skal anerkjenne opprinnelsesgarantier utstedt av andre medlemsstater i samsvar med dette direktiv, utelukkende som dokumentasjon på det som er nevnt i nr. 1 og nr. 6 bokstav a)-f). En medlemsstat kan avslå å anerkjenne en opprinnelsesgaranti bare dersom den har velbegrunnet tvil om dens nøyaktighet, pålitelighet eller troverdighet. Medlemsstaten skal underrette Kommisjonen om et slikt avslag og begrunnelsen for det.
10. Dersom Kommisjonen konstaterer at avslag på anerkjennelse av en opprinnelsesgaranti er uberettiget, kan Kommisjonen treffe en beslutning som krever at den berørte medlemsstaten anerkjenner den.
11. En medlemsstat kan i samsvar med fellesskapsretten innføre kriterier som er objektive, oversiktlige og ikke innebærer forskjellsbehandling, når gjelder bruk av opprinnelsesgarantier for å overholde forpliktelsene fastsatt i artikkel 3 nr. 6 i direktiv 2003/54/EF.
12. Dersom energileverandører markedsfører energi fra fornybare kilder til forbrukere med henvisning til miljøfordeler eller andre fordeler ved energi fra fornybare kilder, kan medlemsstaten kreve at disse energileverandørene gjør opplysninger tilgjengelig i form av et sammendrag om den mengden eller andelen energi fra fornybare kilder som kommer fra anlegg eller økt kapasitet som ble satt i drift etter 25. juni 2009.

Artikkel 16

Tilgang til og drift av nettene

1. Medlemsstatene skal treffe hensiktsmessige tiltak for å utvikle infrastruktur for overførings- og distribusjonsnett, intelligente nett, lagringsanlegg og elektrisitetssystemet, for å muliggjøre

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

re sikker drift av elektrisitetssystemet og bidra til videre utbygging av elektrisitetsproduksjonen fra fornybare energikilder, herunder sammenkopling mellom medlemsstatene, og mellom medlemsstatene og tredjestater. Medlemsstatene skal dessuten treffe hensiktsmessige tiltak for å framskynde framgangsmåtene for godkjenning med hensyn til nettinfrastruktur og samordne godkjenning av nettinfrastruktur med administrative og planleggingsmessige framgangsmåter.

2. Med forbehold for krav som gjelder ivaretagelsen av nettets pålitelighet og sikkerhet, basert på kriterier som er oversiktlige og ikke innebærer forskjellsbehandling, fastlagt av vedkommende nasjonale myndigheter:
 - a. skal medlemsstatene sikre at operatører av overførings- og distribusjonsnett på sitt territorium garanterer overføring og distribusjon av elektrisitet produsert fra fornybare energikilder,
 - b. skal medlemsstatene også sørge for at elektrisitet produsert fra fornybare energikilder, har prioritert tilgang eller garantert tilgang til nettet,
 - c. skal medlemsstatene sikre at operatører av overføringsnett ved lastfordeling mellom elektrisitetsproduksjonsanlegg, prioriterer anlegg som bruker fornybare energikilder, i det omfang sikker drift av det nasjonale elektrisitetssystemet tillater det, og på grunnlag av kriterier som er oversiktlige og ikke innebærer forskjellsbehandling. Medlemsstatene skal sikre at det treffes hensiktsmessige nett- og markedsrelaterte driftstiltak slik at andelen elektrisitet fra fornybare energikilder ikke reduseres mer enn nødvendig. Dersom det treffes betydelige tiltak for å redusere andelen elektrisitet fra fornybare energikilder for å garantere sikkerheten i det nasjonale elektrisitetssystemet og sikkerheten i energiforsyningen, skal medlemsstatene sikre at de ansvarlige nettoperatørene avlegger rapport til vedkommende reguleringsmyndighet om disse tiltakene og angir hvilke korrigerende tiltak de har planer om å treffe for å hindre at andelen elektrisitet fra fornybare kilder reduseres mer enn nødvendig.
3. Medlemsstatene skal kreve at operatører av overføringsnett og distribusjonsnett utarbeider og offentliggjør sine standardregler for hvordan kostnadene for teknisk tilpasning skal bæres og fordeles, for eksempel nettilkoplinger og nettførsterkninger, forbedret drift av

nettet og regler for hvordan nettkravene skal kunne gjennomføres uten forskjellsbehandling, noe som er nødvendig for å kunne integrere nye produsenter som leverer elektrisitet fra fornybare kilder til det sammenkoblede nettet.

Disse reglene skal bygge på kriterier som er objektive, oversiktlige og ikke innebærer forskjellsbehandling, som tar særlig hensyn til alle kostnadene og fordelene knyttet til disse produsentenes tilkopling til nettet, og til de særlige forholdene til produsenter beliggende i randområder og regioner med lav befolkningstetthet. Disse reglene kan fastsette forskjellige typer tilkoplinger.

4. Medlemsstatene kan eventuelt kreve at operatører av overføringsnett og distribusjonsnett helt eller delvis skal bære kostnadene nevnt i nr. 3. Medlemsstatene skal innen 30. juni 2011 og deretter hvert annet år gjennomgå og treffe de tiltakene som er nødvendige for å forbedre rammeverket og reglene for hvordan kostnadene nevnt i nr. 3, skal bæres og fordeles, for å sikre integrering av nye produsenter som fastsatt i nevnte nummer.
5. Medlemsstatene skal kreve at operatører av overføringsnett og distribusjonsnett gir alle nye produsenter av energi fra fornybare kilder som ønsker å bli tilkoplede nettet, de fullstendige og nødvendige opplysningene som kreves, herunder:
 - a. et omfattende og detaljert overslag over kostnadene i forbindelse med tilkoplingen,
 - b. en rimelig og presis tidsplan for mottak og behandling av søknader om nettilkopling,
 - c. en rimelig veiledende tidsplan for alle foreslåtte nettilkoplinger.

Medlemsstatene kan la produsenter av elektrisitet fra fornybare energikilder som ønsker å bli koplede til nettet, sende ut en anbudsinnbydelse for tilkoplingsarbeidet.
6. Fordelingen av kostnader nevnt i nr. 3, skal håndheves gjennom en ordning som bygger på kriterier som er objektive, oversiktlige og ikke innebærer forskjellsbehandling, som tar hensyn til de fordelene som tilkoplingene kan innebære både for de produsentene som tilkoples i begynnelsen, og de som tilkoples senere, samt for operatører av overføringsnett og distribusjonsnett.
7. Medlemsstatene skal sikre at bereregning av overførings- og distribusjonsavgifter ikke medfører forskjellsbehandling av elektrisitet fra fornybare energikilder, herunder særlig elektrisitet fra fornybare energikilder produsert i rand-

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

områder, for eksempel øyområder, og i regioner med lav befolkningstetthet. Medlemsstatene skal sikre at overførings- og distribusjonsavgifter ikke medfører forskjellsbehandling av gass fra fornybare energikilder.

8. Medlemsstatene skal sikre at avgiftene som operatører av overføringsnett og distribusjonsnett krever for overføring og distribusjon av elektrisitet fra anlegg som bruker fornybare energikilder, gjenspeiler omsettelige kostnadsfordeler som følger av anleggets tilkoping til nettet. Slike kostnadsfordeler kan komme fra direkte bruk av lavspenningsnettet.
9. Medlemsstatene skal, når det er relevant, vurdere behovet for å utvide eksisterende gassnettinfrastruktur for å forenkle integreringen av gass fra fornybare energikilder.
10. Medlemsstatene skal eventuelt kreve at operatører av overføringsnett og distribusjonsnett på sitt territorium offentliggjør tekniske forskrifter i tråd med artikkel 6 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/55/EF av 26. juni 2003 om felles regler for det indre marked for naturgass²¹, særlig med hensyn til forskrifter for nettilkoping som omfatter krav til gassens kvalitet, lukt og trykk. Medlemsstatene skal også kreve at operatører av overføringsnett og distribusjonsnett offentliggjør avgiftene for tilkoping av fornybare gasskilder på grunnlag av kriterier som er oversiktlige og ikke innebærer forskjellsbehandling.
11. Medlemsstatene skal i sine nasjonale handlingsplaner for fornybar energi vurdere nødvendigheten av å bygge ny infrastruktur for fjernvarme og fjernkjøling produsert fra fornybare energikilder, for å nå de nasjonale målene for 2020 nevnt i artikkel 3 nr. 1. Som følge av denne vurderingen skal medlemsstatene eventuelt treffe tiltak med sikte på å utarbeide en infrastruktur for fjernvarme for å legge til rette for utbygging av produksjon av varme og kjøling fra store anlegg for biomasse, solenergi og geotermisk energi.

Artikkel 17

Kriterier for en bærekraftig utvikling for biodrivstoff og flytende biobrensel

1. Uavhengig av om råstoffet er dyrket på eller utenfor Fellesskapets territorium skal energi fra biodrivstoff og flytende biobrensel medregnes for de formålene som er nevnt i bokstav a),

b) og c), bare dersom de oppfyller kriteriene for en bærekraftig utvikling definert i nr. 2-6:

- a. for å måle om kravene i dette direktiv vedrørende nasjonale mål er oppfylt,
 - b. for å måle om forpliktelsene til bruk av fornybar energi er overholdt,
 - c. for å fastslå berettigelse til økonomisk støtte til forbruk av biodrivstoff og flytende biobrensel.
2. Reduksjonen av utslipp av klimagasser fra bruken av biodrivstoff og flytende biobrensel som medregnes for de formålene som er nevnt i nr. 1 bokstav a), b) og c), skal være minst 35 %.

Imidlertid trenger biodrivstoff og flytende biobrensel produsert av avfall og rester, unntatt rester fra jordbruk, akvakultur, fiskerier og skogbruk, bare å oppfylle kriteriene for en bærekraftig utvikling oppført i nr. 2, for å kunne medregnes for de formålene som er nevnt i bokstav a), b) og c).

Med virkning fra 17. januar 2017 skal reduksjonen av utslipp av klimagasser fra bruken av biodrivstoff og flytende biobrensel som medregnes for de formålene som er nevnt i nr. 1 bokstav a), b) og c), være minst 50 %. Fra 1. januar 2018 skal denne reduksjonen av utslipp av klimagasser være minst 60 % for biodrivstoff og flytende biobrensel produsert ved anlegg der produksjonen startet 1. januar 2017 eller senere.

Reduksjonen av utslipp av klimagasser fra bruken av biodrivstoff og flytende biobrensel, skal beregnes i samsvar med artikkel 19 nr. 1.

Når det gjelder biodrivstoff og flytende biobrensel produsert ved anlegg som var i drift 23. januar 2008, skal første ledd få anvendelse fra 1. april 2013.

3. Biodrivstoff og flytende biobrensel som medregnes for de formålene som er nevnt i nr. 1 bokstav a), b) og c), skal ikke framstilles fra råstoff fra mark som har høy verdi for sitt biologiske mangfold, det vil si mark som hadde én av følgende statuser i eller etter januar 2008, uansett om marken fortsetter å ha denne statusen:
 - a. primærskog og annen skog, det vil si skog og annen skogmark med hjemmehørende arter der det ikke er noen synlige tegn på menneskelig aktivitet, og de økologiske prosessene ikke er betydelig forstyrret,
 - b. områder som er utpekt:
 - i. ved lov eller av relevant vedkommende myndighet for naturvernformål, eller

²¹ EUT L 176 av 15.7.2003, s. 57.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

- ii. for vern av sjeldne eller utryddelsestruede økosystemer eller arter anerkjent i internasjonale avtaler eller oppført på lister utarbeidet av mellomstatlige organisasjoner eller Den internasjonale naturvernorganisasjonen, med forbehold om deres anerkjennelse i samsvar med artikkel 18 nr. 4 annet ledd, med mindre det kan dokumenteres at produksjonen av dette råstoffet ikke kommer i strid med disse naturvernformålene,
- c. gressmarker med stort biologisk mangfold som er:
 - i. naturlige, det vil si gressmark som fortsatt vil være gressmark uten inngrep fra mennesker, og som opprettholder den naturlige artssammensetningen og de økologiske særtrekkene og prosessene, eller
 - ii. ikke-naturlige, det vil si gressmark som vil opphøre å være gressmark uten inngrep fra mennesker, og som er artsrik og ikke forringet, med mindre det kan dokumenteres at innhøsting av råstoffet er nødvendig for å opprettholde statusen som gressmark.

Kommisjonen skal definere kriterier og geografiske områder for å fastslå hvilke gressmarker som skal omfattes av bokstav c) i første ledd. Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-vesentlige deler av dette direktiv ved supplerings, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 25 nr. 4.
- 4. Biodrivstoff og flytende biobrensel som medregnes for de formålene som er nevnt i nr. 1 bokstav a), b) og c), skal ikke framstilles fra råstoff fra mark med store karbonlagre, det vil si mark som hadde én av følgende statuser i januar 2008, og ikke lenger har denne statusen:
 - a. våtmarksområder, det vil si mark som er dekket eller mettet av vann hele eller en stor del av året,
 - b. sammenhengende skogkledde områder, det vil si mark som omfatter mer enn én hektar med trær som er mer enn fem meter høye og har en trekronedekning på mer enn 30 %, eller trær som kan nå disse verdiene på stedet,
 - c. mark som omfatter mer enn én hektar med trær som er mer enn fem meter høye og har en trekronedekning på mellom 10 og 30 %, eller trær som kan nå disse verdiene på ste-

det, med mindre det kan dokumenteres at karbonlagrene i området før og etter omleggingen er slike at vilkårene fastsatt i nr. 2 i denne artikkel, vil bli oppfylt når metoden fastsatt i vedlegg V del C, blir anvendt.

Bestemmelsene i dette nummer får ikke anvendelse dersom marken, på det tidspunktet råstoffet ble hentet ut, hadde samme status som i januar 2008.

- 5. Biodrivstoff og flytende biobrensel som medregnes for de formålene som er nevnt i nr. 1 bokstav a), b) og c), skal ikke framstilles fra råstoff fra marken som var torvmark i januar 2008, med mindre det kan dokumenteres at dyrking og innhøsting av det råstoffet ikke omfatter drenering av tidligere udrenert jord.
 - 6. Landbruksråvarer som dyrkes i Fellesskapet og brukes til produksjon av biodrivstoff og flytende biobrensel som medregnes for de formålene som er nevnt i nr. 1 bokstav a), b) og c), skal hentes ut i samsvar med kravene og standardene fastsatt ved bestemmelsene nevnt under overskriften «Miljø» i del A og i nr. 9 i vedlegg II til rådsforordning (EF) nr. 73/2009 av 19. januar 2009 om fastsettelse av felles regler for direkte støtteordninger for gårdbrukere i henhold til den felles landbrukspolitik og om fastsettelse av visse støtteordninger for gårdbrukere²² og i samsvar med minstekravene til gode landbruks- og miljøforhold definert i henhold til artikkel 6 nr. 1 i nevnte forordning.
 - 7. Kommisjonen skal, når det gjelder både tredjestater og medlemsstater som er en betydelig kilde til biodrivstoff eller råstoff til biodrivstoff som brukes i Fellesskapet, hvert annet år framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om nasjonale tiltak som treffes for å overholde kriteriene for en bærekraftig utvikling fastsatt i nr. 2-5, og for vern av jord, vann og luft. Den første rapporten skal framlegges i 2012.
- Kommisjonen skal hvert annet år framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om hvilken virkning økt etterspørsel etter biodrivstoff har på den sosiale bærekraften i Fellesskapet og i tredjestater, og om hvilken virkning Fellesskapets biodrivstoffpolitikk har på tilgjengeligheten av næringsmidler til overkommelige priser, særlig for mennesker som bor i utviklingsland, og andre generelle utviklingsspørsmål. Rapportene skal omfatte arealbruksrettigheter. De skal angi, både når det gjelder tredjestater og medlemsstater som er

²² EUT L 30 av 31.1.2009, s. 16.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

en betydelig kilde til råstoff for biodrivstoff som brukes i Fellesskapet, om staten har ratifisert og gjennomført hver av følgende konvensjoner fra Den internasjonale arbeidsorganisasjon (ILO):

- Konvensjonen om tvangsarbeid (nr. 29),
- Konvensjonen om foreningsfrihet og vern av organisasjonsretten (nr. 87),
- Konvensjonen om gjennomføring av prinsipper for organisasjonsretten og retten til å føre kollektive forhandlinger (nr. 98),
- Konvensjonen om lik lønn for mannlige og kvinnelige arbeidere for arbeid av likt verd (nr. 100),
- Konvensjonen om avskaffelse av tvangsarbeid (nr. 105),
- Konvensjonen om diskriminering i sysselsetting og yrke (nr. 111),
- Konvensjonen om minstealder for adgang til sysselsetting (nr. 138),
- Konvensjonen om forbud mot og umiddelbare tiltak for avskaffelse av de verste former for barnarbeid (nr. 182).

Disse rapportene skal angi, både når det gjelder tredjestater og medlemsstater som er en betydelig kilde til råstoff for biodrivstoff som brukes i Fellesskapet, om staten har ratifisert og gjennomført:

- Cartagena-protokollen om biosikkerhet,
- Konvensjonen om internasjonal handel med ville dyre- og plantearter som er truet av utryddelse.

Den første rapporten skal framlegges i 2012. Kommisjonen skal eventuelt legge fram forslag til korrigerende tiltak, særlig dersom det foreligger bevis på at produksjonen av biodrivstoff har en betydelig virkning på prisene på næringsmidler.

8. For de formålene som er nevnt i nr. 1 bokstav a), b) og c), skal medlemsstatene ikke av andre årsaker som vedrører en bærekraftig utvikling, avslå å ta hensyn til biodrivstoff og flytende biobrensel som er framstilt i samsvar med denne artikkel.
9. Kommisjonen skal senest 31. desember 2009 framlegge en rapport om kravene til en ordning for en bærekraftig utvikling for energimessig bruk av biomasse, bortsett fra biodrivstoff og flytende biobrensel. Denne rapporten skal eventuelt følges av forslag til Europaparlamentet og Rådet om en ordning for en bærekraftig utvikling for annen bruk av biomasse til energiformål. Denne rapporten og de forslagene den inneholder, skal bygge på den beste tilgjengelige vitenskapelige dokumentasjonen,

idet det tas hensyn til den siste utviklingen innen nyskapende prosesser. Dersom den analysen som er foretatt for dette formålet, viser at det i forbindelse med biomasse fra skogbruk vil være hensiktsmessig å innføre endringer i beregningsmetoden i vedlegg V, eller i kriteriene for en bærekraftig utvikling med hensyn til karbonlagre som brukes til biodrivstoff og flytende biobrensel, skal Kommisjonen om nødvendig samtidig framlegge forslag for Europaparlamentet og Rådet om dette.

Artikkel 18

Kontroll av oppfyllelse av kriteriene for en bærekraftig utvikling for biodrivstoff og flytende biobrensel

1. Dersom biodrivstoff og flytende biobrensel skal regnes med for de formålene som er nevnt i artikkel 17 nr. 1 bokstav a), b) og c), skal medlemsstatene kreve at markedsdeltakere kan dokumentere at kriteriene for en bærekraftig utvikling i artikkel 17 nr. 2-5, er oppfylt. For dette formål skal de kreve at markedsdeltakere bruker et massebalansesystem som:
 - a. tillater at partier med råstoff eller biodrivstoff med forskjellige bærekraftegenskaper, kan blandes,
 - b. krever at opplysninger om bærekraftegenskapene og størrelsen på partiene nevnt i bokstav a), forblir knyttet til blandingen, og
 - c. fastsetter at summen av alle partier som trekkes ut av blandingen, skal beskrives som å ha de samme bærekraftegenskapene i de samme mengdene som summen av alle forsendelsene som tilføres blandingen.
2. Kommisjonen skal i 2010 og 2012 framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om hvordan kontrollmetoden for massebalanse beskrevet i nr. 1, fungerer, og om muligheten for å tillate andre kontrollmetoder i forbindelse med noen eller alle typer råstoff, biodrivstoff eller flytende biobrensel. I sin vurdering skal Kommisjonen ta hensyn til de kontrollmetodene der opplysninger om bærekraftegenskaper ikke trenger å forbli fysisk knyttet til bestemte partier eller blandinger. Vurderingen skal ta hensyn til behovet for å opprettholde kontrollordningens integritet og effektivitet, samtidig som det unngås at industrien blir pålagt en urimelig byrde. Rapporten skal eventuelt følges av forslag til Europaparlamentet og Rådet om bruk av andre kontrollmetoder.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

3. Medlemsstatene skal treffe tiltak for å sikre at markedsdeltakerne framlegger pålitelige opplysninger, og på anmodning gjøre tilgjengelig for medlemsstaten de dataene som ble brukt til å utarbeide opplysningene. Medlemsstatene skal kreve at markedsdeltakerne sørger for en tilstrekkelig standard for en uavhengig revisjon av de framlagte opplysningene, og at de kan dokumentere at dette er gjort. Revisjonen skal kontrollere at de systemene som markedsdeltakerne har brukt, er nøyaktige, pålitelige og sikret mot svindel. Den skal vurdere prøvetakingens hyppighet og metode, og dataenes pålitelighet.

Opplysningene nevnt i første ledd, skal omfatte særlig opplysninger om oppfyllelse av kriteriene for en bærekraftig utvikling oppført i artikkel 17 nr. 2-5, hensiktsmessige og relevante opplysninger om tiltak som er truffet når det gjelder vern av jord, vann og luft, utbedring av forringet mark, unngåelse av overdrevent vannforbruk i områder der vann er en knapp ressurs, og hensiktsmessige og relevante opplysninger om tiltak som er truffet for å ta hensyn til forholdene nevnt i artikkel 17 nr. 7 annet ledd.

Kommisjonen skal, etter framgangsmåten med rådgivende komité nevnt i artikkel 25 nr. 3, utarbeide en liste over hensiktsmessige og relevante opplysninger nevnt i første og annet ledd. Den skal særlig sikre at framlegging av slike opplysninger ikke utgjør en for stor administrativ byrde for markedsdeltakere generelt, eller for småbrukere, produsentorganisasjoner og samvirker spesielt.

Forpliktelsene fastsatt i dette nummer, skal få anvendelse uansett om biodrivstoffet eller det flytende biobrenselet er produsert i Fellesskapet eller importert.

Medlemsstatene skal framlegge for Kommisjonen i sammenfattet form de opplysningene som er nevnt i første ledd i dette nummer. Kommisjonen skal offentliggjøre et sammendrag av disse opplysningene på åpenhetsplattformen nevnt i artikkel 24, i en form som bevarer fortroligheten til forretningsmessig følsomme opplysninger.

4. Fellesskapet skal bestrebe seg på å inngå bilaterale eller multilaterale avtaler med tredjestater, og disse skal inneholde bestemmelser om kriterier for en bærekraftig utvikling som tilsvare kriteriene i dette direktiv. Dersom Fellesskapet har inngått avtaler som inneholder bestemmelser om spørsmål som omfattes av kriteriene for en bærekraftig utvikling oppført i

artikkel 17 nr. 2-5, kan Kommisjonen beslutte at disse avtalene viser at biodrivstoff og flytende biobrensel som er produsert av råstoff dyrket i disse statene, oppfyller de aktuelle kriteriene for en bærekraftig utvikling. Når slike avtaler inngås, skal det tas behørig hensyn til tiltak truffet med sikte på å bevare områder som i kritiske situasjoner gir grunnleggende økosystemtjenester (for eksempel vern av nedbørfelt og erosjonsforebyggende tiltak), for vern av jord, vann og luft, indirekte endringer i arealbruk, utbedring av forringet mark, unngåelse av overdrevent vannforbruk i områder der vann er en knapp ressurs, samt forholdene nevnt i artikkel 17 nr. 7 annet ledd.

Kommisjonen kan beslutte at frivillige nasjonale eller internasjonale ordninger som setter standarder for produksjon av biomasseprodukter, inneholder nøyaktige data i henhold til artikkel 17 nr. 2 eller viser at partier med biodrivstoff oppfyller kriteriene for en bærekraftig utvikling oppført i artikkel 17 nr. 3-5. Kommisjonen kan beslutte at disse ordningene inneholder nøyaktige data når det gjelder opplysningene om tiltak truffet med sikte på å bevare områder som i kritiske situasjoner gir grunnleggende økosystemtjenester (for eksempel vern av nedbørfelt og erosjonsforebyggende tiltak), for vern av jord, vann og luft, utbedring av forringet mark, unngåelse av overdrevent vannforbruk i områder der vann er en knapp ressurs, samt forholdene nevnt i artikkel 17 nr. 7 annet ledd. Kommisjonen kan også anerkjenne områder for vern av sjeldne eller utryddelsestruede økosystemer eller arter anerkjent i internasjonale avtaler eller oppført på lister utarbeidet av mellomstatlige organisasjoner eller Den internasjonale naturvernorganisasjon i henhold til artikkel 17 nr. 3 bokstav b) ii).

Kommisjonen kan beslutte at frivillige nasjonale eller internasjonale ordninger for å måle reduksjon av klimagassutslipp, inneholder nøyaktige data i henhold til artikkel 17 nr. 2.

Kommisjonen kan beslutte at mark som hører inn under virkeområdet for et nasjonalt eller regionalt omleggingsprogram med sikte på å forbedre kraftig forringet eller sterkt forurenset mark, oppfyller kriteriene nevnt i nr. 9 i del C i vedlegg V.

5. Kommisjonen skal treffe de beslutningene som er nevnt i nr. 4, bare dersom den aktuelle avtalen eller ordningen oppfyller nødvendige standarder for pålitelighet, oversiktighet og uavhengig revisjon. Når det gjelder ordninger for

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

å måle reduksjon av klimagassutslipp skal slike ordninger også oppfylle metodekravene i vedlegg V. Lister over områder med stort biologisk mangfold som nevnt i artikkel 17 nr. 3 bokstav b) ii), skal oppfylle nødvendige standarder for objektivitet og sammenheng med internasjonalt anerkjente standarder og fastsette hensiktsmessig klagebehandling.

6. Beslutningene nevnt i nr. 4, skal treffes etter framgangsmåten med rådgivende komité nevnt i artikkel 25 nr. 3. Slike beslutninger skal være gyldige i et tidsrom på høyst fem år.
7. Når en markedsdeltaker framlegger dokumentasjon eller data innhentet i samsvar med en avtale eller ordning som har vært omfattet av en beslutning i samsvar med nr. 4, i det omfang nevnte beslutning omfatter, skal en medlemsstat ikke kreve at leverandøren leverer ytterligere dokumentasjon på at kriteriene for en bærekraftig utvikling oppført i artikkel 17 nr. 2-5, er oppfylt, og heller ikke opplysninger om tiltak nevnt i nr. 3 annet ledd i denne artikkel.
8. På anmodning fra en medlemsstat eller på eget initiativ skal Kommisjonen undersøke anvendelsen av artikkel 17 i forbindelse med en kilde til biodrivstoff eller flytende biobrensel, og innen seks måneder etter mottak av en anmodning og etter framgangsmåten med rådgivende komité nevnt i artikkel 25 nr. 3, beslutte om den berørte medlemsstaten kan medregne biodrivstoff eller flytende biobrensel fra den kilden for de formålene som er nevnt i artikkel 17 nr. 1 bokstav a), b) og c).
9. Innen 31. desember 2012 skal Kommisjonen framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om:
 - a. effektiviteten i det systemet som er innført for framlegging av opplysninger om kriterier for en bærekraftig utvikling, og
 - b. om det er gjennomførbart og hensiktsmessig å innføre bindende krav i forbindelse med vern av luft, jord og vann, idet det tas hensyn til de siste vitenskapelige dataene og Fellesskapets internasjonale forpliktelser.

Kommisjonen skal, dersom det er relevant, foreslå korrigerende tiltak.

Artikkel 19

Beregning av klimautslipp fra biodrivstoff og flytende biobrensel

1. I henhold til artikkel 17 nr. 2 skal reduksjonen av utslipp av klimagasser fra bruken av biodrivstoff og flytende biobrensel, beregnes som følger:
 - a. dersom det i del A eller B i vedlegg V blir fastsatt en standardverdi for reduksjon av klimagassutslipp for en produksjonsprosess, og dersom verdien e_1 for disse biodrivstoffene eller flytende biobrensene beregnet i samsvar med nr. 7 i del C i vedlegg V, er lik eller mindre enn null, ved å bruke denne standardverdien,
 - b. ved å bruke en faktisk verdi beregnet i samsvar med metoden fastsatt i del C i vedlegg V, eller
 - c. ved å bruke en verdi som er beregnet som summen av faktorene av formelen nevnt i nr. 1 i del C i vedlegg V, der de oppdelte standardverdiene i del D eller E i vedlegg V kan brukes til enkelte faktorer, og faktiske verdier, beregnet i samsvar med metoden fastsatt i del C i vedlegg V, for alle andre faktorer.
2. Innen 31. mars 2010 skal medlemsstatene framlegge for Kommisjonen en rapport som inneholder en liste over de områdene på sitt territorium som er klassifisert som nivå 2 i nomenklaturen over regionale statistikkenheter (NUTS), eller som et mer disaggregert NUTS-nivå i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1059/2003 av 26. mai 2003 om innføring av en felles nomenklatur over regionale statistikkenheter (NUTS)²³ der de typiske klimagassutslippene fra dyrking av landbruksråvarer kan forventes å være lavere enn eller lik utslippene som er rapportert under overskriften «Oppdelte standardverdier for dyrking» i del D i vedlegg V til dette direktiv, fulgt av en beskrivelse av den metoden og de dataene som er brukt for å utarbeide denne listen. Denne metoden skal ta hensyn til jordbunnens egenskaper, klima og forventede avlinger av råstoff.
3. Standardverdiene i del A i vedlegg V for biodrivstoff, og de disaggregerte standardverdiene for dyrking i del D i vedlegg V for biodrivstoff og flytende biobrensel, kan brukes bare når råstoffet til dem er:

²³ EUT L 154 av 21.6.2003, s. 1.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

- a. dyrket utenfor Fellesskapet,
- b. dyrket i Fellesskapet på områder som er med på listene nevnt i nr. 2, eller
- c. avfall eller rester, unntatt rester fra landbruk, akvakultur og fiskeri.

Når det gjelder biodrivstoff og flytende biobrensel som ikke hører under bokstav a), b) eller c), skal det brukes faktiske verdier for dyrking.

4. Innen 31. mars 2010 skal Kommisjonen framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om gjennomførbarheten av å utarbeide lister over områder i tredjestater der de typiske klimagassutslippene fra dyrking av landbruksråvarer kan forventes å være lavere enn eller lik utslippene som er rapportert under overskriften «Dyrking» i del D i vedlegg V, om mulig fulgt av slike lister og en beskrivelse av den metoden og de dataene som er brukt for å utarbeide dem. Rapporten skal eventuelt følges av relevante forslag.
5. Kommisjonen skal innen 31. desember 2012 og deretter hvert annet år framlegge rapport om de beregnede typiske verdiene og standardverdiene i del B og E i vedlegg V, med særlig vekt på utslipp fra transport og foredling, og kan om nødvendig beslutte å korrigere verdiene. Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-vesentlige deler av dette direktiv, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 25 nr. 4.
6. Kommisjonen skal innen 31. desember 2010 framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport som gjennomgår virkningen av indirekte arealbruksendring på klimagassutslippene og foreslår måter for å gjøre denne virkningen så liten som mulig. Rapporten skal eventuelt følges av et forslag basert på den beste tilgjengelige vitenskapelige dokumentasjonen, og skal inneholde en konkret metode for utslipp som følge av endringer i karbonlagre forårsaket av indirekte arealbruksendringer, for å sikre overholdelse av dette direktiv, særlig artikkel 17 nr. 2.

Et slikt forslag skal omfatte nødvendige garantier for å gi sikkerhet for investeringer som er foretatt før denne metoden tas i bruk. Når det gjelder anlegg som produserte biodrivstoff før utgangen av 2013, skal gjennomføringen av tiltakene nevnt i første ledd, fram til 31. desember 2017 ikke medføre at biodrivstoff produsert ved disse anleggene blir ansett som ikke å oppfylle kriteriene for en bærekraftig utvikling i dette direktiv, dersom de ellers ville ha gjort det, forutsatt at disse biodrivstoffene

oppnår en reduksjon av klimagassutslipp på minst 45 %. Dette skal gjelde for kapasiteten ved biodrivstoffanleggene ved utgangen av 2012.

Europaparlamentet og Rådet skal bestrebe seg på å treffe en beslutning innen 31. desember 2012 om alle slike forslag framlagt av Kommisjonen.

7. Vedlegg V kan tilpasses til den tekniske og vitenskapelige utvikling, herunder ved å tilføye verdier for ytterligere er for biodrivstoff for de samme eller for andre råstoffer, og ved å endre metoden fastsatt i del C. Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-vesentlige deler av dette direktiv, blant annet ved supplerings, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 25 nr. 4.

Når det gjelder standardverdiene og metoden fastsatt i vedlegg V, skal det tas særlig hensyn til:

- beregningsmetoden for avfall og rester,
- beregningsmetoden for biprodukter,
- beregningsmetoden for kraftvarme,
- den statusen rester av landbruksvekster får som biprodukter.

Standardverdiene for biodiesel fra vegetabilsk eller animalsk oljeavfall skal gjennomgås så snart som mulig.

Alle tilpasninger eller tilføyelser til listen over standardverdier i vedlegg V, skal oppfylle følgende krav:

- a. dersom en faktors bidrag til de samlede utslipp er liten, eller dersom variasjonen er begrenset, eller dersom kostnaden eller vanskeligheten med å fastsette faktiske verdier er høy, skal standardverdiene være typiske for normale produksjonsprosesser,
 - b. i alle andre tilfeller skal standardverdiene være konservative sammenlignet med normale produksjonsprosesser.
8. Det skal fastsettes detaljerte definisjoner, herunder tekniske spesifikasjoner som kreves for kategoriene nevnt i nr. 9 i del C i vedlegg V. Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-vesentlige deler av dette direktiv ved supplerings, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 25 nr. 4.

Artikkel 20

Gjennomføringstiltak

Gjennomføringstiltakene nevnt i artikkel 17 nr. 3 annet ledd, artikkel 18 nr. 3 tredje ledd, artikkel

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

18 nr. 6, artikkel 18 nr. 8, artikkel 19 nr. 5, artikkel 19 nr. 7 første ledd og artikkel 19 nr. 8, skal også fullt ut ta hensyn til målene i artikkel 7a i direktiv 98/70/EF.

Artikkel 21

Særlige bestemmelser om energi fra fornybare kilder i transportsektoren

1. Medlemsstatene skal sikre at det gis opplysninger til offentligheten om tilgjengeligheten av og miljøfordelene ved alle forskjellige fornybare energikilder til transport. Når prosentdelene av biodrivstoffer, blandet i mineraloljederivater, overstiger ti volumprosent, skal medlemsstatene kreve at dette angis ved salgsstedene.
2. For å vise at de nasjonale forpliktelsene til bruk av fornybar energi som er pålagt operatører, og at målet for bruk av energi fra fornybare kilder er oppfylt i alle former for transport nevnt i artikkel 3 nr. 4, skal bidraget fra biodrivstoff produsert av avfall, rester, celluloseholdig materiale som ikke er næringsmiddel samt lignocellulosemateriale, anses å være dobbelt så stort som det andre biodrivstoffer utgjør.

Artikkel 22

Rapportering fra medlemsstatene

1. Hver medlemsstat skal innen 31. desember 2011 og deretter hvert annet år, framlegge for Kommisjonen en rapport om framgangen med hensyn til fremming og bruk av energi fra fornybare kilder. Den sjette rapporten, som skal framlegges innen 31. desember 2021, skal være den siste rapporten som kreves.

Rapporten skal særlig inneholde opplysninger om:

- a. den sektorvise (elektrisitet, varme og kjøling, og transport) og den samlede andelen energi fra fornybare kilder i de to foregående kalenderårene, og hvilke tiltak som er truffet eller planlagt på nasjonalt plan for å fremme veksten av energi fra fornybare kilder, idet det tas hensyn til det veiledende forløpet i del B i vedlegg I, i samsvar med artikkel 5,
- b. innføringen av og virkemåten til støtteordninger og andre tiltak for å fremme energi fra fornybare kilder, og eventuelle utviklingsmønstre i de tiltakene som er benyttet i forhold til dem som er angitt i medlemsstatens nasjonale handlingsplan for fornybar energi, samt opplysninger om

hvordan støttet elektrisitet blir fordelt til sluttbrukere i henhold til artikkel 3 nr. 6 i direktiv 2003/54/EF,

- c. hvordan medlemsstatene, når det er relevant, har lagt opp sine støtteordninger for å ta hensyn til anvendelser av fornybar energi som gir ytterligere fordeler i forhold til andre, sammenlignbare anvendelser, men som også kan ha høyere kostnader, herunder biodrivstoff framstilt av avfall, rester, celluloseholdig materiale som ikke er næringsmiddel og lignocellulosemateriale,
- d. virkemåten til ordningen med opprinnelsesgarantier for elektrisitet, varme og kjøling fra fornybare energikilder, og de tiltakene som er truffet for å sikre pålitelighet og beskytte ordningen mot svindel,
- e. den framgangen som er gjort med å vurdere og forbedre administrative framgangsmåter for å fjerne lovgivningsmessige og ikke-lovgivningsmessige hindringer for utviklingen av energi fra fornybare kilder,
- f. hvilke tiltak som er truffet for å sikre overføring og distribusjon av elektrisitet produsert fra fornybare energikilder, og for å forbedre rammene eller reglene for å bære og fordele kostnadene nevnt i artikkel 16 nr. 3,
- g. utviklingen i tilgjengeligheten og bruken av biomasseressurser til energiformål,
- h. endringer i råvarepriser og arealbruk i medlemsstaten knyttet til dens økte bruk av biomasse og andre former for energi fra fornybare kilder,
- i. utviklingen i og andelen av biodrivstoff framstilt av avfall, rester, celluloseholdig materiale som ikke er næringsmiddel og lignocellulosemateriale,
- j. den beregnede virkningen som produksjonen av biodrivstoff og flytende biobrensel har på det biologiske mangfoldet, vannressursene, vannkvaliteten og jordkvaliteten i medlemsstaten,
- k. den beregnede netto reduksjonen av klimagassutslipp på grunn av bruken av energi fra fornybare kilder,
- l. den beregnede overskuddsproduksjonen av energi fra fornybare kilder sammenlignet med det veiledende forløpet, som kan overføres til andre medlemsstater, samt det beregnede potensialet for fellesprosjekter fram til 2020,
- m. det beregnede behovet for energi fra fornybare kilder som må dekkes ved hjelp av

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

- annet enn innenlandsk produksjon fram til 2020, og
- n. opplysninger om hvordan andelen biologisk nedbrytbart avfall i avfallet som brukes til energiproduksjon, er beregnet, og hvilke tiltak som er truffet for å forbedre og kontrollere slike beregninger.
2. Ved beregning av nettoreduksjonen av klimagassutslipp fra bruk av biodrivstoff, kan medlemsstaten når det gjelder rapportene nevnt i nr. 1, bruke de typiske verdiene angitt i del A og del B i vedlegg V.
 3. I sin første rapport skal medlemsstaten angi om den har planer om å:
 - a. opprette en enkelt forvaltningsmyndighet som er ansvarlig for å behandle søknader om godkjenning, sertifisering og lisensutstedelse for anlegg for fornybar energi, og for å bistå søkere,
 - b. sørge for automatisk godkjenning av søknader om planlegging og tillatelse for anlegg for fornybar energi dersom godkjenning-myndigheten ikke har svart innen en fastsatt frist, eller
 - c. angi geografiske beliggenheter som er egnet for utnytting av energi fra fornybare kilder, ved arealplanlegging og etablering av fjernvarme- og fjernkjølingsanlegg.
 4. I hver rapport kan medlemsstaten rette opp data fra tidligere rapporter.

Artikkel 23

Kommisjonens overvåking og rapportering

1. Kommisjonen skal overvåke opprinnelsen til biodrivstoff og flytende biobrensel som brukes i Fellesskapet, og hvilken virkning produksjonen av dette, herunder virkning som følge av flytting, har på arealbruk i Fellesskapet og de viktigste leverandørtredjestatene. Slik overvåking skal bygge på medlemsstatenes rapporter, framlagt i samsvar med artikkel 22 nr. 1, samt rapportene fra berørte tredjestater, mellomstatlige organisasjoner, vitenskapelige undersøkelser og alle andre relevante opplysninger. Kommisjonen skal også overvåke endringer i råvareprisene i forbindelse med bruken av biomasse til energi, og alle tilknyttede positive og negative virkninger på næringsmiddeltryggheten. Kommisjonen skal overvåke alle anlegg som artikkel 19 nr. 6 får anvendelse på.
 2. Kommisjonen skal opprettholde en dialog og utveksle opplysninger med tredjestater og produsenter av biodrivstoff, forbrukerorganisasjo-
- ner og det sivile samfunn om den generelle gjennomføringen av tiltakene i dette direktiv knyttet til biodrivstoff og flytende biobrensel. Den skal innenfor denne rammen være særlig oppmerksom på den virkningen biodrivstoff kan ha på prisene på næringsmidler.
3. På grunnlag av rapportene framlagt av medlemsstatene i samsvar med artikkel 22 nr. 1, og overvåkingen og analysen nevnt i nr. 1 i denne artikkel, skal Kommisjonen hvert annet år framlegge rapport for Europaparlamentet og Rådet. Den første rapporten skal framlegges i 2012.
 4. Ved rapportering om reduksjon av klimagassutslipp som følge av bruken av biodrivstoff, skal Kommisjonen bruke de verdiene som er rapportert av medlemsstatene, og skal vurdere om og hvordan beregningen vil endre seg dersom biprodukter ble medregnet ved hjelp av substitusjonsmetoden.
 5. I sine rapporter skal Kommisjonen særlig analysere:
 - a. de relative miljømessige fordelene og kostnadene ved forskjellig biodrivstoffer, hvilke virkninger Fellesskapets importpolitikk har på dette, konsekvensene for forsynings-sikkerheten og metoder for å oppnå balanse mellom innenlandsk produksjon og import,
 - b. virkningen av økt etterspørsel etter biodrivstoff på den bærekraftige utviklingen i Fellesskapet og i tredjestater, idet det tas hensyn til økonomiske og miljømessige virkninger, herunder virkninger på det biologiske mangfoldet,
 - c. muligheten til å identifisere, på en vitenskapelig objektiv måte, geografiske områder som har høy verdi for sitt biologiske mangfold, som ikke omfattes av artikkel 17 nr. 3,
 - d. virkningen av økt etterspørsel etter biomasse på sektorer som bruker biomasse,
 - e. tilgjengeligheten av biodrivstoff framstilt av avfall, rester, celluloseholdig materiale som ikke er næringsmiddel og lignocellulosemateriale, og
 - f. indirekte arealbruksendringer i tilknytning til alle produksjonsprosesser.
- Kommisjonen skal, dersom det er relevant, foreslå korrigerende tiltak.
6. På grunnlag av rapporten framlagt av medlemsstatene i samsvar med artikkel 22 nr. 3, skal Kommisjonen analysere effektiviteten til de tiltakene som medlemsstatene har truffet for å opprette en enkelt forvaltningsmyndighet som er ansvarlig for å behandle søknader om

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

- godkjenning, sertifisering og lisensutstedelse samt bistå søkere.
7. For å kunne forbedre finansiering og samordning med sikte på å oppnå målet på 20 % nevnt i artikkel 3 nr. 1, skal Kommisjonen innen 31. desember 2010 framlegge en analyse og handlingsplan for energi fra fornybare kilder, særlig med sikte på:
 - a. bedre bruk av strukturfond og rammeprogrammer,
 - b. bedre og økt bruk av midler fra Den europeiske investeringsbank og andre offentlige finansieringsinstitusjoner,
 - c. bedre tilgang til risikokapital, særlig ved å analysere gjennomførbarheten av en risikodelingsordning for investeringer i energi fra fornybare kilder i Fellesskapet, i likhet med initiativet fra fondet for global energieffektivitet og fornybar energi, som er rettet mot tredjestater,
 - d. bedre samordning av fellesskapsfinansiering og nasjonal finansiering og andre former for støtte, og
 - e. bedre samordning til støtte for initiativer for fornybar energi, som dersom de skal lykkes, er avhengig av handling fra aktører i flere medlemsstater.
 8. Innen 31. desember 2014 skal Kommisjonen framlegge en rapport som særlig omhandler følgende elementer:
 - a. en gjennomgåelse av minsteverdiene for reduksjon av klimagassutslipp som skal gjelde fra datoene nevnt i artikkel 17 nr. 2 annet ledd, på grunnlag av en konsekvensanalyse som særlig tar hensyn til den teknologiske utviklingen, tilgjengelig teknologi og tilgjengeligheten av første- og annengenerasjons biodrivstoff med en kraftig reduksjon av klimagassutslipp,
 - b. når det gjelder målet nevnt i artikkel 3 nr. 4, en gjennomgåelse av:
 - i. kostnadseffektiviteten til de tiltakene som skal gjennomføres for å nå målet,
 - ii. en vurdering av hvor gjennomførbart det er å nå målet, samtidig som det sikres en bærekraftig produksjon av biodrivstoff i Fellesskapet og i tredjestater, og idet det tas hensyn til økonomiske, miljømessige og sosiale konsekvenser, herunder indirekte virkninger og konsekvenser for det biologiske mangfoldet, samt tilgjengeligheten på markedet av annengenerasjons biodrivstoff,
 - iii. hvilken virkning gjennomføringen av målet har på tilgjengeligheten av næringsmidler til overkommelige priser,
 - iv. tilgjengeligheten på markedet av elektriske kjøretøyer, hybridkjøretøyer og hydrogendrevne kjøretøyer, samt den metoden som velges for å beregne andelen energi fra fornybare kilder som brukes i transportsektoren,
 - v. vurderingen av særlige markedsforhold, idet det særlig tas hensyn til markeder der transportdrivstoff utgjør mer enn halvparten av sluttforbruket av energi, og markeder som er helt avhengige av importert biodrivstoff,
 - c. en vurdering av gjennomføringen av dette direktiv, særlig når det gjelder samarbeidsordninger, for å sikre at disse ordningene, sammen med muligheten for at medlemsstatene kan fortsette å bruke nasjonale støtteordninger nevnt i artikkel 3 nr. 3, gjør det mulig for medlemsstatene å oppnå de nasjonale målene definert i vedlegg I, ut fra beste nytte-kostnadsforhold, en vurdering av den teknologiske utviklingen og de konklusjonene som trekkes for å oppnå målet om at 20 % av energien skal komme fra fornybare kilder på fellesskapsplan.

På grunnlag av denne rapporten skal Kommisjonen eventuelt framlegge forslag for Europaparlamentet og Rådet som omhandler elementene ovenfor, og særlig:

 - når det gjelder elementet i bokstav a), en endring av minste reduksjon av klimagassutslipp som er omtalt i nevnte bokstav, og
 - når det gjelder elementet i bokstav c), egnede tilpasninger av samarbeidstiltakene fastsatt i dette direktiv, for å øke effektiviteten i disse med sikte på å oppnå målet på 20 %. Slike forslag skal verken påvirke målet på 20 % eller medlemsstatenes kontroll over nasjonale støtteordninger og samarbeidstiltak.
 9. I 2018 skal Kommisjonen framlegge et veikart for fornybar energi for tiden etter 2020.

Dette veikartet skal eventuelt følges av forslag til Europaparlamentet og Rådet for tiden etter 2020. Veikartet skal ta hensyn til erfaringene fra gjennomføringen av dette direktiv, og til den teknologiske utviklingen innen energi fra fornybare kilder.
 10. I 2021 skal Kommisjonen framlegge en rapport der gjennomføringen av dette direktiv blir gjennomgått. Denne rapporten skal særlig omhandle den rollen som følgende elementer

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

har hatt for å gjøre medlemsstatene i stand til å oppnå de nasjonale målene som er definert i vedlegg I, ut fra beste nytte-kostnadsforhold:

- a. prosessen med å klargjøre prognoser og nasjonale handlingsplaner for fornybar energi,
- b. effektiviteten i samarbeidsordningene,
- c. den teknologiske utviklingen innen energi fra fornybare kilder, herunder utviklingen av bruk av biodrivstoff i kommersiell luftfart,
- d. effektiviteten i de nasjonale støtteordningene, og
- e. konklusjonene fra Kommisjonens rapporter nevnt i nr. 8 og 9.

Artikkel 24

Åpenhetsplattform

1. Kommisjonen skal opprette en offentlig åpenhetsplattform på Internett. Denne plattformens formål er å øke åpenheten og forenkle og fremme samarbeid mellom medlemsstatene, særlig når det gjelder statistiske overføringer nevnt i artikkel 6, og fellesprosjekter nevnt i artikkel 7 og 9. Dessuten kan plattformen brukes til å offentliggjøre relevante opplysninger som Kommisjonen eller en medlemsstat anser å være av stor betydning for dette direktiv og for å nå direktivets mål.
2. Kommisjonen skal offentliggjøre følgende opplysninger på åpenhetsplattformen, eventuelt i en sammenfattet form som bevarer fortroligheten til forretningsmessig følsomme opplysninger.
 - a. medlemsstatenes nasjonale handlingsplaner for fornybar energi,
 - b. medlemsstatenes prognosedokumenter nevnt i artikkel 4 nr. 3, supplert så snart som mulig med Fellesskapets oversikt over overskuddsproduksjon og beregnet importbehov,
 - c. medlemsstatenes tilbud om å samarbeide om statistiske overføringer eller fellesprosjekter, på anmodning fra den berørte medlemsstaten,
 - d. opplysningene nevnt i artikkel 6 nr. 2 om statistiske overføringer mellom medlemsstatene,
 - e. opplysningene nevnt i artikkel 7 nr. 2 og 3 og artikkel 9 nr. 4 og 5 om fellesprosjekter,
 - f. medlemsstatenes nasjonale rapporter nevnt i artikkel 22,

- g. Kommisjonens rapporter nevnt i artikkel 23 nr. 3.

På anmodning fra den medlemsstaten som framla opplysningene, skal imidlertid Kommisjonen ikke offentliggjøre medlemsstatenes prognosedokumenter nevnt i artikkel 4 nr. 3, eller opplysningene i medlemsstatenes nasjonale rapporter nevnt i artikkel 22 nr. 1 bokstav l) og m).

Artikkel 25

Komiteer

1. Unntatt i de tilfellene som er nevnt i nr. 2, skal Kommisjonen bistås av komiteen for fornybare energikilder.
2. I spørsmål vedrørende bærekraften til biodrivstoff og flytende biobrensel, skal Kommisjonen bistås av komiteen for biodrivstoffers og flytende biobrenslers bærekraft.
3. Når det vises til dette nummer, får artikkel 3 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.
4. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5a nr. 14 og artikkel 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.

Artikkel 26

Endringer og oppheving

1. I direktiv 2001/77/EF skal artikkel 2, artikkel 3 nr. 2 og artikkel 4-8 oppheves med virkning fra 1. april 2010.
2. I direktiv 2003/30/EF skal artikkel 2, artikkel 3 nr. 2 og 5 og artikkel 5 og 6 oppheves med virkning fra 1. april 2010.
3. Direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF oppheves med virkning fra 1. januar 2012.

Artikkel 27

Innarbeiding i nasjonal lovgivning

1. Med forbehold for artikkel 4 nr. 1, 2 og 3 skal medlemsstatene innen 5. desember 2010 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

For Europaparlamentet

For Rådet

H.-G. PÖTTERING

P. NEČAS

President

Formann

Artikkel 28

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i Den europeiske unions tidende.

Artikkel 29

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene. Utferdiget i Strasbourg, 23. april 2009.

Vedlegg I

Nasjonale overordnede mål for andelen energi fra fornybare kilder i brutto sluttforbruk av energi i 2020⁽²⁴⁾

A. Nasjonale overordnede mål

²⁴ For å kunne oppnå de nasjonale målene fastsatt i dette vedlegg, understrekes det at retningslinjene for statlig støtte til miljøvern anerkjenner det kontinuerlige behovet for nasjonale støtteordninger for å fremme energi fra fornybare kilder.

	Andel energi fra fornybare kilder i brutto sluttforbruk av energi, 2005 (S ₂₀₀₅)	Mål for andel energi fra fornybare kilder i brutto sluttforbruk av energi, 2020 (S ₂₀₂₀)
Belgia	2,2 %	13 %
Bulgaria	9,4 %	16 %
Den tsjekkiske republikk	6,1 %	13 %
Danmark	17,0 %	30 %
Tyskland	5,8 %	18 %
Estland	18,0 %	25 %
Irland	3,1 %	16 %
Hellas	6,9 %	18 %
Spania	8,7 %	20 %
Frankrike	10,3 %	23 %
Italia	5,2 %	17 %
Kypros	2,9 %	13 %
Latvia	32,6 %	40 %
Litauen	15,0 %	23 %
Luxembourg	0,9 %	11 %
Ungarn	4,3 %	13 %
Malta	0,0 %	10 %
Nederland	2,4 %	14 %
Østerrike	23,3 %	34 %
Polen	7,2 %	15 %
Portugal	20,5 %	31 %
Romania	17,8 %	24 %
Slovenia	16,0 %	25 %
Den slovakiske republikk	6,7 %	14 %
Finland	28,5 %	38 %
Sverige	39,8 %	49 %
Det forente kongerike	1,3 %	15 %

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

B. Veiledende forløp

Det veiledende forløpet nevnt i artikkel 3 nr. 2, skal bestå av følgende andeler energi fra fornybare kilder:

$S_{2005} + 0,20 (S_{2020} - S_{2005})$, som gjennomsnitt for toårsperioden 2011-2012,

$S_{2005} + 0,30 (S_{2020} - S_{2005})$, som gjennomsnitt for toårsperioden 2013-2014,

$S_{2005} + 0,45 (S_{2020} - S_{2005})$, som gjennomsnitt for toårsperioden 2015-2016, og

$S_{2005} + 0,65 (S_{2020} - S_{2005})$, som gjennomsnitt for toårsperioden 2017-2018,

der:

S_{2005} = andelen for den berørte medlemsstaten i 2005 som angitt i tabellen i del A,

og

S_{2020} = andelen for den berørte medlemsstaten i 2020 som angitt i tabellen i del A.

Vedlegg II

Normaliseringsregel for innberetning av elektrisitet produsert fra vannkraft og vindkraft

Følgende regel skal anvendes for beretning av elektrisitet produsert fra vannkraft i en gitt medlemsstat:

$$Q_{N(norm)} = C_N \times [(\sum_{i=N-14}^N) ((Q_i) / (C_i))] / 15$$

der:

N	=	referanseår,
$Q_{N(norm)}$	=	normalisert elektrisitet produsert ved alle vannkraftanlegg i medlemsstaten i året N, for innregningsformål,
Q_i	=	mengden elektrisitet som faktisk ble produsert i året i ved alle vannkraftanlegg i medlemsstaten, målt i GWh, unntatt produksjon fra pumpekraftverk med vann som tidligere er pumpet opp til et høyere nivå,
C_i	=	samlet installert kapasitet, fratrukket pumpekraft, i alle vannkraftanlegg i medlemsstaten ved utgangen av året i, målt i MW.

Følgende regel skal anvendes for innregning av elektrisitet produsert fra vindkraft i en gitt medlemsstat:

$$Q_{N(norm)} = ((C_N + C_{N-1}) / 2) \times (((\sum_{i=N-n}^N) Q_i) / ((\sum_{j=N-n}^N) ((C_j + C_{j-1}) / 2)))$$

der:

N	=	referanseår,
$Q_{N(norm)}$	=	normalisert elektrisitet produsert ved alle vindkraftanlegg i medlemsstaten i året N, for innberetningsformål,
Q_i	=	mengden elektrisitet som faktisk ble produsert i året i ved alle vindkraftanlegg i medlemsstaten, målt i GWh,
C_j	=	samlet installert kapasitet i alle vindkraftanlegg i medlemsstaten ved utgangen av året j, målt i MW,
n	=	4 eller antall år før året N der det foreligger data for kapasitet og produksjon i den aktuelle medlemsstaten, avhengig av hva som er lavest.

vedlegg III

Energiinnhold i transportdrivstoff

Drivstoff	Energiinnhold per vektenhet (nedre brennverdi, MJ/kg)	Energiinnhold per volumenhet (nedre brennverdi, MJ/l)
Bioetanol (etanol produsert av biomasse)	27	21
Bio-ETBE (etyltertbutyleter produsert av bioetanol)	36 (hvorav 37 % fra fornybare kilder)	27 (hvorav 37 % fra fornybare kilder)
Biometanol (metanol produsert av biomasse, til bruk som biodrivstoff)	20	16
Bio-MTBE (metyltertbutyleter produsert av biometanol)	35 (hvorav 22 % fra fornybare kilder)	26 (hvorav 22 % fra fornybare kilder)
Bio-DME (dimetyleter produsert av biomasse, til bruk som biodrivstoff)	28	19
Bio-TAEE (tertiæramyletyleter produsert av bioetanol)	38 (hvorav 29 % fra fornybare kilder)	29 (hvorav 29 % fra fornybare kilder)
Biobutanol (butanol av biomasse, til bruk som biodrivstoff)	33	27
Biodiesel (metyleter produsert av vegetabilsk eller animalsk olje av dieselkvalitet, til bruk som biodrivstoff)	37	33
Fischer-Tropsch-diesel (et syntetisk hydrokarbon eller en blanding av syntetiske hydrokarboner produsert av biomasse)	44	34
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje (vegetabilsk olje termokjemisk behandlet med hydrogen)	44	34
Ren vegetabilsk olje (olje produsert av oljeplanter gjennom pressing, ekstraksjon eller lignende metoder, rå eller raffinert, men ikke kjemisk modifisert, forutsatt at den kan brukes i den aktuelle typen motorer, og at den oppfyller de tilsvarende utslippskravene)	37	34
Biogass (en brenngass produsert av biomasse og/eller av den biologisk nedbrytbare delen av avfall, som kan renses til naturgasskvalitet, til bruk som biodrivstoff eller tregass)	50	—
Bensin	43	32
Diesel	43	36

Vedlegg IV

Sertifisering av installatører

Sertifiseringsordningene eller tilsvarende kvalifikasjonsordninger nevnt i artikkel 14 nr. 3, skal bygge på følgende kriterier:

1. Sertifiserings- eller kvalifikasjonsprosessen skal være oversiktlig og klart definert av medlemsstaten eller den forvaltningsmyndigheten de utnevner.

2. Installatører av biomasseanlegg, varmpumper, anlegg for utnyttning av jordvarme, solcelleanlegg og anlegg for termisk solenergi skal sertifiseres ved et akkreditert utdanningsprogram eller utdanningssted.
3. Akkrediteringen av utdanningsprogrammet eller utdanningsstedet skal foretas av medlemsstatene eller de forvaltningsmyndighetene de utnevner. Akkrediteringsorganet skal sikre at utdanningsstedet kontinuerlig tilbyr utdanningsprogrammet med god dekning

- både regionalt og nasjonalt. Utdanningsstedet skal ha tilstrekkelig teknisk utstyr, herunder noe laboratoriestyr eller tilsvarende utstyr, til å kunne tilby praktisk opplæring. Utdanningsstedet skal også i tillegg til den grunnleggende utdanningen, kunne tilby korte oppfriskingskurs om aktuelle emner, herunder ny teknologi, slik at det vil være mulig å få livslang læring om installasjonsarbeid. Utdanningsstedet kan være produsenten av utstyret eller anlegget, institusjoner eller organisasjoner.
4. Utdanningen som leder fram til sertifisering eller kvalifikasjon som installatør, skal inneholde både teoretiske og praktiske deler. Når utdanningen er ferdig, skal installatøren ha tilstrekkelig kompetanse til å installere det relevante utstyret og de relevante anleggene slik at de oppfyller kundenes krav til ytelse og driftssikkerhet, er av god håndverksmessig kvalitet og oppfyller alle gjeldende regler og standarder, herunder energi- og miljømerking.
 5. Utdanningskurset skal avsluttes med en prøve som gir sertifisering eller kvalifikasjon. Prøven skal omfatte en praktisk vurdering av om biokjeler og -ovner, varmpumper, anlegg for utnyttning av grunnvarme, solcelleanlegg eller anlegg for termisk solenergi er korrekt installert.
 6. Sertifiseringsordningene eller tilsvarende kvalifikasjonsordninger nevnt i artikkel 14 nr. 3, skal ta behørig hensyn til følgende retningslinjer:
 - a. Akkrediterte utdanningsprogrammer skal tilbys til installatører med arbeidserfaring som har gjennomgått eller er i ferd med å gjennomgå følgende typer utdanning:
 - i. når det gjelder installatører av biokjeler og -ovner: utdanning som rørlegger, varmeingeniør eller tekniker med spesialisering innen varme-, kjøle- og sanitæranlegg forutsettes,
 - ii. når det gjelder installatører av varmpumper: utdanning som rørlegger eller kjøletekniker med grunnleggende elektriker- eller rørleggerkompetanse (skjæring av rør og skjøting av rør ved sveising, lodding og liming, isolering, tetting av rørdeler, tetthetsprøving samt installasjon av varme- og kjøleanlegg) forutsettes,
 - iii. når det gjelder installatører av solcelleanlegg eller anlegg for termisk solenergi: utdanning som rørlegger eller elektriker med rørlegger-, elektriker- eller taktekkingskompetanse, herunder kunnskap om skjøting av rør ved sveising, lodding og liming, tetting av rørdeler, tetthetsprøving av rørsystemer, tilkopling av ledninger, kjennskap til vanlige takmaterialer samt metoder for isolering og tetning forutsettes, eller
 - iv. yrkesrettet opplæring som gir installatøren relevante kvalifikasjoner tilsvarende tre års utdanning i de fagene som er nevnt i bokstav a), b) eller c), herunder både teoretisk undervisning og praksis på en arbeidsplass.
 - b. Den teoretiske delen av utdanningen til installatører av biomasseovner og -kjeler skal gi en oversikt over markedssituasjonen for biomasse og omfatte økologiske aspekter, biobrensler, logistikk, brannvern, tilknyttede subsidier, forbrenningsteknikk, tenningsystemer, optimale hydrauliskløsninger, kostnads- og lønnsomhetssammenligninger samt konstruksjon, installasjon og vedlikehold av biokjeler og -ovner. Utdanningen skal også gi god kunnskap om alle europeiske standarder for teknologi og biobrensel, for eksempel pelleter, og om nasjonal lovgivning og fellesskapsrett knyttet til biomasse.
 - c. Den teoretiske delen av utdanningen til installatører av varmpumper skal gi en oversikt over markedssituasjonen for varmpumper og omfatte geotermiske ressurser og jordtemperatur i forskjellige regioner, identifisering av jord- og bergarter og deres varmeledningsevne, bestemmelser om utnyttning av geotermiske ressurser, mulighetene til å bruke varmpumper i bygninger og fastslå det mest egnede varmpumpeanlegget, kunnskap om deres tekniske krav, sikkerhet, luftfiltrering, tilkopling til varmekilden og anleggets utforming. Utdanningen skal også gi god kunnskap om alle europeiske standarder for varmpumper og om relevant nasjonal lovgivning og fellesskapsrett. Installatøren skal ha følgende nøkkelkompetanse:
 - i. en grunnleggende forståelse av de fysiske og driftsmessige prinsippene for en varmpumpe, herunder særtrekke- ne ved varmpumpens sirkulasjonssystem: sammenheng mellom varmedre- nets lave temperatur, varmekildens høye temperatur, og anleggets effektivitet, samt fastsettelse av effektfaktoren (COP) og årsvarmefaktoren (SPF),

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

- ii. en forståelse av delene og deres funksjon i varmepumpens sirkulasjonssystem, herunder kompressor, ekspansjonsventil, fordamper, kondensator, fester og rørdeler, smøreolje, kjølemiddel, samt mulighetene til overheting, underkjøling og kjøling med varmepumper, og
- iii. evne til å velge og dimensjonere deler ved vanlige installasjonssituasjoner, herunder å fastslå typiske verdier for varmelasten i forskjellige bygninger og for varmtvannsproduksjonen basert på energiforbruket, beregne varmepumpens kapasitet ut fra varmelasten for varmtvannsproduksjonen, bygningens lagringsmasse og ved brudd i strømtilførselen, velge deler til buffertanken og beregne tankens volum samt muligheten for å integrere et ekstra varmesystem.
- d. Den teoretiske delen av utdanningen til installatører av solcelleanlegg og anlegg for termisk solenergi skal gi en oversikt over markedssituasjonen for solenergiprodukter og kostnads- og lønnsomhetssammenligninger, og omfatte økologiske aspekter, deler, egenskaper ved og dimensjonering av solenergisystemer, valg av riktige anlegg og dimensjonering av deler, bestemmelse av varmebehov, brannvern, tilknyttede subsidier samt konstruksjon, installasjon og vedlikehold av solcelleanlegg og anlegg for termisk solenergi. Utdanningen skal også gi god kunnskap om alle europeiske standarder for teknologi, sertifisering som for eksempel Solar Keymark, og tilknyttet nasjonal lovgivning og fellesskapsrett. Installatøren skal ha følgende nøkkelkompetanse:
 - i. evnen til å utføre arbeidet sikkert med nødvendig verktøy og utstyr, følge det regelverket og de standardene som gjelder sikkerhet, og kunne se risikoene ved rørlegger- og elektrikerarbeid og annen risiko som foreligger i forbindelse med solenergianlegg,
 - ii. evnen til å identifisere anlegg og de delene i det som er spesifikke for aktive og passive anlegg, herunder den mekaniske konstruksjonen, og fastslå delenes plassering samt anleggets utforming og sammensetning,
 - iii. evnen til å avgjøre hvor stort installasjonsområde som kreves, retning og helling på solceller og solvannvarmere, idet det tas hensyn til skyggeforhold, solinnfall, strukturell integritet og installasjonens egnethet i forhold til bygningen eller klimaet, samt identifisere forskjellige installasjonsmetoder for forskjellige typer tak, samt balanse i det systemutstyret som kreves for installasjonen, og
 - iv. særlig når det gjelder solcelleanlegg, evnen til å tilpasse den elektriske konstruksjonen, herunder fastslå normal belastningsstrøm, velge hensiktsmessige typer ledere og hensiktsmessig merkekapasitet for hver elektrisk krets, fastslå hensiktsmessig størrelse, merkekapasitet og plassering for alt tilknyttet utstyr og alle delsystemer og velge et hensiktsmessig sammenkoplingspunkt.
 - e. Installatørsertifiseringen skal være tidsbegrenset, slik at det vil kreves et oppfriskingskurs eller lignende for å beholde sertifiseringen.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

Vedlegg V

Regler for beregning av virkningen på klimagassene av biodrivstoff, flytende biobrensel og tilsvarende fossilt brensel som de sammenlignes med

A. Typiske verdier og standardverdier for biodrivstoff som produseres uten netto karbonutslipp som følge av arealbruksendring

Produksjonsprosess for biodrivstoff	Typisk reduksjon av klimagassutslipp	Standard reduksjon av klimagassutslipp
Etanol fra sukkerbete	61 %	52 %
Etanol fra hvete (prosessdrivstoff ikke angitt)	32 %	16 %
Etanol fra hvete (lignitt som prosessdrivstoff i kraftvarmeanlegg)	32 %	16 %
Etanol fra hvete (naturgass som prosessdrivstoff i konvensjonell kjel)	45 %	34 %
Etanol fra hvete (naturgass som prosessdrivstoff i kraftvarmeanlegg)	53 %	47 %
Etanol fra hvete (halm som prosessdrivstoff i kraftvarmeanlegg)	69 %	69 %
Etanol fra mais, produsert i Fellesskapet (naturgass som prosessdrivstoff i kraftvarmeanlegg)	56 %	49 %
Etanol fra sukkerrør	71 %	71 %
Andelen fra fornybare kilder av etyltertbutyleter (ETBE)	Lik den produksjonsprosessen for etanol som er brukt	
Andelen fra fornybare kilder av tertieramyletyleter (TAEE)	Lik den produksjonsprosessen for etanol som er brukt	
Biodiesel fra rapsfrø	45 %	38 %
Biodiesel fra solsikke	58 %	51 %
Biodiesel fra soyabønner	40 %	31 %
Biodiesel fra palmeolje (prosess ikke angitt)	36 %	19 %
Biodiesel fra palmeolje (prosess med metanfangst ved oljemølle)	62 %	56 %
Biodiesel fra vegetabilsk eller animalsk* avfallsolje	88 %	83 %
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra rapsfrø	51 %	47 %
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra solsikke	65 %	62 %
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra palmeolje (prosess ikke angitt)	40 %	26 %
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra palmeolje (prosess med metanfangst ved oljemølle)	68 %	65 %
Ren vegetabilsk olje fra rapsfrø	58 %	57 %
Biogass fra organisk kommunalt avfall som komprimert naturgass	80 %	73 %
Biogass fra bløtgjødsel som komprimert naturgass	84 %	81 %
Biogass fra fast gjødsel som komprimert naturgass	86 %	82 %

* Omfatter ikke animalsk olje produsert av animalske biprodukter klassifisert som kategori 3-materiale i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1774/2002 av 3. oktober 2002 om hygieneregler for animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum⁽²⁵⁾

²⁵ EFT L 273 av 10.10.2002, s. 1.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

B. Beregnede typiske verdier og standardverdier for framtidig biodrivstoff som i januar 2008 ikke var tilgjengelig på markedet, eller som fantes på markedet bare i ubetydelige mengder, og som produseres uten netto karbonutslipp som følge av arealbruksendring

Produksjonsprosess for biodrivstoff	Typisk reduksjon av klimagassutslipp	Standard reduksjon av klimagassutslipp
Etanol fra hvete-halm	87 %	85 %
Etanol fra treavfall	80 %	74 %
Etanol fra dyrket skog	76 %	70 %
Fischer-Tropsch-diesel fra treavfall	95 %	95 %
Fischer-Tropsch-diesel fra dyrket skog	93 %	93 %
Dimetyleter (DME) fra treavfall	95 %	95 %
DME fra dyrket skog	92 %	92 %
Metanol fra treavfall	94 %	94 %
Metanol fra dyrket skog	91 %	91 %
Andelen fra fornybare kilder av metyltertbutyleter (MTBE)	Lik den produksjonsprosessen for metanol som er brukt	

C. Metode

1. Klimagassutslipp fra produksjon og bruk av transportdrivstoff, biodrivstoff og flytende biobrensel skal beregnes slik:

$$E = eec + el + ep + etd + eu - esca - eccs - eccr - eee,$$

der:

E	=	Samlet utslipp fra bruk av drivstoffet
e_{ec}	=	utslipp fra utvinning eller dyrking av råstoff
e_l	=	utslipp på årsbasis fra endringer i karbonlagre forårsaket av arealbruksendring
e_p	=	utslipp fra foredling
e_{td}	=	utslipp fra transport og distribusjon
e_u	=	utslipp fra bruk av drivstoffet
e_{sca}	=	utslippsreduksjon fra akkumulering av karbon i jord gjennom forbedret landbruksforvaltning
e_{ccs}	=	utslippsreduksjon fra fangst og geologisk lagring av karbon
e_{ccr}	=	utslippsreduksjon fra fangst og erstatning av karbon
e_{ee}	=	utslippsreduksjon fra overskuddselektrisitet fra kraftvarme.

Utslipp fra produksjon av maskiner og utstyr skal ikke medregnes.

2. Klimagassutslipp fra drivstoff, E , skal uttrykkes i gram CO₂-ekvivalenter per MJ drivstoff, gCO_{2eq}/MJ.

3. Som unntak fra nr. 2 kan verdier som beregnes i form av gCO_{2eq}/MJ for transportdrivstoff, justeres for å ta hensyn til forskjellene mellom

drivstoff når det gjelder utført nyttearbeid, uttrykt som km/MJ. Slike justeringer skal gjøres bare dersom forskjellen i utført nyttearbeid kan dokumenteres.

4. Reduksjon av klimagassutslipp fra biodrivstoff og flytende biobrensel skal beregnes slik:

$$\text{Reduksjon} = (E_F - E_B)/E_F,$$

der:

E_B = samlet utslipp fra drivstoffet eller det flytende biobrenselet, og

E_F = samlet utslipp fra fossilt brensel som de sammenlignes med.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

5. De klimagassene som omfattes av nr. 1, er CO₂, N₂O og CH₄. Med sikte på å beregne CO₂-ekvivalens skal følgende verdier brukes for disse gassene:

CO ₂ :	1
N ₂ O:	296
CH ₄ :	23

6. Utslipp fra utvinning eller dyrking av råstoff, e_{ec} , skal omfatte utslipp fra selve utvinnings- eller dyrkingsprosessen, fra innsamlingen av råstoff, fra avfall og lekkasjer, og fra produksjonen av kjemikalier eller produkter brukt ved utvinning eller dyrking. CO₂-fangst ved dyrking av råstoff skal ikke regnes med. Sertifiserte reduksjoner av klimagassutslipp fra gassavbrenning ved oljeproduksjonsanlegg

overalt i verden skal trekkes fra. Beregninger av utslipp fra dyrking kan utledes fra bruken av gjennomsnitt beregnet for mindre geografiske områder enn dem som er brukt ved beregningen av standardverdiene, som et alternativ til å bruke faktiske verdier.

7. Utslipp på årsbasis fra endringer i karbonlagre forårsaket av arealbruksendring, e_l , skal beregnes ved å fordele samlede utslipp likt over 20 år. Til beregning av disse utslippene skal følgende regel gjelde:

$$e_l = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P - e_B^{(26)},$$

der:

²⁶ Kvotienten som framkommer ved å dele molekylvekten av CO₂ (44,010 g/mol) med molekylvekten av karbon (12,011 g/mol), er lik 3,664.

e_l	=	klimagassutslipp på årsbasis fra endringer i karbonlagre forårsaket av arealbruksendring (målt som masse CO ₂ -ekvivalenter per enhet biodrivstoffenergi),
CS_R	=	karbonlageret per arealenhet tilknyttet referansearealbruken (målt som masse karbon per arealenhet, herunder både jord og vegetasjon). Referansearealbruken skal være arealbruken i januar 2008 eller 20 år før råstoffet ble hentet ut, avhengig av hva som er senest,
CS_A	=	karbonlageret per arealenhet tilknyttet den faktiske arealbruken (målt som masse karbon per arealenhet, herunder både jord og vegetasjon). I tilfeller der karbonlageret akkumuleres over mer enn ett år, skal verdien som tilskrives CS_A , være det beregnede lageret per arealenhet etter 20 år, eller når avlingen er moden, avhengig av hva som er tidligst,
P	=	avlingens produktivitet (målt som biodrivstoffets eller det flytende biobrenselets energiinnhold per arealenhet per år), og
e_B	=	bonus på 29 gCO _{2eq} /MJ biodrivstoff eller flytende biobrensel dersom biomassen hentes ut fra utbedret forringet mark på de vilkårene som er fastsatt i nr. 8.

8. Bonusen på 29 gCO_{2eq}/MJ skal tildeles dersom det kan dokumenteres at marken:

- ikke ble brukt til landbruksformål eller noen annen virksomhet i januar 2008, og
- hører inn under én av følgende kategorier:
 - kraftig forringet mark, herunder slik mark som tidligere ble brukt til landbruksformål,
 - sterkt forurenset mark.

Bonusen på 29 gCO_{2eq}/MJ skal gjelde for et tidsrom på inntil 10 år fra den datoen da omleggingen av marken til landbruksformål skjedde, forutsatt at det sikres en regelmessig økning av karbonlagrene og en betydelig reduksjon av erosjon for mark som hører inn under i), og at jordforurensingen for

mark som hører inn under ii), blir redusert.

9. Kategoriene nevnt i nr. 8 bokstav b), defineres slik:

- «kraftig forringet mark» mark som i et betydelig tidsrom enten har hatt en betydelig saltopphopning eller har hatt et særlig lavt innhold av organisk materiale og har vært sterkt erodert,
- «sterkt forurenset mark» mark som er uegnet til dyrking av næringsmidler og fôr på grunn av jordforurensing.

Slik mark skal omfatte mark som har vært gjenstand for et kommisjonsvedtak i samsvar med artikkel 18 nr. 4 fjerde ledd.

10. Kommisjonen skal innen 31. desember 2009 vedta retningslinjer for beregning av karbonlagre i jorden på grunnlag av bind 4 av FNs

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

klimapanelens retningslinjer for nasjonal klimagassregistrering fra 2006 (IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories — volume 4). Kommisjonens retningslinjer skal fungere som grunnlag for beregningen av karbonlagre i jorden ved gjennomføringen av dette direktiv.

11. Utslipp fra foredling, e_p , skal omfatte utslipp fra selve foredlingen, fra avfall og lekkasjer, og fra produksjonen av kjemikalier eller produkter brukt ved foredling.

Ved innregning av forbruket av elektrisitet som ikke er produsert i drivstoffproduksjonsanlegget, forutsettes intensiteten i klimagassutslippet ved produksjon og distribusjon av denne elektrisiteten å være lik gjennomsnittlig utslippsintensitet ved produksjon og distribusjon av elektrisitet i en definert region. Som unntak fra denne regelen kan produsenter bruke en gjennomsnittsverdi for et enkelt elektrisitetsverks produksjon av elektrisitet, dersom dette verket ikke er koplet til elektrisitetsnettet.

12. Utslipp fra transport og distribusjon, e_{td} , skal omfatte utslipp fra transport og lagring av råstoff og halvfabrikater, og fra lagring og distribusjon av ferdige varer. Utslipp fra transport og distribusjon som skal medregnes under nr. 6, skal ikke omfattes av dette nummer.
13. Utslipp fra bruk av drivstoffet, e_u , skal antas å være null for biodrivstoff og flytende biobrensel.
14. Utslippsreduksjon fra fangst og geologisk lagring av karbon, e_{ccs} , som ikke allerede er medregnet i e_p , skal begrenses til utslipp som er unngått gjennom fangst og lagring av CO_2 -utslipp som er direkte knyttet til utvinning, transport, foredling og distribusjon av drivstoff.
15. Utslippsreduksjon fra fangst og erstatning av karbon, e_{ccr} , skal begrenses til utslipp som unngås gjennom fangst av CO_2 der karbonet kommer fra biomasse, og som brukes til å erstatte fossilt avledet CO_2 som brukes i kommersielle produkter og tjenester.
16. Utslippsreduksjon fra overskuddselektrisitet fra kraftvarme, e_{ee} , skal medregnes i forhold til den overskuddselektrisiteten som produseres ved drivstoffproduksjonsanlegg som bruker kraftvarme, unntatt når drivstoffet som brukes til kraftvarmen, er et annet birodukt enn rester fra landbruksvekster. Ved innregning av denne overskuddselektrisiteten forutsettes størrelsen på kraftvarmeanlegget å være det minste som er nødvendig for at kraftvarmeanlegget

skal kunne levere den varmen som kreves for å produsere drivstoffet. Reduksjonen av klimagassutslipp som er knyttet til denne overskuddselektrisiteten, skal antas å være lik mengden klimagassutslipp som ville blitt sluppet ut når en lik mengde elektrisitet ble produsert i et kraftanlegg med samme drivstoff som i kraftvarmeanlegget.

17. Dersom en drivstoffproduksjonsprosess produserer en kombinasjon av det drivstoffet som utslippene beregnes for og ett eller flere produkter (biprodukter), skal klimagassutslippene deles mellom drivstoffet eller dets mellomprodukt og koproduktene sett i forhold til deres energiinnhold (bestemt ved den nedre brennverdien når det gjelder andre koprodukter enn elektrisitet).
18. Når det gjelder beregningen nevnt i nr. 17, skal utslippene som skal deles, være $e_{ec} + e_l +$ de fraksjonene av e_p , e_{td} og e_{ee} som skjer fram til og med prosesstrinnet der et koprodukt blir produsert. Dersom en fordeling av koprodukter har skjedd ved et tidligere prosesstrinn i livssyklusen, skal fraksjonen av disse utslippene som i det siste av disse prosesstrinnene er knyttet til produksjonen av mellomproduktet, brukes til dette formål i stedet for de samlede utslippene.

Når det gjelder biodrivstoff og flytende biobrensel skal alle koprodukter, herunder elektrisitet som ikke hører inn under virkeområdet i nr. 16, medregnes med hensyn til den beregningen, unntatt for rester fra landbruksvekster, herunder halm, belger, maiskolber og nøtteskall. Biprodukter som har et negativt energiinnhold, skal anses å ha et energiinnhold på null når det gjelder beregningen.

Avfall, rester fra landbruksvekster, herunder halm, bagasse, belger, maiskolber og nøtteskall, samt rester fra foredling, herunder råglyserin (glyserin som ikke er raffinert), skal anses å ha klimagassutslipp på null i de prosessene i deres livssyklus som skjer før innsamlingen av disse materialene.

Når det gjelder drivstoff produsert i raffinerier, skal raffineriet brukes som den enheten som legges til grunn for beregningen nevnt i nr. 17.

19. Med hensyn til beregningen nevnt i nr. 4, når det gjelder biodrivstoff, skal fossilt brensel som det sammenlignes med, E_F , være det siste tilgjengelige faktiske gjennomsnittsutslippet fra den fossile delen av bensin og diesel som er brukt i Fellesskapet, som rapportert i henhold til direktiv 98/70/EF. Dersom ingen slike data

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

foreligger, skal verdien som brukes, være 83,8 gCO_{2eq}/MJ.

Med hensyn til beregningen nevnt i nr. 4, når det gjelder flytende biobrensel som brukes til elektrisitetsproduksjon, skal fossilt brensel som det sammenlignes med, E_F, være 91 gCO_{2eq}/MJ.

Med hensyn til beregningen nevnt i nr. 4, når det gjelder flytende biobrensel som brukes til varmeproduksjon, skal fossilt brensel som

det sammenlignes med, E_F, være 77 gCO_{2eq}/MJ.

Med hensyn til beregningen nevnt i nr. 4, når det gjelder flytende biobrensel som brukes til kraftvarme, skal fossilt brensel som det sammenlignes med, E_F, være 85 gCO_{2eq}/MJ.

D. Disaggregerte standardverdier for biodrivstoff og flytende biobrensel

Disaggregerte standardverdier for dyrking: «*e_{ec}*» som definert i del C i dette vedlegg

	Typiske verdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)	Standardverdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)
Produksjonsprosess for biodrivstoff og flytende biobrensel		
Etanol fra sukkerbete	12	12
Etanol fra hvete	23	23
Etanol fra mais, produsert i Fellesskapet	20	20
Etanol fra sukkerrør	14	14
Andelen fra fornybare kilder av ETBE	Lik den produksjonsprosessen for etanol som er brukt	
Andelen fra fornybare kilder av TAEE	Lik den produksjonsprosessen for etanol som er brukt	
Biodiesel fra rapsfrø	29	29
Biodiesel fra solsikke	18	18
Biodiesel fra soyabønner	19	19
Biodiesel fra palmeolje	14	14
Biodiesel fra vegetabilsk eller animalsk* avfallsolje	0	0
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra rapsfrø	30	30
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra solsikke	18	18
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra palmeolje	15	15
Ren vegetabilsk olje fra rapsfrø	30	30
Biogass fra organisk kommunalt avfall som komprimert naturgass	0	0
Biogass fra bløtgjødsel som komprimert naturgass	0	0
Biogass fra fast gjødsel som komprimert naturgass	0	0

* Omfatter ikke animalsk olje produsert av animalske biprodukter klassifisert som kategori 3-materiale i samsvar med forordning (EF) nr. 1774/2002.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

Disaggregerte standardverdier for foredling (herunder overskuddselektrisitet): « $e_p - e_{ee}$ » som definert i del C i dette vedlegg

	Typiske verdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)	Standardverdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)
Produksjonsprosess for biodrivstoff og flytende biobrensel		
Etanol fra sukkerbete	19	26
Etanol fra hvete (prosessdrivstoff ikke angitt)	32	45
Etanol fra hvete (lignitt som prosessdrivstoff i kraftvarmeanlegg)	32	45
Etanol fra hvete (naturgass som prosessdrivstoff i konvensjonell kjel)	21	30
Etanol fra hvete (naturgass som prosessdrivstoff i kraftvarmeanlegg)	14	19
Etanol fra hvete (halm som prosessdrivstoff i kraftvarmeanlegg)	1	1
Etanol fra mais, produsert i Fellesskapet (naturgass som prosessdrivstoff i kraftvarmeanlegg)	15	21
Etanol fra sukkerrør	1	1
Andelen fra fornybare kilder av ETBE	Lik den produksjonsprosessen for etanol som er brukt	
Andelen fra fornybare kilder av TAEE	Lik den produksjonsprosessen for etanol som er brukt	
Biodiesel fra rapsfrø	16	22
Biodiesel fra solsikke	16	22
Biodiesel fra soyabønner	18	26
Biodiesel fra palmeolje (prosess ikke angitt)	35	49
Biodiesel fra palmeolje (prosess med metanfangst ved oljemølle)	13	18
Biodiesel fra vegetabilsk eller animalsk avfallsolje	9	13
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra rapsfrø	10	13
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra solsikke	10	13
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra palmeolje (prosess ikke angitt)	30	42
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra palmeolje (prosess med metanfangst ved oljemølle)	7	9
Ren vegetabilsk olje fra rapsfrø	4	5
Biogass fra organisk kommunalt avfall som komprimert naturgass	14	20
Biogass fra bløtgjødsel som komprimert naturgass	8	11
Biogass fra fast gjødsel som komprimert naturgass	8	11

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

Disaggregerte standardverdier for transport og distribusjon: « e_{td} » som definert i del C i dette vedlegg

	Typiske verdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)	Standardverdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)
Produksjonsprosess for biodrivstoff og flytende biobrensel		
Etanol fra sukkerbete	2	2
Etanol fra hvete	2	2
Etanol fra mais, produsert i Fellesskapet	2	2
Etanol fra sukkerrør	9	9
Andelen fra fornybare kilder av ETBE	Lik den produksjonsprosessen for etanol som er brukt	
Andelen fra fornybare kilder av TAEE	Lik den produksjonsprosessen for etanol som er brukt	
Biodiesel fra rapsfrø	1	1
Biodiesel fra solsikke	1	1
Biodiesel fra soyabønner	13	13
Biodiesel fra palmeolje	5	5
Biodiesel fra vegetabilsk eller animalsk avfallsolje	1	1
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra rapsfrø	1	1
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra solsikke	1	1
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra palmeolje	5	5
Ren vegetabilsk olje fra rapsfrø	1	1
Biogass fra organisk kommunalt avfall som komprimert naturgass	3	3
Biogass fra bløtgjødsel som komprimert naturgass	5	5
Biogass fra fast gjødsel som komprimert naturgass	4	4

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

I alt for dyrking, foredling, transport og distribusjon

	Typiske verdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)	Standardverdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)
Produksjonsprosess for biodrivstoff og flytende biobrensel		
Etanol fra sukkerbete	33	40
Etanol fra hvete (prosessdrivstoff ikke angitt)	57	70
Etanol fra hvete (lignitt som prosessdrivstoff i kraftvarmeanlegg)	57	70
Etanol fra hvete (naturgass som prosessdrivstoff i konvensjonell kjel)	46	55
Etanol fra hvete (naturgass som prosessdrivstoff i kraftvarmeanlegg)	39	44
Etanol fra hvete (halm som prosessdrivstoff i kraftvarmeanlegg)	26	26
Etanol fra mais, produsert i Fellesskapet (naturgass som prosessdrivstoff i kraftvarmeanlegg)	37	43
Etanol fra sukkerrør	24	24
Andelen fra fornybare kilder av ETBE	Lik den produksjonsprosessen for etanol som er brukt	
Andelen fra fornybare kilder av TAAE	Lik den produksjonsprosessen for etanol som er brukt	
Biodiesel fra rapsfrø	46	52
Biodiesel fra solsikke	35	41
Biodiesel fra soyabønner	50	58
Biodiesel fra palmeolje (prosess ikke angitt)	54	68
Biodiesel fra palmeolje (prosess med metanfangst ved oljemølle)	32	37
Biodiesel fra vegetabilsk eller animalsk avfallsolje	10	14
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra rapsfrø	41	44
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra solsikke	29	32
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra palmeolje (prosess ikke angitt)	50	62
Hydrogenbehandlet vegetabilsk olje fra palmeolje (prosess med metanfangst ved oljemølle)	27	29
Ren vegetabilsk olje fra rapsfrø	35	36
Biogass fra organisk kommunalt avfall som komprimert naturgass	17	23
Biogass fra bløtgjødsel som komprimert naturgass	13	16
Biogass fra fast gjødsel som komprimert naturgass	12	15

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

E. Beregnede disaggregerte standardverdier for framtidig biodrivstoff og flytende biobrensel som i januar 2008 ikke var tilgjengelig på markedet, eller som fantes på markedet bare i ubetydelige mengder

Disaggregerte standardverdier for dyrking: « e_{ec} » som definert i del C i dette vedlegg

Produksjonsprosess for biodrivstoff og flytende biobrensel	Typiske verdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)	Standardverdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)
Etanol fra hvetehalm	3	3
Etanol fra treavfall	1	1
Etanol fra dyrket skog	6	6
Fischer-Tropsch-diesel fra treavfall	1	1
Fischer-Tropsch-diesel fra dyrket skog	4	4
DME fra treavfall	1	1
DME fra dyrket skog	5	5
Metanol fra treavfall	1	1
Metanol fra dyrket skog	5	5
Andelen fra fornybare kilder av MTBE	Lik den produksjonsprosessen for metanol som er brukt	

Disaggregerte standardverdier for foredling (herunder overskuddselektrisitet): « $e_p - e_{ee}$ » som definert i del C i dette vedlegg

Produksjonsprosess for biodrivstoff og flytende biobrensel	Typiske verdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)	Standardverdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)
Etanol fra hvetehalm	5	7
Etanol fra skog	12	17
Fischer-Tropsch-diesel fra skog	0	0
DME fra skog	0	0
Metanol fra skog	0	0
Andelen fra fornybare kilder av MTBE	Lik den produksjonsprosessen for metanol som er brukt	

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

Disaggregerte standardverdier for transport og distribusjon: «*e_{td}*» som definert i del C i dette vedlegg

Produksjonsprosess for biodrivstoff og flytende biobrensel	Typiske verdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)	Standardverdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)
Etanol fra hvetehalm	2	2
Etanol fra treavfall	4	4
Etanol fra dyrket skog	2	2
Fischer-Tropsch-diesel fra treavfall	3	3
Fischer-Tropsch-diesel fra dyrket skog	2	2
DME fra treavfall	4	4
DME fra dyrket skog	2	2
Metanol fra treavfall	4	4
Metanol fra dyrket skog	2	2
Andelen fra fornybare kilder av MTBE	Lik den produksjonsprosessen for metanol som er brukt	

I alt for dyrking, foredling, transport og distribusjon

Produksjonsprosess for biodrivstoff og flytende biobrensel	Typiske verdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)	Standardverdier for klimagassutslipp (gCO _{2eq} /MJ)
Etanol fra hvetehalm	11	13
Etanol fra treavfall	17	22
Etanol fra dyrket skog	20	25
Fischer-Tropsch-diesel fra treavfall	4	4
Fischer-Tropsch-diesel fra dyrket skog	6	6
DME fra treavfall	5	5
DME fra dyrket skog	7	7
Metanol fra treavfall	5	5
Metanol fra dyrket skog	7	7
Andelen fra fornybare kilder av MTBE	Lik den produksjonsprosessen for metanol som er brukt	

Vedlegg VI

Minstekrav til et harmonisert format for nasjonale handlingsplaner for fornybar energi

- Forventet sluttforbruk av energi:
Brutto sluttforbruk av energi i form av elektrisitet og innen transport, oppvarming og kjø-

- ling for 2020, idet det tas hensyn til virkningene av politiske tiltak for energieffektivitet.
- Nasjonale sektorvise mål for 2020 og beregnede andeler energi fra fornybare kilder innen elektrisitetsforbruk, oppvarming, kjøling og transport:
 - mål for andelen elektrisitet som har sin opprinnelse fra fornybare kilder i 2020,

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruken av energi fra fornybare kilder (fornybardirektivet)

- b. beregnet forløp for andelen energi fra fornybare kilder i elektrisitet,
 - c. mål for andel energi fra fornybare kilder i oppvarming og kjøling i 2020,
 - d. beregnet forløp for andelen energi fra fornybare kilder i oppvarming og kjøling,
 - e. beregnet forløp for andelen energi fra fornybare kilder i transport,
 - f. nasjonalt veiledende forløp som nevnt i artikkel 3 nr. 2 og del B i vedlegg I.
3. Tiltak for å oppnå målene:
- a. oversikt over alle typer politikk og alle tiltak for å fremme bruk av energi fra fornybare kilder,
 - b. særlige tiltak for å oppfylle kravene i artikkel 13, 14 og 16, herunder behovet for å bygge ut eller forsterke eksisterende infrastrukturer for å gjøre det enklere å integrere de mengdene energi fra fornybare kilder som kreves for å oppnå det nasjonale målet for 2020, tiltak for å framskynde framgangsmåtene for godkjenning, tiltak for å redusere de ikke-teknologiske hindringene, og tiltak vedrørende artikkel 17-21,
 - c. støtteordninger for å fremme bruken av energi fra fornybare kilder i elektrisitet, som anvendes av medlemsstaten eller en gruppe medlemsstater,
 - d. støtteordninger for å fremme bruken av energi fra fornybare kilder i oppvarming og kjøling, som anvendes av medlemsstaten eller en gruppe medlemsstater,
 - e. støtteordninger for å fremme bruken av energi fra fornybare kilder i transport, som anvendes av medlemsstaten eller en gruppe medlemsstater,
 - f. særlige tiltak for å fremme bruken av energi fra biomasse, særlig med tanke på ny utnyttning av biomasse, idet tas hensyn til:
 - i. tilgjengelighet av biomasse: både innenlandsk potensial og import,
 - ii. tiltak for å øke tilgjengeligheten av biomasse, idet det tas hensyn til andre brukere av biomasse (jordbruk og skogsbaserte sektorer),
 - g. planlagt bruk av statistiske overføringer mellom medlemsstater og planlagt deltaking i fellesprosjekter sammen med andre medlemsstater og tredjestater:
 - i. den beregnede overskuddsproduksjonen av energi fra fornybare kilder sammenlignet med det veiledende forløpet, som kan overføres til andre medlemsstater,
 - ii. det beregnede potensialet for fellesprosjekter,
 - iii. det beregnede behovet for energi fra fornybare kilder som må dekkes på andre måter enn ved innenlandsk produksjon.
4. Vurderinger:
- a. det samlede bidraget som forventes fra hver enkelt teknologi for fornybar energi for å kunne oppfylle de bindende målene for 2020, og det veiledende forløpet for andelen energi fra fornybare kilder i elektrisitet, oppvarming, kjøling og transport,
 - b. det samlede bidraget som forventes fra tiltak for energieffektivitet og energiøkonomisering for å kunne oppfylle de bindende målene for 2020, og det veiledende forløpet for andelen energi fra fornybare kilder i elektrisitet, oppvarming, kjøling og transport.

Vedlegg VII

Innberetning av energi fra varmepumper

Mengden med aerotermisk, geotermisk eller hydrotermisk energi som er utvunnet av varmepumper, som skal anses som energi fra fornybare kilder i henhold til dette direktiv, E_{RES} , skal beregnes i samsvar med følgende formel:

$$E_{RES} = Q_{nyttbar} * (1 - 1/SPF)$$

der:

- $Q_{nyttbar}$ = den beregnede samlede nyttbare varmen som avgis fra varmepumper som oppfyller kriteriene nevnt i artikkel 5 nr. 4, anvendt som følger: Bare varmepumper der $SPF > 1,15 * 1/\eta$ skal medregnes,
- SPF = den beregnede gjennomsnittlige årsvarmefaktoren for disse varmepumpene,
- η er forholdet mellom samlet bruttoproduksjon av elektrisitet og forbruket av primærenergi for elektrisitetsproduksjonen, og skal beregnes som et EU-gjennomsnitt basert på data fra Eurostat.

Innen 1. januar 2013 skal Kommisjonen utarbeide retningslinjer for hvordan medlemsstatene skal beregne verdiene for $Q_{nyttbar}$ og SPF for de forskjellige varmepumpeteknologiene og anvendelsene, idet det tas hensyn til forskjeller i klimatiske forhold, særlig svært kaldt klima.